

ספר
שארית
יעקב

אוסף מכתבי קודש
מהאברך החסיד
הרב יעקב גדלי' זצ"ל
תפילינסקי

שארית
יעקב

מכתבי
קודש
מהרה"ח רבי
יעקב גדלי'
תפילינסקי
זצ"ל

ספר

שארית יעקב

מכתבים

אוסף של מכתבי קודש מהאברך החסיד
הרב יעקב גדלי' זצ"ל תפילינסקי
נלב"ע מ"ז שבט תשל"א

המכתבים מיוסדים על ספריו הקדושים של
הגנמ"ח רבינו נחמן מברסלב זצוק"ל ותלמידיו הק'

הובא לדפוס ע"י
שמואל הלוי שמרנפלד
פעיה"ק ירושלים תשע"ב

הדפסת הספר לזיכוי הרבים
ולטובת ועילוי נשמות:

המחבר, האברך החסיד
ר' יעקב גדלי' בן הר"ר נתנאל זצ"ל תפילינסקי,
נלב"ע ט"ז שבט תשל"א.

הוריו:

הר"ר נתנאל בן הגה"צ ר' שמואל זצ"ל תפילינסקי,
נלב"ע כ"ט אב תשל"ט.
מרת שולמית רבקה גיטל ע"ה
בת הרה"ח ר' דוד שכטער זצ"ל
נלב"ע ט' אלול תשס"ח.

ת. נ. צ. ב. ה

הפצה ראשית:

חנות ספרים ברסלב
רח' מאה שערים 110 ירושלים
טל' 6286823 - 02

© כל הזכויות שמורות

עיצוב כריכה: א. אייזנער 02-6285264

הקדמת המו"ל מהדורה הנוכחית

במה אקדם ה' אכף לאלוקי מרום שזיכני להביא שוב לדפוס את מכתבי קודש אשר השאיר אחריו ברכה דודי האברך החסיד ר' יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל שהם מעט הכמות ורב האיכות .

מכתבים אלו כבר הובאו לדפוס בראשונה בשנת תשל"ב ע"י חברו וידידו הרה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל בשם "יגל יעקב". ובשנית בשנת תשל"ט ע"י חברו וידידו הרה"ח ר' גדלי' פליר שליט"א בשם "שארית יעקב".

וכעת איידי דאזלי ולבקשת רבים מאנ"ש המצפים ומשתוקקים להרוות צימאונם במכתבי קודש אלו שיצאו מלב טהור וצדיק ומיוסדים על אדני קודש תורת רבינו הק' מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זיע"א

בחסד ה' עלי לאחר כמה וכמה עיכובים וטרדות אנו זוכים לברך על המוגמר ולהביאם לדפוס לזיכוי הרבים.

מכתבי קודש אלו כבר הפיחו רוח חיים בנפשות רבות מישראל, עד שאחד מאנ"ש היקרים העיד שלמד את הספר **יותר מאלף פעמים.**

ועל זה ישתומם הרואה כיצד מכתבים מאברך רך בשנים מעוררים ומרעידים נימי נפשות ישראל ליראת ואהבת ה' וללחום מלחמת היצר עד כלות הנפש...

אולם כל מי שהכיר את הרב החסיד המחבר זצ"ל יכול להעיד כי אותו חן של אמת שהיה נסוך על פניו בחייו נסוך גם כעת על פני כתביו לכל המעיין בהם בעין אמת וגדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם.

ובצאתי אפרוש כפי בתפלה שהמהדורה הנוכחית בה הושקע מאמץ רב הן בסידור הדברים, הוספת מכתב שלא נדפס, תרגום המשפטים מאידיש ללשון המדובר, סידור והרחבת ה"קווים לדמותו" ועוד כמה הוספות כאשר תחזינה עיני הקורא. יהיו בעזרת ה' יתברך לתועלת וזיכוי הרבים להתקרב על ידם לה' יתברך כי זה כל האדם. והיה זה שכרי אכי"ר.

כ"ד המביא לבית הדפוס

פה עיה"ק ירושלים תובב"א

שמואל בא"א מו"ר הרה"ח ר' נח הלוי שליט"א

שטרנפלד

מפתח

מכתבי רבי יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל ז

מכתבי הרמ"י אייזנמסר זצ"ל קבא

חידו"ת של רבי יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל קמב

נספחים

מכתב מרבי לוי יצחק בנדר זצ"ל קנג

מכתב מרבי שמואל שפירא זצ"ל קנד

הקדמת רבי נתן צבי קעניג זצ"ל קנו
(לספר "יגל יעקב", תשלב)

מכתב מרבי יעקב מאיר שכטער שליט"א קנז

קווים לדמות של החסיד רבי יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל .. קסא

שארית יעקב

מכתבים

חמשה מכתבים לר' משה יעקב אייזנמסר זצ"ל

א.

בעינת, יום ב' פרי' וירא חד' מרחשון תש"כ, ארץ ישראל ירושלים עיה"ק ת"ו בב"א.
לידידי היקר והחשוב אשר למחשבותי תמיד קשור ר'
משה יעקב שליט"א. שלום רב וכל טוב סלה.

הנני לקיים את הבטחתי לבא אתו בכתבי קודש. והנה
בש"ק העבר פר' לך-לך בעת שלמדו בבית-הכנסת
סיפורי-מעשיות, דיברו מענין לחטוף בזה "הצל-עובר" רק
תורה ותפילה ומעשים טובים, כמו שאמרו חז"ל [אבות פ"ד,
כ"ב] "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם-הזה
מכל חיי העולם הבא", א"כ אנו רואים שאפילו שעה אחת
תשובה ומעשים טובים בעוה"ז יפה מכל חיי עוה"ב, על
אחת כמה וכמה ק"ו בן בנו של ק"ו שזה יפה מכל תענוגי
והבלי הבלים של העולם השפל הזה. וצריכים לחוס מאוד
על האוצר היקר לבלי לאבד ח"ו שום שעה מהאוצר.
והדיבור הנ"ל אפשר לנצל הן בעת ירידה - והן בעת עליה.
בעת ירידה צריכים להתחזק בשעות שכן חטפו, עד שאמרו
חז"ל על זה שזה יפה מכל חיי עוה"ב. ובעת עליה צריכים
לטעון לגוף המגושם הזה למה אבדת כל כך הרבה שעות
יקרות כאלה? ועסקת בעסקי הבל הבלים שהם מורידים את
האדם לשאול תחתיות ומתחתיו ולהתחרט מאד ע"ז. ועיקר
העבודה על-פי דרכי רבינו ז"ל הוא התפילה (כמו שאמר

רבינו ז"ל [לקו"מ ח"ב צ"ג] גאר מיין זאך איז תפילה¹, לשפוך שיח לפניו יתברך שיציל אותנו מתבערת אש-המדורה של התאוות ומידות - רעות ר"ל, ויקרב אותנו באמת אליו יתברך עד שנהיה דבוקים אליו תמיד. ונזכה למאס בכל התאוות ושטותים של העוה"ז. רק נכסוף ונשתוקק תמיד לקיים איזה מצוה או איזה עובדה-טבא לעשות נחת רוח לפניו יתברך. וזאת העבודה צריכה להיות רק בעקשנות ובהתחדשות. כמו שאמר רבינו ז"ל [ח"מ תל"ז] שכל פעם בעת התבודדות לומר לפניו יתברך (רבנו של עולם פון היינט אן און ווייטער וויל איך ווערין אערליכיר איד. וואס איז גיווען איז גיווען אבער פון הערשט אן און ווייטער וויל איך זיך תמיד רייסין צו דיר²), ואם נזכה לילך בדרך הזה תמיד בעקשנות ובהתחדשות בודאי נזכה לחיים טובים ומאושרים ברוחניות ובגשמיות. כי כשמתבודדים כל יום וזוכרים את התכלית האמיתית שבשבילו נברא, ובעולם הזה אין שום קביעות כלל וצריכים פעם לשוב הביתה לתת דין וחשבון מה קנה בעולם-הזה אזי כל מה שעובר על האדם צרות ואמתלאות ר"ל אזי אינו משים לב עליהם, היות והוא דואג רק על התכלית אזי כל הדאגות נתבטלן מפני דאגה זאת. ובעיקר צריכין להתחזק בשמחה מאד ולהחיות א"ע בנקודות טובות שכן חטף. ולהודות לה' על אשר זכה להיות מזרע ישראל עכ"פ. לכן זכיתי לחטוף הנקודות טובות, אם לא ח"ו גם זה לא הייתי

1 כל עסקי הוא תפילה.

2 רבש"ע מהיום והלאה הנני רוצה להיות יהודי כשר [ירא וחרד] מה שהיה היה אבל מעכשיו והלאה הנני רוצה תמיד לצעוק ולהעתיר אליך.

חוטף. ועל אחת כמה וכמה שאנו יודעים מרבי כזה ומעצות יקרות ואמיתיות כאלה ובפרט שכב' מקיים זאת ובפרטי פרטיות מה שזכה לחטוף הרבה בהיותו בארצנו הקדושה לילך הניעור בלילה בפשיטות שעי"ז נכלל במחויב המציאות [עי' בלקו"מ ח"א נ"ב]. ולשמוע כל כך הרבה דיבורים המלהיבים מאוד את הלב לעבודתו יתברך שמו וכו' וכו' מה שזכה לחטוף בארצנו הקדושה "חצות הר-ציון מירון" בודאי יכול לשמח את עצמו בזה כל ימיו. ובתקוה בעי"ת שימלא ה' כל משאלות לבו לטובה בקרוב.

משה יעקב תאמין לי באמת שאתה חסר לי מאוד כאן. בודאי זוכר בהיותו כאן דיברנו הרבה פעמים פה-אל-פה מענין התכלית ונתעוררתי הרבה פעמים לאין שיעור על ידו. אף על פי שגם עכשיו אפשר להתעורר יחד ע"י כתיבת מכתבים, אבל אינו דומה כתיבת מכתבים לדיבור פה אל פה. נקוה בעי"ת שיהיה לו באפשרות בקרוב לחזור לארצנו הקדושה. אבל עד אז אל תרפה ידיך ממני ותכתוב לי מכתבי התחזקות והתעוררות. ואני גם בעי"ת אכתוב לך ונזכה שנינו יחד להתחזק בעבודת ד' יתברך תמיד. וגם אל תשכח להתפלל עבורי תמיד שאזכה לזו' הגון בקרוב. מתי שיש לי התבודדות ומבקש עבורי ישועה אזי אני גם עבורך מתפלל. וכשאנחנו הולכים הניעור בלילה עושים לך מי שברך. תמסור ד"ש חביבית מאוד לר' גדלי' בן רייזל שליט"א ולר' ליבל בן רחל שליט"א. תגיד להם שגם הם יתפללו עבורי תמיד. תכתוב לי מה שלומם, וגם תכתוב לי בשלום הר"ר צבי אריה שליט"א. השי"ת ישלח לו מהרה רפואה שלמה מן השמים.

ממני ידידו וחברו לנצח, המחכה ומצפה למכתבו אלי בקרוב האפשרי ומאחל הצלחה רבה ברוחניות ובגשמיות אמן.

יעקב גדלי'

ב.

בעי"ת, היום יום ג' א' דר"ח כסליו לסדר תולדות שנת התש"ך, ירושלם עיה"ק תובב"א.

לידידי היקר והנעלה מאד המייגע ומתגעגע לתכלית האמיתי שבשבילו נוצרנו הרב משה יעקב שליט"א.

הבוקר מיד אחר התפילה קבלתי לנכון מכתבו היקר לי מאד מאד ובאמת נתעוררתי עי"ז מאד, וכמה הודאות שאני אתן לך עבור זה יהיה מעט מאד היות שטובה ברוחניות אי אפשר לשלם כל הון דעלמא. לכן אני מודה להשי"ת שזכיתי לידע מחבר כזה והשי"ת יחזק אותו ברוחניות ובגשמיות ואזכה לקבל ממנו עוד הרבה מכתבים אולי עי"ז אזכה לצאת מחושך לאורה. ידידי משה יעקב בודאי גם אתה מרגיש גודל יקרת חליפת מכתבים בין חברים. ולפעמים אי אפשר לדבר פה אל פה כאשר אפשר לכתוב במכתב, לכן נקיים בפשיטות גמור בלי שום חכמות כלל להתכתב בכל פעם במכתבי התחזקות והתעוררות הנובעים כולם מספרי רבינו ר' נתן ז"ל "לב לנישן ימינו ושנותינו ולבל נתפש ברשת שונאינו" [שיר ידידות לר"י ברייטר ז"ל] אשר הוא אורב ממש לכלותינו מעל פני האדמה ע"י תאוות ומדות רעות הבווערים כאש ר"ל.

והנה כבודו הזכיר לי את תורה ב' מלקו"מ שעיקר כלי זיינו של משיח הוא התפלה ואם ביאת המשיח במהרה בימינו תלוי רק בנו, א"כ אנו מחויבים להכין את הכלי-זיין שבו ילחום משיח. ובאמת בספר קיצור לקו"מ בו ר' נתן מתחיל תורה ב' כי עיקר כלי זיינו של איש הישראלי הוא התפילה, והוא בחי' חוטם כש"כ ותהילתי אחטום לך, דודי ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א אמר לי ע"ז שרבינו ז"ל מקשר בחי' תפילה לבחי' חוטם שהתפילה צריכה להיות כמו חוטם ממש. כי כמו שיסתם ח"ו החוטם א"א לשאוב אויר כמו"כ התפילה אנו צריכים כמו אויר ממש בכל פסיעה שאנו פוסעים ובכל תנועה ותנועה שאנו עושים אנו זקוקים לרחמי שמים שזה מעוררים ע"י התפילה. ועוד פירוש ראיתי בספר ביאור הליקוטים שהתפלה צריכה להיות מצידנו בארץ-אפיים ובסבלנות שאע"פ שאנו רואים שזה כמה שצועקים ואינם נושעים צריכים לידע שאין שום תפילה מתפלתינו נאבדת ח"ו, ואם אנו נאריך אף בתפלה ונצעק תמיד בעקשנות גדולה להשי"ת עי"ז השי"ת יגמול לנו מדה כנגד מדה והוא גם יאריך לנו אף שזה כמה שאנו מורדים ומקשים עורף כנגדו יתברך וירחם עלינו ויוציאנו מחשכות הגלות שהוא תבערת תאוות ומדות רעות. ונשוב אליו באמת כרצונו וכרצון מבחר הברואים שהם הצדיקים. והנה בתורה א' מתחיל שם רבינו ז"ל שע"י "התורה" נתקבלין כל התפילות וכל הבקשות שאנו מבקשים ומתפללין ועל זה לבד אנו צריכים הרבה לצעוק להשי"ת שנזכה ללמוד בהתמדה גדולה ולבלי לבטל ח"ו שום רגע מהרגעים שנתנו לנו לדברי שטות והבל ח"ו, רק לישב בהתמדה גדולה וללמוד תורתנו הקד' בקדושה ובטהרה כל ימי חיינו

ונזכה עי"ז שתתקבל תפילתנו ולצאת מחשכת גלותינו בקרוב.

והנה היום ר"ח נתחיל לחדש את עצמנו בהתחדשות חדשה לגמרי "וואס איז גיווען איז גיווען"³ ומהיום והלאה נתחיל לעבוד את ד' יתברך ע"י העצות הקדושות אשר גילה רבינו ז"ל ובעיקר בעצה הכללית לדבר בינו לבין קונו ולשפוך שיח לפניו יתברך שלפחות מעתה נהיה "ערליכער איד"⁴ באמת.

ידיד נפשי משה יעקב, אתה בודאי יכול לקיים לכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע לחזור בקרוב לאדמת קודש וירושלים ששם עיקר הקדושות ועיקר התקבלות התפילה, כמו שאמר רבינו ז"ל בכ"מ, מה שאין כן אנכי אף על פי שאני רחוק מאד מקדושת ארץ-ישראל, ואני גם צריך לכסוף הרבה מאוד שאזכה לזכות לקדושת ארץ ישראל, אבל לי זה קשה מאוד, היות ואני חושב שאני בארץ-ישראל אז אני לא צריך לכסוף אבל כב' הוא במציאות לא בארץ ישראל יכול בודאי לכסוף הרבה עד ישקיף ה' משמים וירחם עליו ויזכהו לבוא לארץ ישראל בקרוב.

ובעיקר העיקרים להשתדל להיות בשמחה כמו שאמר רבינו ז"ל באיזה תורה בליקו"מ [ח"ב תו' י'] אבל איני זוכר בדיוק איפוא ואיני זוכר בדיוק בלשון, אבל בכל אופן אכתוב מה שאני זוכר התמצית של

3 מה שהיה היה.

4 יהודי כשר.

התורה, והוא: מה שהעולם רחוקים מהשי"ת הוא מחמת שאין להם יישוב הדעת מה יצא להם מכל התאוות ומדות רעות הלא צריכין סוף כל סוף לחזור הביתה ומה ישאר אחר כך מהגוף רמה ותולעה. ולמה אין להם יישוב הדעת הוא מחמת שאינם בשמחה וממילא המוח אטום ואינם יכולים ליישב דעתם באמת, אבל אם היו בשמחה אז יהיה המוח בחירות ואזי יוכלו ליישב דעתם באמת. והרבי ז"ל מבאר שמה את הפסוק [ישעי' נ"ה, י"ב] "כי בשמחה תצאו" ע"י שמחה תצאו מהגלות ותהיו בעולם החירות ועי"ז נוכל ליישב דעתנו באמת.

כל זה אני כותב לי ואני יודע בעצמי איך שאני רחוק מזה וב"ה בעת כתיבי זאת אני מתעורר מאד לזה והלואי שאזכה לקיים כל זה בפשיטות גמור. ואם אני יכול שיהנו גם אחרים מזה למה לי למנוע את זה, לכן אני שולח לכב' את המכתב הלז. בזה אני מסיים את האיגרת.

תהי' בריא וחזק לעבודת ה' יתברך, ממני רעך האמיתי הקשה לי להפרד מלכתוב אליו, אבל מה אעשה כי דברי נסתתמין, ומאחל לכם שימלא ה' כל משאלות לבו לטובה בזכות תפילת רבים אמן סלה.

יעקב גדלי' תפלינסקי בן שולמית רבקה גיטל

ג.

בעי"ת, מוצש"ק פר' וישלח "הצילני נא מיד אחי מיד עשו", כסליו תש"ך, פעיה"ק ירושלם תוכב"א.

שלום וברכה וכל טוב בגשמיות וברוחניות לידידי היקר והחשוב הכותב לי מכתבי אמת המדברים רק מהתכלית הנצחי ואיך להינצל מחיזו דהאי עלמא ר' משה יעקב שליט"א.

היום בשלש סעודות למדנו בבית הכנסת תורה כ"ז המדובר שם שע"י שלום ואהבה בין אחד לחבירו יכולין כולם לשוב להשי"ת באמת, כי כשיש שלום ואהבה בין אחד לחבירו יכולין לדבר כל אחד לחבירו ויעורר אותו ויזכירו להסתכל על עצמו היטב היטב בעולם הזה עולם עובר כהרף עין, וידבר כל אחד לחבירו מהו התכלית מכל תאוות עולם הזה והבליו ועל מה באנו לעולם השפל הזה עד שיעורר כל אחד את חבירו שישוב אל ה' באמת ולהשליך את כל התאוות והשטותים והבלים ולא נרדוף אחר המותרות, ונתדבק רק לתורה ולתפילה ולילך בעצת הצדיקים שרק על ידם אפשר לעבור על הגשר צר בלי פחדים, ואנו ב"ה עוסקים בזה קצת ומתכתבים מכתבי התחזקות והתעוררות לעבודת ה' יתברך ונזכה באמת להתעורר כ"א מחבירו ע"י המכתבים.

מכתבו היקר הגיעני עוד בשבוע העבר ביום רביעי לעת האוכל בבוקר והמכתב הגיע אלי בזמן מתאים מאד לעת האוכל שלא חשבתי אז לגמרי בענין התכלית רק הייתי שקוע לי בתאוות האכילה כמובן גם בדברים בטלים, ובכלל הייתי אז בנפילה גדולה, ופתאום מוסרים לי מכתבו היקר, ולא יכולתי להתאפק ופתחתי את המכתב

באמצע האוכל ונשארתי משתומם גיוואלד⁵ "היכן אני בעולם" ובאמת נהייתי איש אחר לגמרי ותתאר לך שאח"כ גמרתי את האכילה כבר באופן אחר וממילא גם הבהמ"ז [היה] יותר רציני, לכן החלטתי לכתוב לך מענין אכילה, כתוב בתורה מ"ז לקו"מ ח"א שע"י שבירת תאות אכילה זוכה לאמת ועי"ז הקב"ה נושא לנו פנים, ועי"ז מקבל השפע מארץ ישראל שיניקתה באמת, ורבינו ז"ל מסיים בסוף התורה שע"י שהצדיק אוכל לשובע נפשו וכו' מדבר דיבורי אמת, א"כ יש לנו כבר עוד עצה איך לזכות לדבר דיבורי אמת ולעסוק בהתבודדות כמו שצריך, שרק עי"ז אפשר להנצל ממה שצריך להנצל ולזכות למה שצריך לזכות, שנשתדל לשבר תאוות אכילה לגמרי ולאכול רק בקדושה ובטהרה, ולכאורה מה שייך לנו שבירת תאוות אכילה, הלא צריכים לאכול בכדי שנהיה בריאים ושלמים, התירוץ הוא פשוט אותו האוכל שאנו אוכלים ולא נמעט מזה נאכל כמו שצריך, ולחשוב בפשיטות הריני אוכל כדי שאהיה בריא וחזק לעבודת ה' ית' ונשאול לעצמינו האם אני אוכל כדי שיהיה לי כח למלאות תאוותי הרעות ח"ו ובשביל זה נוצרתי? הלא עיקר הבריאה היתה שנעבוד את ה' ית' ללמוד ולהתפלל ולהשמר ולהזהר שלא נכשל ח"ו בדבר שנגד תורתנו הקדושה, רק לזה צריך לאכול ובעת האוכל לחשוב רק מחשבה הנ"ל, ודודי היקר ר' יעקב מאיר שליט"א הרחיב לי את הדיבור בענין זה בעת למדי אתו את הנ"ל שהאכילה היא יסוד גדול בעבודת ה' ית' וצריך לגשת אליו לא במהירות אלא לאט וממילא אם לא

ממהרים אז נוטלים נטילת ידים כמו שצריך ומברכים את הברכה בכוונה ואח"כ מברכים ברכת המוציא בכוונה ואוכלים בנחת לעיסה אחר לעיסה, ולא ידאוג ללעיסה השניה עד שיבלע הראשונה לגמרי, והאכילה בנחת זה גם טוב מאד לבריאות הגוף שהאוכל מתעכל יפה ובעיקר לאכול בשמחה ובטוב לבב כמו שכתוב [קהלת ט, ז] "לך אכול בשמחה את לחמך" ואם אוכלים בצורה כזאת ובמחשבות טהורות ובכיסופים וגעגועים להשי"ת אז מקיימים את המצות עשה דאורייתא של ברכת המזון בקדושה ובכוונה גדולה וגם בשבירת תאוות אכילה נכלל להזהר מכל דבר אסור ולא יתן דבר לתוך פיו עד שיהיה בטוח שהוא כשר וגם נכלל בענין זה ללמוד כל דיני הברכות שלא ניכשל ח"ו בברכה שאינה צריכה או לבטלה ח"ו ואפילו כשמברכים כבר נברך בכוונה ולא נזרוק ברכה מתוך פינו בלא כוונה ובפרט בהזכרת שם מלכות ועל כל זה צריכים להתפלל הרבה להשי"ת שנזכה לאכול בקדושה ולא כמו בהמה ח"ו ושנזכה עי"ז לשפע ארץ ישראל ולדבר דיבורים קדושים ואמתיים לפניו ית' שיציל אותנו מהיצה"ר וכת דיליה ונזכה לילך בדרך הישר תמיד כרצונו וכרצון יראיו.

ידידי היקר, אעתיק לך קטע קטן מ"ליקוטי הלכות" [או"ח ח"ב ברכת המזון ה"ד, כ'] שמדבר שם מענין רצונות וכיסופין לבוא לארץ ישראל וז"ל: וכן למשל בענין שאנו עוסקים בו לילך ולנסוע לאר"י שהוא עיקר נצחון המלחמה וצריכין להיות לזה עקשן גדול מאד, אבל אעפ"כ אם יהיה האדם עקשן אלף פעמים אם הים עומד לפניו ואין לו ספינה לעבור בו ואין בידו מעות או שאין

נמצאת כלל ספינה או שהוא שעת מלחמה ח"ו וכיוצא מה יועיל לו עקשנות שלו, כי בוודאי אי אפשר לקפוף לתוך הים, כי לאו כל אדם זוכה שהשי"ת יקרע בשבילו את הים, ע"כ עיקר העקשנות הוא רק ברצון שאיך שהוא לא יחליש את הרצון ואפילו מונעים אותו באלפים ורבבות מניעות שנדמה לו שאי אפשר לשברם בשום אופן, אעפ"כ הוא יעשה את שלו וירצה בכל פעם ברצון חזק יותר, כי החשק והרצון צריך שיהיה כפי המניעה כפי שמבואר בהתורה [לקו"מ א', ס"ו] ויהי נא פי שנים ברוחך אלי, ואם יהיה עקשן בהרצון לבלי להניח את הרצון והכיסופים דקדושה בשום אופן אף אם מפילים אותו כמו שמפילים ח"ו, אזי סוף כל סוף בודאי יעזרו השי"ת לשבר ולבטל כל המניעות ויזמין לו כל מה שצריך לנסיעה לאר"י ולשאר דברים שבקדושה ויסייעו בכל מיני סייעות, כי המניעה לא היתה כ"א בשביל החשק שהוא עיקר הנסיון שמנסים את האדם אם יעזוב ויניח את החשק והרצון דקדושה מחמת המניעה וכשהוא עקשן בדעתו ועומד בנסיון ואינו מניח את הרצון והחשק דקדושה בשום אופן, אזי בודאי ישבר כל המניעות, והמניעות יתהפכו לישועות שיעזרו השי"ת ויסבב עמו סיבות לטובה, באופן שיגמור ויוציא אל הפועל הדבר שבקדושה שהוא רוצה, נמצא שעיקר העקשנות ברצון. ויתר [מזה] יעיין ב"ליקוטי הלכות" שם [או"ח ח"ב בהלכות ברהמ"ז ה"ד] וימצא מרגוע לנפשו שמדבר שם מענין הכיסופים והרצונות.

לכן ידיד נפשי משה יעקב נתחיל מעתה שנינו להתגעגע לקדושת אר"י אשר בה תלוי כל הקדושות שאדם צריך להגיע ונתדבק בקשר אמיץ וחזק בעצה הכללית של רבינו ז"ל זי"ע.

אכתוב לך שבח על ר'... שליט"א. איני מתכוון בזה לכתוב שבחו אלא שאני בטוח שזה יעורר אותו, גם אותי זה עורר מאד, לפני כמה שבועות הלכנו ביחד לשדה ו... נכנס למערה אחת והתחיל לצעוק וכל השעה התבודדות שמעתי ממנו רק אלו המלות "רבוננו של עולם העלף מיר אז איך זאל תמיד גידיינקען אז סי איז דא נאך אוועלט"⁶ והמלות האחרונות "אז סי איז דא נאך אוועלט" חזר ממש כל השעה בצעקות נוראות ובנעימות גדולה שאיני יכול לתאר לו בכתב.

היות והגליון נגמר אני מוכרח לסיים. ממני חבירו וידידו לנצח המתגעגע לראותו בקרוב כאן ולפחות מכתבו במהירות האפשרי.

יעקב גדלי' תפלינסקי

ד.

בעי"ת, יום ד' לסדר "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים", טבת תש"כ, פעה"ק ירושלים ת"ו.

לידידי היקר והחשוב והנעלה בתורה וי"ש ובמדות טובות וישרות וכו' משה יעקב אייזנמסר נ"י. שלום רב וכל טוב סלה בגשמיות וברוחניות.

קבלתי את מכתבו היקר שלשום ושוב הגיע לידי לעת האוכל ומאוד נתעוררתי עי"ז. עכשיו אני חושב בלבי רבש"ע תזמין לי דיבורים המעוררים את לב האבן תחת קולמוסי. כי באמת הכתיבה תלויה לפי המצב

6 עוזר לי שאזכור תמיד שיש עוד עולם.

שהאדם נמצא בו, ואילו הייתי עכשיו מרגיש משהו חיות בעבודת ה' בודאי שהייתי גם יכול לכתוב, אבל מה לעשות שלא מרגישים שום חיות בעבודת ה' "נישט קיין דאוונין און נישט קיין לערנין"⁷ ונוסף לזה היצר הרע הבוער כאש והוא עושה את האדם משוגע ממש ואינו יודע באיזה עולם הוא נמצא, והוא משכיחו את הדברים הצריכין לזכור בכל רגע ורגע ממש, שבלעדי זה אין לנו מה לעשות בזה העולם, רק אדרבה הוא מזכירו את הדברים שאין צריכים לזכור, אבל ב"ה יש לנו הרבה לשמוח שאנו יודעים מעצה טובה כזו ליישב את עצמנו באמת לפני השי"ת ולטעון לפניו כל זה והרבה יותר מזה גיוואלד⁸ בשביל מה אני חי בזה העולם, האם בשביל לאכול ולשתות ולישון ולילך אחר שרירות לבי נוצרתי? הלא עיקר הבריאה היתה רק בשביל לעבוד את ה' יתברך ולקיים את התורה באמת, אבל מה לעשות [ברכות י"ז ע"א] "ששאור שבעיסה מעכב", לכן תציל אותי ממנו, ואף על פי שאין מרגישים בדיבורים אלו שום חיות, אף על פי כן צריכים לדבר הדיבורים אף בעקשנות גדולה וגם זה לטעון לפניו יתברך, עד שהשי"ת ברחמיו הגדולים ירחם עלינו ויאיר לנו את הדרך אשר נלך בה, ואחר כך כשהשי"ת עוזר ומרגישים קצת, אז צריכים להקדים תפלה לצרה, כי הטבע הוא שבזמן שמרגישים משהו חיות, אז נדמה לו שתמיד ירגיש ואינו מתפלל על להבא, אבל באמת אינו כן שאת הבחירה אין לוקחים מהאדם

7 לא תפילה ולא לימוד.

8 אהה!

אף פעם רק נותנים לו מעט לטעום ואחר כך אומרים לו עכשיו אתה תעמול בעצמך. לכן אם בעת שהוא קצת במצב עליה, הוא מתפלל הרבה להש"י על להבא שיוכל להתחזק בעת נפילה, אז אפילו כשנופל כבר הוא יכול באופן אחר להתחזק, אבל אי אפשר לזכות לישוב הדעת הזה כי אם ע"י שמחה, כמו שאמר רבינו ז"ל (באיזה תורה) בלקו"מ [ח"ב י'] בעת שהאדם אינו בשמחה, אז המוח אטום ואינו יכול ליישב דעתו באמת, אבל אם הוא בשמחה אז המוח בחרות. ורבינו ז"ל מביא את הפסוק [ישעי' נ"ה י"ב] "כי בשמחה תצאו" ויכולים ליישב דעתו באמת מה יהיה מכל תאוות והבלי עולם הזה ומה ישאר מזה, וכמו שאמר רבינו ז"ל [לקו"מ ח"ב ק"ח] "אה מענטש, פון איין תענוגל וועגיין פון אפערטיל שעה קאן ער אן ווערין גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא"⁹. לכן ידידי כנפשי הבה נתחזק שנינו כאחד ונתחיל מעתה בהתחדשות חדשה לגמרי וואס איז גיעווען איז גיווען פון עהרשט אן און ווייטער¹⁰, שנהיה אך ורק שמח שיש לנו הרבה לשמוח בעי"ת שאנו חוטפים בודאי איזה נקודות טובות, ובפרט שאנו יודעים מעצות יקרות כאלה ומשיחות ותורות המחיינ ממש את נפשותינו העלובות, ואיך שלא יהיה אנו חוטפים הרבה הרבה נקודות טובות, ועוד מה יהיה לנו שנהיה בעצבות ח"ו, הלא הרבי מביא בלקו"מ [ח"א תורה קפ"ט] שעצבות ומרה-שחורה

9 הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה יכול לאבד ולהפסיד כל העוה"ז עם העוה"ב.

10 מה שהיה היה, מעכשיו והלאה.

הוא עיקר נשיכת הנחש. דודי ר' יעקב מאיר שליט"א אמר לי שראה באיזה ספר, שעצבות ומרה שחורה הוא התחלת גירוי וסיתוי היצר, לכן נתרחק לגמרי מזה ונתחזק בשמחה שזכינו ב"ה להיות מזרע ישראל ולידע מהשי"ת ומהתורה הקדושה, ובפרט שאנו יודעים מהצדיק האמת אשר גילה לנו עצות יקרות כאלה, בודאי ובודאי צריכים אנו להיות רק בשמחה אבל הבעל-דבר מאוד מתגבר ע"ז כי אצלו הוא דבר גדול אם הוא מכניסו בעצבות ח"ו, וצריכין לבקש הרבה מהשי"ת שנזכה להתחזק בשמחה תמיד. באמצע כתיבת מכתב זה הגיע לי מכתב מאלעזר מרדכי קניג (בנו של ר' גדלי' קניג) מבני-ברק והוא כותב לי מכתב קצר, אבל זה מעט הכמות ורב האיכות. ואני אכתוב לך קצת ממכתבו. רבינו ז"ל אומר בתורה ח' לקו"מ הנה יקר מאוד גנוחי (שקורין קרעכץ) מאיש הישראלי, כי הוא שלימות החסרונות וכו' ואם כן נמצא שיכולים לישב בישיבה או בכל מקום ואם מרגישים איזה חסרון אזי יכולים לצעוק בקול דממה דקה בצעקה גדולה מאוד ושום אדם לא ישמע כלל, כי אינו מוציא את הקול לחוץ רק מצייר היטב במחשבה. והעיקר להיות בשמחה תמיד כמו שאמר רבינו ז"ל [לקו"מ ח"ב כ"ד] מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. וכשהאדם בשמחה כל היום אז בנקל לייחד לו שעה לשבר לבו לפני השי"ת, עד כאן מכתבו הנעים. תראה משה שיש לנו עוד יותר לשמוח. איפוא יש לך עוד חסידים או אנשים, שמחזקים ומתכתבים זה את זה לעבודת ה' יתברך. ולזכור היטב את הדיבור של ר' נתן ז"ל שאמר כדאי לסבול כל מה שעובר על האדם כל ימי חייו בין

בגשמיות ובין ברוחניות, **אביא איין הרהור ווייניגער**¹¹. וע"ז מוסיף ר' אלי' חיים שליט"א, על אחת כמה וכמה שאנו מרויחים אלפים ורבבות פעמים פחות הרהורים רעים, ורבינו ז"ל כותב בלקו"מ [ח"ב תו' י' הנ"ל] שע"י שמחה יש לנו שליטה על המחשבות, אבל להיפך ח"ו אין אנו יכולים לשלוט על המחשבות. לכן נתחזק בשמחה כל היום ועי"ז נוכל לשפוך כמים לבנו נוכח פני ה'.

ממני ידיך לנצח המאחל לו בלב ונפש הצלחה ברוחניות וגשמיות.

יעקב גדלי' תפלינסקי

ה.

בעי"ת, אור ליום ד' י"ט שבט פ"ר יתרו שנת תש"כ, פניה"ק ירושלים תובב"א. לידודי היקר ורעי הנאמן לנצח ר' משה יעקב אייזנמסר נ"י. שלום רב ברוחני' וגשמי'.

קראתי את מכתבו היקר המלא וגדוש ביראת שמים ונתעוררתי מאוד בעי"ת עי"ז. לפני שהתחלתי לכתוב לא ידעתי מה לכתוב ואח"כ נזכרתי הלא יש לנו כ"כ הרבה ספרים מרבינו ומתלמידיו הקדושים. זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן. ואיפה שפותחים יהיה איפה שיהי' נתעוררים מאוד עי"ז לכן פתחתי ספר לקה"ל חלק א' מהלכות קריאת התורה הלכה ו' סעיף י"ז והחלטתי שאין אני צריך לכתוב הנוסח שלי, אלא שנלמד יחד לקוטי הלכות, עי"ז שאני כותב וע"י שאתה קורא זה נקרא

11 כדי לפחות הרהור אחד.

שאנו לומדים יחד לקה"ל, לכן אני כותב את לשונו
הקדוש וזהו:

הכלל שכל מי שרוצה לחוס על עצמו ולחשוב על
תכליתו הנצחי, כל תקנתו שאיך שהוא איך
שהוא, יהי' בעיני עצמו בכל יום ויום כבריה חדשה ממש
וכמו שמבואר בש"ע ובפוסקים [או"ח ד', מ"ו] לענין כל
ברכות השחר שמברכין בכל יום, שכולם הם בשביל
שנעשה כבריה חדשה כמו שמברכין המחזיר נשמות
לפגרים מתים וכו', וכן שלא עשני גוי וכו' וכן הנותן ליעף
כוח שנאמר על התחדשות הנשמה שהוא השכל וכו', וע"כ
איך שהוא צריך שתהיה העבודה שעוסק בכל יום חדשה
אצלו לגמרי, כי כל אחד מישראל איך שהוא כל זמן ששם
ישראל נקרא עליו הוא עושה כמה מצוות בכל יום, כי
מניח ציצית ותפילין ואומר ברכות השחר וק"ש ותפילה,
והרבה אומרים תהילים ולומדים תורה מעט או הרבה, אך
העיקר שיראה ליישב דעתו בכל יום, שזה היום שעומד
בו עדיין לא היה בעולם, וכן לא יהי' עוד יום הזה בעולם,
והעבודה להשי"ת שצריכין בזה היום היא חדשה לגמרי,
ורק האדם שעומד באותו היום באותו הדור צריך לעסוק
בזה.

אני הפסקתי באמצע הסעיף, משה ידידי הבה שנינו
כאחד נתעמק בזה טוב ולהתחיל להתנהג על פי
דרך זה בפשיטות גמורה להתחיל מעתה ממש בהתחדשות
חדשה ומחודשת לקיים את העצות הקדושות של רבנו
ז"ל ובפרט העצה הכללית של התבודדות שהוא שלימות
לשה"ק, אשר הוא תלוי בשמירת היסוד שזה יסוד כל
התורה כולה, גיוואלד משה היכן אני בעולם. אכתוב עוד

קטע אחד מל"ה... וז"ל: ע"י שלימות לה"ק, היינו שישמור את הלשון לקדש אותו בדיבורים קדושים של תורה ותפילה ותחינות ובקשות ושיחה בינו לבין קונו ואפילו בלשון שמדבר בו, כי אדרבה כשמדבר בינו לבין קונו צריך דוקא לדבר בלשון שהוא מדבר בו, כי עי"ז מעורר לבו ביותר וכו'. עי"ז זוכין לתיקון הברית ולהכניע את הרע הכולל כל התאוות רעות שהיא תאוות ניאוף, כי מקרר את חמימותו בדיבור של לשה"ק הנ"ל בבחי' חם לבי בקרבי וכו' דברתי בלשוני אבל מי שאינו מקרר חמימותו בדיבור של לשה"ק הנ"ל אז הרוח סערה מקרר אותו בפגמים ר"ל וכן להיפך ע"י תיקון הברית זוכין לשלימות לשה"ק כי הם תלויים זה בזה. ועי"ז זוכה אדם לזכך את פניו שיהיו פניו מאירות כ"כ עד שיוכל כל אחד לראות א"ע בפניו של זה האיש שזוכה לתיקון הברית ולשלימות לשה"ק. עכלה"ק.

מה אומר לך משה יעקב יש ויש לנו הרבה להחיות את נפשותינו הרעבות והצמאות. ר' נתן ז"ל אמר פעם לאנ"ש: **איר ניצט נישט מיט זיי**¹². פעם אחת אחז רביז"ל את הרה"צ ר' שמואל איזיק ז"ל ואמר לו בלשון אשכנז [חיי"מ תמ"א]: **"איבער אביסעלע בליט זאלסטו אהן ווערין דיא וועלט אין יענע וועלט. קרעכץ זיא אויס"**¹³ וגם רבז"ל אמר לכמה אנשים [חיי"מ תמ"ג] **"מחמת שהגוף שלכם קשה מאד ועז וחזק בתאוות, דארפט איר איהם אסאך**

12 אתם שלומזלניקעס (בישי מזל, בטלנים, ובפי הבריות: "שלומיאלי"), יש לכם כאלו אוצרות ואתם לא משתמשים בהם.

13 בשביל מעט דם כזה היינו שבחלל הלב תאבד את העוה"ז והעוה"ב, התאנח הרבה עד שתפטור אותו.

אהן זולען מיט¹⁴ דיבורים קדושים". והדיבורים האלו דיבר רבינו ז"ל לצדיקים גדולים כמובן, עאכ"ו אנן יתמי דיתמי משוקעים בתאוות ומדות-רעות ואין מבטלין רצוננו מפני רצוננו יתברך צריכין בודאי זייער אסך קרעכטצען¹⁵ ולהתחנן אליו יתברך שיוציאנו מגלותינו המר של התאוות ובפרט תאוות הידועה שזה יסוד כל היסודות ועיקרא דיצרא בישא על עריין ר"ל [כמובא בלקו"מ ב', ו. בשם הזהר]. לכן לא נחריש בעת צרה כזאת וניתן מחאה גדולה על זה כמו שר' נתן מבאר בלה"ל [ח"מ ח"א חזקת מטלטלין ה' י"ג] שענין התבודדות הוא מחאה שהבע"ד לא יעשה חזקה עלינו. ועיקר העצה לתאוה הידועה הוא שמחה שכל התאוה הזאת נמשכת מעצבות ר"ל, לכן נתאזר בשמחה ותקוה להשי"ת שבודאי נזכה לתשובה שלימה כמו שר' נתן אומר [מכתב הסתלקות מהרנ"ת] אפילו מען זאל זיין דער ערגסטער בעל-עבירה אביא מען האלט זיך (אהן) אין רעבין וועט מען בודאי תשובה טאן, און מען וועט האבן אתיקון,¹⁶ ובפשיטות יש לנו לשמוח שאנו יודעים מתיקון הכללי ואנו זוכים גם לאומרם ואנו יודעים מ"לקוטי תפילות" כזה שר' נתן ז"ל אמר [כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות כ"ה] כי הרבה אנשים זכו כבר לגן-עדן ע"י התפילות שלו, לכן אל נחמיץ את ההזדמנות כל עוד שהנשמה בקרבינו נחטוף בזה העולם תורה ותפילה להגיד הרבה לקוטי-תפילות על הסדר דווקא,

14 צריכים אתם להלעיט אותו עם...

15 להתאנח הרבה מאד.

16 אפילו כשהאדם הבעל עבירה הגדול ביותר, העיקר שיחזיק עצמו ברבינו, בודאי יעשה תשובה ויהיה לו תיקון.

להתחיל פעם אחד ולגמור ולהתחיל עוד הפעם. ומזה אנו יכולים ללמוד איך לדבר להשי"ת דיבורי חן. מספרים על אחד מאנ"ש שהיה אומר שמונה שעות לקוטי-תפילות לאור הלבנה, והלוואי שאנו נקיים לפחות דף אחד לקוטי-תפילות כל יום, וחוץ מזה נשמור בקפדנות על השעה התבודדות וכשיש דין למטה אין דין למעלה ונצל מכל רע לעולם... למה לא נחוס על עצמנו ולקנות בזה העולם העובר כהרף עין חיים נצחיים לעולמי עד, שאין יכולים לשער, ולא לאבד ח"ו גם את העוה"ז עם העוה"ב ע"י הרבע שעה, משה יעקב חבל מאוד שאין כבר מקום לכתוב, כי עכשיו נתעוררתי מאוד, אבל יש לנו כבר מה לקיים, והלוואי שנקיים את זה.

ידידך לנצח.

יעקב

ו.

בעי"ת, יום ג' נר רביעי דחנוכה כ"ח כסליו תש"כ, ירושלם עיה"ק תובכ"א.
לידידי היקר והחשוב הב' הנפלא המוצא חן בעיני אלוקים ואדם וכו'...

הנני לקיים את דברי להתכתב בינינו מכתבי התחזקות והתעוררות לעבודת השי"ת והי רצון שנתעורר באמת עי"ז.

והנה בתחילת ספר "ליקוטי מוהר"ן" בתורה א' מתחיל רבינו ז"ל: דע כי ע"י התורה נתקבלים כל התפילות וכל הבקשות שאנו מבקשים ומתפללים וזה ידוע אצל אנ"ש כי עיקר העבודה עפ"י דעת רבינו ז"ל היא התפילה כמו שאמר הוא ז"ל [לקו"ת צ"ג] **"גאר מיין**

זאך איז תפילה¹⁷, וכן כמעט בכל ספר לקו"מ מדבר הרבי מענין תפילה והתבודדות, בפשיטות גמור להתחנן לפני השי"ת שיצילהו מכל השטויות וההבלים של העוה"ז ורק להתדבק בתורה ותפילה ומעשים ומדות טובות ולא נייעול בכיסופא קמיה קוב"ה וזה אי אפשר אלא ע"י תפילה ועיקר התקבלות התפילה היא ע"י התורה, ז"א חוץ ממה שמקיימים בלימוד התורה מצות עשה מהתורה ודברת במ ושאר דברים טובים שזוכים עי"ז אלא שזוכים גם להתקבלות התפילה, ועל זה לבד שנזכה ללמוד בהתמדה גם צריכים להתפלל הרבה להשי"ת שכל מוחינו ואברינו יהיה רק בתורה ושלא יבלבל אותנו שום דבר ח"ו.

והנה ימי חנוכה מסוגל שכ"א יחדש את עצמו מחדש ליכנס בעבודת ד' ית', הבה שנינו להתחיל מעכשיו ללמוד בהתמדה גדולה ולקיים בפשיטות גמור את העצה הכללית של רבינו ז"ל להתבודד בכל יום בלי שום יוצא מן הכלל, וגם ללמוד כל יום ספרי רבינו ז"ל שזה [שיר ידיות לר"י ברייטער זצ"ל] פותח גידי קשיות לבינו לבל ניישן ימינו ושנותינו.

ממני ידיך האמיתי.

יעקב גדלי' תפילינסקי

אבקש מאד לענות לי על מכתבי בפשיטות לכתוב לי דברי התעוררות והתחזקות שענין מכתבים אחד לחבירו הוא דבר יקר מאד, אולי אזכה עי"ז להתעורר

17 כל עסקי הוא תפילה.

משינתי העמוקה ולחדש את נעורי וגם להתפלל עבורי תמיד.

תמסור ד"ש לכל הישיבה כולה, למנהל ולמגידי שיעורים ולכל חברינו היקרים בלי שום יוצא מן הכלל, אני לא פורט אותם, היות ואני צריך לפרוט כולם, לכן אני כולל אותם.

הנ"ל

תמסור לר'... .. שאע"פ שאני יודע שהוא טרוד מאד, בכל זאת מכתב חד פעמית לא נורא. תאמר לו שאני מחייה את עצמי מאד במכתביו לכן אל ימנע טוב מאתי ויכתוב לי חד פעמית.

הנ"ל

ז.

בעי"ת, אור ליום ה' לסדר "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ותעל שוועתם אל האלוקים".

לידידי היקר הבח' הנפלא והנעלה במדות טובות וישרות כמר... .. נ"י.

קבלתי את מכתבו היקר לי מאוד ואשר נתעוררתי עי"ז מאד ככה תוסיף לכתוב לי בפשיטות גמורה מכתבי התחזקות והתעוררות הנובעים מהנחל הנובע מקור חכמה. בעה"ת יש לנו הרבה לשמוח שאנו יודעים מעצות יקרות וקדושות כאלה אשר אפשר לקיימם, באיזה מדריגה שאדם נמצא בין בעליה בין בירידה, היות שהפה אין לוקחים מהאדם אף פעם, אבל לעומת זה יש יצה"ר אשר דייקא על זה הוא מתגבר ואומר להאדם [ספו"מ

מעשה י"ג] "טאמור שרייסטו דער ווארג איך דיר" 18, לכן צריכין להתגבר ע"ז מאוד ולייחד לנו שעה בכל יום בלי שום תירוץ ולפרש שיחתנו לפני השי"ת שנזכה להגיע לתכלית האמיתי שבשבילו נוצרנו. ובעיקר להתפלל להשי"ת שנזכה לא לבטל ח"ו שום רגע לבטלה, רק כל עסקינו יהיה תורה בהתמדה גדולה שכל מוחינו יהיה רק בתורה ונצטרף לזה תפילה שנזכה לקיום התורה והמצוות. ועי"ז נהיה מאושרים בין בגשמיות ובין ברוחניות שלא יהיה לנו שום דאגה אחרת רק להגיע אל התכלית האמיתי, א"כ כל הדאגות שעובר על האדם יתבטלו מפני דאגה זאת.

ממני ידיך לנצח המאחל והמתפלל עבורו בלב ונפש הצלחה ברוחניות ובגשמיות.
יעקב גדלי' תפלינסקי

ה.

בע"ה. אור ליום חמישי לסדר "לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו" ס"ת תרומה. ולחדש משנכנס אדר מרבים בשמחה. שמחה. מקוה. חצות. התבודדות.
לידידי היקר ר' זכו', שלום רב.

את מכתבך קבלתי לפני כמה שבועות ולא הזדמן עד עתה להשיב. יהי רצון שאכתוב דיבורים המועילים להתקרב לתכלית הנועם הנצחי.

הנה רבינו ז"ל אומר בתורה [לקו"ת ע"א] חבלים נפלו לי בנעימים שארץ ישראל הוא בחי' נועם העליון

ועי"ז נתעורר אהבה אשר על ידו בא הולדה ונתרבין בני אדם ועי"ז נתרבה כבוד ה' ביותר. א"כ אנו צריכין להתדבק בנועם העליון, ולהשליך כל המרירות והעצבות והשטותים ולהתדבק בנועם העליון. אבל לפני הנעימות יש מניעות העומדות כמו מחיצות ברזל והם הם התאוות והעצבות המדומות שמרחיקים אותנו מנועם הנצחי. אבל כבר הודיעו לנו שיש לכל אחד מאתנו כוחות עצומות ונוראות לעמוד נגד כל המניעות כמו שאמר רבינו ז"ל בהשיר לפני ליקוטי מוהר"ן וזלה"ק ואל תהי' כפיל הגדול וכגמל אפי' כשמשכהו בחוטמו העכבר לא יבעט בו וכל זה מחמת שטות שאין יודע מכוחו אבל נפשי הפקחת והחזקה, עכלה"ק.

הבה נתחיל להשתמש בכוחותינו החזקות ולשבר כל המניעות ונהפוך הוא לנעימות הנצחי. ואת העכבר נבעט ונבטלו לגמרי מהעולם.

ידידי היקר היכן אנו בעולם אחרי שזכינו לידע מאור רבינו הק' ולשמוע עצותיו ודיבוריו הק' ובפרט לעצה הכללית התבודדות שהבטיחנו רבינו שלא יהיה לנו שום דין למעלה, ראוי לנו לקבוע זאת בליבנו מחדש להתנהג כל ימי חיינו בזה הצל עובר חק ולא יעבור יום אשר לא נקדיש שעה אחת ליישב דעתינו ולא נלך כשיכורים ולהפסיד נעימות נצחי ח"ו ע"י מרירות העולם הזה. אע"פ שכבר דיברנו הרבה פעמים וזה מובא בכל הספרים הק' בכל זאת צריכים לחזור ולחזור בלי שיעור שהעולם הזה הוא אפס ואין וסוף כל סוף נצטרך לשוב לעפר והכל יתבלה ולא ישאר רק ההכנות שעשינו למען הנצחיות. אנו צריכים להאמין שיש ביכלתנו להתעורר

משנתנינו העמוקה ולהתחיל לחיות מחדש חיים מתוקים ונעימות ע"פ דרך רביז"ל הממתיק מרירותא דהאי עלמא.

ימי הפורים ממשמשים ובאים [מגילת אסתר ט', כ"ז] "קיימו וקיבלו (כל) היהודים". רביז"ל מפרש בתורה י' ח"א קיימו זה בחינת רגלין "ריקודין" שאדם קם על הרגלים. וקבלו זה בחי' ידן שאדם מקבל בידים בחי' המחאת כף. אין לנו אלא דברי רביז"ל בפשיטות לרקוד ולמחות כף אל כף ולשמוח באמת חבלים נפלו לי בנעימים שנפל גורלנו לידע מאור כזה ומעצות נוראות כאלה שבודאי נצא עי"ז לאור גדול חיש קל מהרה.

שמחתי מאוד לקרוא שיש לך דירה נאה ושלמת כל החובות. יה"ר שילך אצלך הכל כשורה. ותזכה להקים בית נאמן בישראל. בורא עולם בקנין השלם זה הבנין בגשמי וברוחני.

אני כבר מתגעגע מאוד שתדור ברחובותינו בארץ ישראל השופע נועם העליון ונוכל לדבר ולהאיר אחד בחבירו נקודתו מה שאין בחבירו. ועי"ז נעורר את הנקודה מיניה וביה. והכל בהתקשרות לנקודת הצדיק, וממילא יתבטל מאתנו החרפה השורה עלינו ויהיה לנו ישרות לב. אבל בנתיים צריכים אנו לקיים זאת ע"י מכתבים אחד לחבירו ולהאמין שהכל בהשגחה פרטית כי בוודאי נעשים תיקונים גדולים באשר אתה שם. ונקוה להשי"ת ונשב [תהלים קל"ג, א'] "שבת אחים גם יחד" בגוף ונפש.

מאיתי ידיך לנצח.

יעקב גדלי' בן שולמית רבקה גיטל תפילינסקי

ט.

בעי"ת, מוצש"ק לסדר נשא, סיון תש"כ, פעה"ק ירושלים ת"ו.

לכבוד אהובי יקירי הבח'... .. נ"י.

קבלתי ד"ש ממך מכל הצדדים וכולם בפה אחד, שאתה מאוד מתגעגע אלי, לכן לא אמנע טוב מאתך ואשתדל לכתוב לך לעיתים קרובות, כמובן שכל ידידותינו הוא רק מעניני עבודת ה', וחוץ מזה הכל הבל.

יקירי, ידוע תדע שיש לך הרבה לשמוח שנפל גורלך בעי"ת להמנות יחד עם אנ"ש היקרים אשר (אנו) יודעים עצות אמיתיות כאלה ובפרט העצה הכללית לפרש שיחתו בינו לבין קונו. ובעיקר להתפלל להשי"ת שנזכה ללמוד בהתמדה גדולה ולא נבטל ח"ו שום זמן לבטלה ובפרט שלא לדבר באמצע הלימוד דברים בטלים ולשון הרע וכד', כי זה צריכים בפשיטות גמור לייחד איזה מקום מסוגל לזה ולדבר כל זה להשי"ת, ואם תרגיל את עצמך כבר מעכשיו שאתה עוד רך בשנים בהתמדת הלימוד, זה יהיה לך תועלת גדולה על להבא, מה אומר לך, אני מאוד מתחרט על השנים שהייתי בגילך והייתי יכול לחטוף כל כך הרבה ובודאי היה הולך לי באופן יותר טוב לגמרי, אבל העבר אין והעתיד עדיין, לכן אל תחמיץ את ההזדמנות הכי טובה שיש לך, ובפרט שאתה נמצא בישיבה יקרה כזאת אשר אפשר לקיים את העצה הנ"ל בלי שום מפריע, רק אדרבה עוד נותנים התעוררות לזה (ההמשך חסר).

.

בעי"ת, יום ב חודש ת'מ'ז'ז', ר"ת זמני תשובה ממשמשים ובאים, לסדר בלק.
לידידי הותיק החתן וכו'... ... שליט"א.

מאוד מאוד שמחתי לשמוע בשורה טובה שנתארסת
בסימן טוב ובמזל טוב. ואני מאחל לך בלב ונפש
"מזל-טוב" ושיהיה זיווגך עולה יפה ברוחניות וגשמיות.

ידידי... הבה נתחזק מעתה בעבודת ה' בדרכי רבינו ז"ל
ולהרבות בהתבודדות בקביעות בכל יום,
וללמוד בספרי רבינו הקדוש אשר פותח גידי קשיות לבינו
לבל נישן ימינו ושנותינו.

אני מוכרח לסיים פשוטו כמשמעו אין לי כל דיבורים
עתה לכתוב כי הלב אטום ומבולבל מכל מיני
עקמימיות והיצה"ר עושה את האדם משוגע ממש,
ומבלבל אותו עד שאינו יודע מימינו לשמאלו, אבל נקוה
בעי"ת שלפחות מעתה נתחיל בעצה הכללית של רבינו
ז"ל לצעוק ולצעוק עד ישקיף ה' ממרום וירחם עלינו
ובעיקר לא להתיאש ח"ו, כמו שהרבי צעק בקול גדול
[שיחות הר"ן קנ"ג] **"גיוואלד זייט אייך ניט מייאש"**¹⁹,
ולהתחזק בשמחה, ונצא מכל הצרות, כש"כ [ישעי' נ"ה],
י"ב] כי בשמחה תצאו.

ממני ידיך המחכה למכתבו

יעקב

לפני שולחי את האגרת, ראיתי בלקו"מ ח"א סי'
קנ"ז, וזלה"ק: אם יתדבק עצמו לדברי התורה

19 אהה! אל תיאשו את עצמכם.

היוצאים מהצדיק, תמה אני איך אפשר אח"כ לסבול ולחפוץ חיי העוה"ז וזהו כל הנהנה מדברי תורה נוטל חיוו מן העולם, עכ"ל.

ידידי... מה אומר לך יש לנו עצה נפלאה מאוד איך למאוס בכל תאוות העוה"ז והבליו בפשיטות גמור לקחת את ספר ליקוטי-מוהר"ן וללמוד תורה אחר תורה ולהכניס את התורה בפנימיות הלב ולילך עם התורה הזאת, הלא זה ידוע אצל אנ"ש [חיי"מ שפ"ח] שרבינו ז"ל ציוה לילך עם תורותיו, ממילא נזכה שנמאיס את כל תשוקת העוה"ז והבליו ולכן ידידי... נ"י לא נחמיץ את ההזדמנות, כל עוד שהנשמה בקרבנו אפשר לקיים זאת, כי אין אנו יודעים כלום. מי יודע מה יהי' למחר, לכן בכל יום, שאנו קמים בבוקר נודה לה' שגמל אתנו חסדו ונתן לנו עוד יום לעבוד אותו ובאמת להשתדל (חסר כאן) שגמל השי"ת אתנו ונתן לנו במתנת חנם.

ובפרט שרבינו ז"ל הזהיר מאוד על שמירת הזמן, גם יש סיפור על ר' נתן שאמר פעם לאחד מתלמידיו אם ישאלו מאין לקח ר' נתן כל כך הרבה זמן, היות שכתב כל כך הרבה הלכות ותפילות וסידר את הלקו"מ וכתב כל כך הרבה מכתבים. וכמובן שהיה לומד בנגלה הרבה מאוד בלי שיעור וערך, והיו עוד עסקים, אמרו בזה"ל "אז ער האט גהיט די מינוט" (הוא שמר על הרגע).

אנכי ידיך לנצח המאחל לך כל טוב ברוחניות שתזכה לילך בדרכי רבז"ל באמת.

יעקב גדלי'

יא.

בעי"ת.

לכבוד ידיד נפשי החתן המופלג ר' נ"י.

את מכתבך קבלתי היום ושמחתי מאוד לקרוא שסדרת בעי"ת עם הוריק בענין החתונה ואתה מקוה שיהי' בחודש טבת, השי"ת יעזור לך שיהי' בשעה טובה ומוצלחת ושיהי' זיווגך עולה יפה לאריכות ימים ושנים בגשמי וברוחניות, ויהי' לך לעזר לעבודת ה', כי זה עיקר התכלית אשר בשביל זה אנו מסתובבים בעולם השפל הזה לעשות נחת רוח ליוצרנו בעבודתינו, וחופ מזה לא ישאר כלום, כי הכל יתבלה בעפר וכל התאוות והשטותים והמחלוקות לא יעזרו לנו, רק אדרבא, הם לבד נוקמים באדם. ע"כ למה לא נחוס על עצמינו ולאבד את ההזדמנות הבלתי חוזרת, לחטוף בזה הצל עובר עבודת ה'. ובפרט ע"פ עצה הכללית של רבינו ז"ל לפרש כל דאגותינו לפניו יתברך שיציל אותנו ממים הזידונים הרוצים לשטוף אותנו ח"ו מעולם הנצח.

ידידי אף שהדיבורים שאני כותב הם דברים פשוטים וידועים ומפורסמים ואין בהם שום חידוש רק הבעל דבר עושה אותם ישנות ומשכיחם מאתנו, ע"כ צריכים (חסר ההמשך).

יב.

בעי"ת, יום ד' ב' דר"ח תש"כ, ירושלים עיה"ק תובכ"א.

לאחי היקר הנצמד לקירות לבי כמר... נ"י, שלום
וברכה!

אף על פי שאתמול שלחתי גלויה הביתה, בכל זאת
במכתב כאן אני מייחד את הדיבור רק אליך.

כתוב בספר לקו"מ חלק א' סימן ל"ד, שיש שלוש
נקודות שאדם צריך להתקשר אליהם, והוא
נקודת החבר, נקודת הצדיק, נקודת עצמי.

נקודת הצדיק נקרא כשמתקשרים לצדיק ומקיימים
עצותיו הקדושים.

נקודת החבר הוא, כששני חברים מדברים יחד ביראת
שמים עי"ז הוא מקבל טובה מהחבר.

ונקודת עצמי הוא הפה הוא הדיבור. והרבי מסביר שם
שהפה הוא המלך על כל האיברים. והנה ב"ה
כב' יכול לקיים את שלושתם, היות וספרי הצדיק נמצא
בודאי אצלו, וגם נקודת החבר אפשר לקיים ע"י חליפת
מכתבים עם חברים בעניני התחזקות והתעוררות ושאר
עניני עבודת ה'. ולדעתי שנקודת עצמי אפשר לקיים בנקל
יותר מהשני נקודות הנ"ל (חסר ההמשך).

יג.

ב"ה.

לידידי היקר ר' נ"י.

את מכתבך קבלתי עוד לפני שבועיים. והנני מתנצל שלא השבתוך מיד מפני טרדת הזמן והיצר.

אני מאוד מצטער בקראי את מכתבך שיש לך הרבה על הראש ועדיין לא הסתדרת, ידידי כנפשי מה אוכל להשיב לך, הלא ידעת ושמעת הרבה אין שיעור איך שצריכים להתחזק בזה הצל עובר ולחטוף ביני וביני קצת תורה ותפילה כי זה עיקר העבודה בעת שלאדם צר לו ויש לו מניעות הרבה, שם למצוא את השי"ת, כמו שכתוב בליקוטי מוהר"ן [ח"א קט"ו] על הפסוק ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים, אשר דייקא בתוך הערפל והמניעה שם מוצאים את הרוחות השי"ת, שמעתי פירוש יפה על המשנה [אבות פרק ב' מ"ד] אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה, אל תאמר מתי שלא יהיה לי מניעות אז אני אשנה, שמא רוצים ממך לא תפנה, בעת שהאדם צר לו ויש לו הרבה מניעות, אז דייקא תלמוד ותתפלל זה רוצים ממך בעת שהוא לא תפנה אז תחטוף הרבה (חסר ההמשך).

יד.

בעי"ת, יום ה' לסדר תולדות, חשון תשכ"א, ירושלים ת"ו.

לידידי היקר והחשוב כמר ... נ"י.

שלום רב לך בגשמיות ורוחניות!

את מכתבך היקר קבלתי עוד לפני כמה שבועות ומפאת חוסר הזמן לא עניתי עד כה וגם עכשיו איני יכול להאריך במכתב, לכן אני כותב גלויה קצרה, ובעי"ת בקרוב אכתוב לך מכתב יותר ארוך. אקוה שתשמח גם בזה.

מאוד שמחתי לשמוע שהנך ב"ה מתקדם בלימודים, ובפרט שהנך עוסק גם בתפילות-חצות ותיקון-הכללי, ה' יהי' בעזרך שתזכה לילך בדרך התורה והיראה, כי העולם הזה הוא צל עובר "היום כאן ומחר בקבר" ומה ישאר לנו מכל עסקי והבלי העוה"ז. אנו צריכים רק לדאוג לקנות סחורה נצחית שישאר לנו לנצח נצחים, וזה בטוח שכל דף גמרא או פרק תהילים או כל דבר מצוה אפילו עושה אנחה לפני השי"ת, זה דבר נצחי וקיים לעד, וזה נשמר להיות לו למליץ-יושר בעוה"ז ובעוה"ב, וכן להיפך ח"ו מי שעובר ח"ו עבירה כל שהיא, העבירה לבד נוקמת בו ומזיקתו ח"ו (לקוטי מוהר"ן ח"א ת' ד). לכן ידידי כנפשי, למה נאבד את עולמינו בדברי שטות והבל אשר באמת לא נשאר מזה כלום, כמו שאמר רבינו [לקו"מ ח"ב ק"ח בשינוי לשון] "בעד תענוג של כמה רגעים אתה מאבד את העוה"ז והעוה"ב". הבה נתחזק ביראת שמים ובהתמדת התורה ונקדיש את כל רמ"ח אברינו לעבודת ה' יתברך. שמעתי פעם, שבקריאת-שמע אנו צריכים לכוין לילך על קידוש השם, זאת אומרת

אפילו שאומרים לך נהרוג אותך, אם לא תכפור ח"ו אז יהרג ואל יעבור, זאת אומרת שצריכין למסור את חיינו על קדושת השם על אחת כמה וכמה שצריכין למסור את רצוננו על קדושת השם, למשל אם היצה"ר מפתה על דבר עבירה ח"ו והאדם חושק אליו, אז צריכין להתמסר להשי"ת אף על פי שאני רוצה כך, אבל לא אעבור על רצון השי"ת.

אני מסיים את גלויתי, ממני ידיך לנצח המאחל לשנינו שנזכה לנצח את המלחמה ונלך רק בדרך התורה.

יעקב גדלי'

נ.ב. אבקשך שתשיב לי על גלויה זו ותכתוב לי גם דברי חיזוק והתעוררות, כי אני מאד נצרך לזה.

יעקב גדלי'

טו.

בעי"ת, יום ב' לסדר וארא, טבת תשכ"א, ירושלים ת"ו בכ"א.

לידידי החשוב כמר נ"י.

שלום רב וכל טוב בגשמיות ורוחנית.

את מכתבך קבלתי בסוף שבוע שעבר. ומאוד שמחתי לשמוע שנתעוררת עי"ז, עכשיו אכתוב לך תורה ב' מלקו"מ חלק א', וזה התחלת התורה "כי עיקר כלי-זיינו של משיח הוא התפילה", וזה דבר ידוע שכל אחד צריך להשתדל שמצידו לא יהי' עיכוב ביאת-המשיח. ור"ל הפגמים הידועים הם מעכבים ביאת המשיח, תעיין בסוף תיקון-הכללי בתפילה נוראה לימי אלול, שם תראה שהפגמים האלו הם עקבתא דמשיחא. וכל עבודתינו בעולם הזה הוא רק לתקן מידה זו כמו שכתוב בתורה

אחרת בלקו"מ [ח"א ל"ז] שיעקר הנסיון והצירוף של אדם בעולם הזה הוא רק בשמירת-הברית, ורק בשביל זה באנו לעולם הזה כדי שנתנסה בנסיון זה, כי שמירת-הברית הוא יסוד-הכל וכל התורה כולה תלויה בשמירת-הברית, ע"כ אנחנו צריכים הרבה לעמול ולטרוח וליגע ולעקור מאתנו תאוה הרעה הזאת והעיקר להתפלל על זה הרבה מאוד, ולצעוק ולזעוק בקול-מר להשי"ת רבוננו של עולם תעזור לי שאזכה לעקור מאתי תאוה זאת ואת זה לבד נטעון לרבוננו של עולם. אם עיקר העבודה בעולם הזה הוא רק שמירת היסוד, ע"כ תעזור לי שאוכל לנצח את היצה"ר. ולא נתעייף להתפלל רק פעם או פעמיים אלא אלפי אלפים פעמים בלי שיעור להתפלל להשי"ת שיעזור לנו ויוציא אותנו מתאוה הרעה הזאת. אני אחזור להתחלת המכתב, שיעקר כלי זיינו של משיח הוא התפילה. ובספר קיצור לקו"מ שעשה ר' נתן הוא מתחיל את התורה הזאת עיקר כלי זיינו של איש הישראלי הוא התפילה וזה בחינת חוטם אנחנו צריכים להבין איזו קשר יש בין תפילה לחוטם * (חסר ההמשך).

* ע"י במכתב ב' מה שביאר בזה.

טז.

בעי"ת, אור ליום ה' י"א מרחשון תשכ"ג ירושלים עיה"ק תוכב"א.

ל'דידי יקירי החתן וכו' ר' נ"י.

שלום רב וכל טוב.

את מכתבך קבלתי ושמחתי מאד לקרוא בענין חתונתך, ושאתה מקוה לגור בארץ ישראל. השי"ת יעזור לך שילך הכל כשורה ויזמין לך כל הצטרות החתונה בנקל

עם דירה בארץ ישראל קרוב לאנ"ש אשר זה כל חיותינו לנצח. תשמח עצמך הרבה שאתה מקוה לגור בארץ ישראל אשר היא אריכת אפיים (נמחק) אי אפשר להתקיים רק במדת אריכת אפיים. כי הכל מה שעובר על האדם הן בגשמיות והן ברוחניות צריכין להאריך אף ולקוות להשי"ת שיושיענו, ולהתבודד הרבה לפני השי"ת על כל דבר ודבר. וגם ההתבודדות עצמו שיהיה באריכת אפיים, כמו שאמר רבינו ז"ל [לקו"א ב'] בתורה אמור אל הכהנים שתפלה זה בחי' חוטם ומפרש שם ר' אברהם ב"ר נחמן ז"ל שהתפלה צריכה להיות בארץ אפיים כי לפעמים מתפללים הרבה להשי"ת ועדיין לא רואים את הישועה, לכן צריכים להתחזק בתפלה הרבה בלי שיעור עד שיקויים "כד חם - גבה אתהפיק", ובודאי הכל לטובה כי אין אנו יודעים חשבונות של הקב"ה, שמעתי בימים אלה פירוש יפה על הפסוק [בראשית מ"ה, ה'] ועתה אל תעצבו כי למחיה שלחני אלקים לפניכם, שיוסף הצדיק אמר לאחיו מה שאתם מכרתם אותי למצרים זה לטובה כדי שאפרנס אתכם ברעב. זאת אומרת אם אדם רוצה לדעת שהכל לטובה כי למחי' שלחני אלקים לפניכם שהכל לטובה.

אני ור' יעקב מאיר שכטר ור' משה קרמר לומדים בקטמון, מה אומר לך ידידי זה ממש חיות ללמוד שם, אנו מתחילים ללמוד בשעה 3 אחר צהרים "שולחן ערוך" עד שעה 4, אחר כך לומדים ליקוטי מוהר"ן, ועל כל תורה לומדים פרפראות, באבי הנחל ולקוטי הלכות על התורה, עד עכשיו כבר למדנו שלשה תורות, היום אנו מקוים להתחיל התורה "אנכי" כשאדם יודע שכל

מאורעותיו הם לטובתו זה בחי' מעין עוה"ב. נקוה בעי"ת שתחזור לארץ ישראל אדם השלם ונלמד בהצטרפות.

ידיד נפשי... כל עיקר כתיבתנו זה רק בשביל התכלית להזכיר אחד את חבירו בשביל מה אתינן להאי עלמא שפילה, ואיני יודע מה לכתוב לך כי הלב אטום והמח מבולבל ורוב הלילות עוברים בשינה בלי חצות והתבודדות, ²⁰ גיוואלד וואס וועט זיין, מ'דארף זיך אנעם טאן צו עבודת ד'. בפרט די גולדענע נעכט וואס מיקען אזוי פיהל שטייגען איך האב גיהערט פון ר' לוי יצחק שליט"א, אז איינער פון אונזערע לייט בשעת ער פלעגט וועקין חצות האט ער געזאגט, אז די מינוט וואס מ'וועט ליגען מיט די פיס צו די טיר וועט מען זיך טראכטין, איי נאך א חצות. איך קלער אז אויף יעדין זאך פון עבודת ד' וועט מען טראכטין, איי נאך א ביסעל גמרא נאך א תורה ליקוטי מוהר"ן, אין אזוי אויף א נקודה טובה וואס מ'האט גיקענט ארויס חאפין אויף דער וועלט און ס'איז פארלארען, לאמיר זיך אנעם טאהן כל זמן מיקען, און בפרט צו די טייערע עצה שרייען צום אייבערשטען ראטיווע מיר פון די מים הזדונים וואס זיי ווילען אונז

20 אהה! מה יהיה, צריכים אנו לקחת עצמנו לעבודת ה', בפרט בלילות הזהב שאפשר כ"כ הרבה להתעלות, שמעתי מר' לוי' שליט"א שאחד מאנ"ש בעת שהיה מעיר בחצות היה אומר: "ברגע שישכבו עם הרגלים אל הדלת יחשבו אז איי עוד חצות" [הוסיף ר' לוי' "אני חושב שעל כל דבר בעבודת ה' יחשבו: איי עוד קצת גמרא עוד תורה בליקו"מ, וכך גם על כל נקודה טובה שהיה אפשר לחטוף בעולם הזה ואבד, הבה נחזק עצמנו כל זמן שאפשר, ובפרט בעצה היקרה לצעוק להשי"ת הצילני מן המים הזדונים שרוצים לנשלינו מן העולם הזה והעולם הבא, והעיקר להתחזק בשמחה שזכינו לדעת מרבי קדוש זה ומעצות קדושות

אינגאנצען פאר פלייצען פון די וועלט, און יענע וועלט. און דער עיקר זיך שטארקען אין שמחה וואס מיר האבען זוכה געווען צו וויסען פון אזא הייליגען רבי'ן מיט אזעלעכע הייליגע עצות, ומי יודע וויא וואלטן מיר אויס געקוקט אן דעם, און ערשט אז מיר ווייסען שוין יא פון דעם טייערען אוצר של יראת שמים, לאמיר דאס אויס ניצען מיט א נייעם התחדשות, און נישט מוותר זיין אויף די טייערע צייט, חטוף ואכול - חטוף ואכול אין אזוי ווי דוא שרייבסט אין דיין טייערען בריף [אבות פ"ב, ט"ז] היום קצר והמלאכה מרובה וכו'. ס'איז נישט ווערד די גאנצע עולם הזה אז מ'זאל אוועק געבין איין מינוט פאר איר.

איך וועיל דיר זייער בעטין זאלסט מיר שרייבען און מיר דער מאנין דעם תכלית ווייל בריף דער וועקט זייער שטארק צו עבודת ד'.

אנשולדיג מיר זייער וואס איך שרייב דיר נישט חידושים פון ליקוטי מוהר"ן, אדער שיחות פון רבי'ן דו ווייסט דאך ווי איך קען, אבער ב"ה דערפאר

כאלה, ומי יודע איך היינו נראים בלא זה, ועכשיו שאנו כבר כן מודעים לאוצר היקר של יראת שמים הבה ננצלם בהתחדשות מחדש, ולא נותר על הזמן היקר, חטוף ואכול חטוף ואכול וכמו שאתה כותב במכתבך היקר "היום קצר והמלאכה מרובה" וכו', כל העולם הזה לא שווה שניתן עבורה דקה אחת.

אני רוצה לבקש ממך מאד שתכתוב לי ותזכיר לי את התכלית, כי מכתבים מעוררים מאד לעבודת ה'.

תסלח לי מאד מה שאיני כותב לך חידושים מליקוטי מוהר"ן או שיחות מרבינו, הרי אתה יודע איך שאני יכול, אבל ב"ה על מה שאני

וואס איך שרייב די דיבורים. און הלואי זאלל השי"ת העלפין מ'זאל דאס מקיים זיין און זיך נעמין צו עבודת ד' אן אתירוץ, אוועק ווארפין אלע שטותים וואס זענען נאר מדמה ואחיזת עינים און צום אמת איז דאס גארנישט אזוי וויא דער רבי בריינגט אין די שיחות (שיחות הר"ן ו'), אז דער יצה"ר ווייזט דעם מענטש אפארמאכטע האנט, און דערנאך זעט מען אז ס'איז גארנישט מיט גארנישט, לאמיר זיך נעמין צו נצחיות'דיגע זאכען, וועט אונז גוט זיין אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט.

ממני ידיך הנאמן המצפה לביאתך לארץ ישראל בעהי"ת ונזכה לדבר פא"פ מענין התכלית, [ספ"מ מעשה י"ב] אז ס'איז קיין שום תכלית ניט פאר האנדין אויף דער וועלט נאר מע זאל גאט (ברוך הוא) דינען ווייל מעלעבט²¹.

יעקב גדלי' בן שולמית רבקה גיטל תפילינסקי

כותב דיבורים אל, והלואי שהשי"ת יעזור שנזכה לקיים זאת ולחזק עצמינו בעבודת השי"ת בלי תירוץ, לזרוק את כל השטותים שהם רק מדמה ואחיזת עיניים, ובאמת אינם כלום, וכמו שרבינו מביא בהשיחות שהיצה"ר מראה לאדם יד סגור ואח"ז רואים שזה כלום וכלום. הבה ניקח עצמינו לדברים נצחיים ויהיה טוב לנו בעוה"ז ובעוה"ב.
21 שאין שום תכלית בעולם רק לעבוד את השי"ת כל ימי חייו.

יז.

ב"ה. יום ד' לסדר "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו, ותעל שועתם אל האלקים, טבת תשכ"ג.

לידיד נפשי החתן קרוב לחופה ביום חתונתו זה מתן תורה ר' וכו' ... נ"י.

ראשית הנני להתנצל לפניו על שלא השבתי עד עתה, האמת הוא שלא שכחתי רק מפני טירדות הזמן והיצה"ר שעכבוני, אבל אקוה שגם עתה תשמח במכתבי יהי רצון שיזמין ה' דיבורים תחת קולמוסי המעוררים את לב האבן לבל נישן ימינו ושנותינו ולבל נתפס ברשת שונאינו, השבוע הזו אנו לומדים בקטמון תורה ז' ח"א ואלה המשפטים, ועיקר הגלות מחמת חסרון אמונה שזה בחי' תפלה ונסים, ממילא מובן שהכונה בכלל ובפרט, על הגלות בכללות, והגלות הפרטי שמונחים תחת עבדות היצה"ר ותאותיו ואנחנו בבחי' "עבד למלאות תאותו" ח"ו, ועיקר העצה על זה הוא אמונה - ותפלה להאמין כשאני המגושם עומד ומתפלל ומתחנן לפניו שיצילני מגלות התאוות, בזה אני עושה נחת רוח לפניו ית' ועם זאת העצה נצא מגלות הפרטי והכללי בעזרת ה' יתברך, וא"א לבוא לאמונה אלא ע"י אמת, וא"א לבוא לאמת אלא ע"י התקרבות לצדיקים, וילך בדרך עצתם ועי"ז נחקק בו אמת, והנה יש לנו עצה לעובדה למעשה לילך בדרך רבינו ז"ל בפשיטות גמור ובפרט לקיים את העצה הכללית התבודדות בכל יום בלי שום תירוץ ועי"ז יחקק בנו אמת ונזכה לאמונה ולתפלה בשלימות ולצאת מגלותינו.

רבינו ז"ל כתב בתורה הנ"ל עוד יותר מי שמקבל עצות מהצדיק הוא בחי' נישואין ממש, זאת אומרת שמתחתנים עם הצדיק היש קרבה יותר מזו? גם בתורה אחרת [קל"ה] אומר רבינו שצריכים לאהוב את הצדיק יותר מאהבת נשים, כמו שכתוב בתנ"ך [שמואל-ב' א', כ"ז] נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים, אחרי שאנו שומעים מעלת התקרבות לצדיקים למה לא נחוס על עצמנו ולהתקרב לרבינו ז"ל בבחי' נישואין ממש ונשליך כל שכלנו לגמרי כמו שאמר ר' נתן ז"ל, [אבניה ברזל ט"ז] נאך אשיחה פון רעבין נאך אשטיקל מוח²², אבל לעומת זה יש נישואין דסט"א ר"ל אם הולכים בעצת היצר אז ח"ו בבחי' נישואין אתו, וגם על זה יש לנו עצה מרבינו ז"ל מהתורה הנ"ל וז"ל ודע שע"י מצות ציצית האדם ניצל מעצת הנחש מנישואין של רשע מבחי' ניאוף כי ציצית שמירה לניאוף עכ"ל.

ידידי כנפשי... עכשיו אתה הולך ללבוש טלית גדול בעזרת ה' יתברך תזכה עי"ז להתקרב לרבינו בבחי' נישואין ולקבל ממנו עצות בבחי' כולה זרע אמת, ותזכה להקים בית נאמן בישראל עם דור ישרים יברך כולה זרע אמת.

אבקשך מאוד שתזכירני לטובה תחת חופתך שאזכה להיושע בכל משאלות לבי ברוחני ובגשמי.

עבר כבר אצלי השנה ראשונה - כהרף עין ואני מסתכל קצת אחורנית איני רואה מה פעלתי בתוך השנה

22 עוד שיחה מרבינו עוד חתיכת מוח.

הזאת, אבל אף על פי כן אני מאמין שעוד לא מאוחר, מ'דארף זיך נעמען צום שרייען געשמאק צום רבוננו של עולם²³, כמו שאמר ר' אברהם בן ר' נחמן "איונגער מאן דארף שרייען און שרייען"²⁴, שמעתי בשם הזוהר הקדוש, שבתוך שנה ראשונה תרעין פתוחין, גם בתורה [דברים כ"ד, ה'] אנו מוצאים "נקי" יהיה לביתו שנה אחת, גם זאת תדע ידידי, שהכל תלוי בהתחלה, דעם ערשטן טראט אין שטוב איז אגרויסער יסוד, דו האסט נאך דיא פולע מעגליך-קייט צו פירן אשטוב מיטן רעבינס דעת, דער רבוננו של עולם זאל דיר העלפין קומען אין ארץ ישראל בקרוב וואס אין ארץ ישראל איז דער עיקר מקום התפלה און צו שטייגן אין אידישקייט העכער און העכער²⁵.

אבקשך מאוד לכתוב לי איך הסתדרת, ואיך הסידור שלך אחרי החתונה, מה שלום ר' גדליהו פליער ור' לייביל בערגער, ובפרט הרב צבי אריה שליט"א. אצלי ב"ה הכל בסדר, ... קומט מיר וועקין אלע נאכט, דער אייבישטער זאל עלפין מ'זאל גיין מיט דעם רעבנס וועג און זיך ווייקין אין דעם רעבנס ספרים. וועט מען בוודאי ארויס קריכין פון בלאטע²⁶, זה מזמן שמעתי פירוש יפה על הפסוק [שמות י"ג, י"ב] וכל פטר חמור

23 צריכים לקחת א"ע לצעקה בנעימות לרבוננו של עולם.

24 אברך צריך לצעוק ולצעוק.

25 הפסיעה הראשונה בבית זה יסוד גדול. יש לך אפשרות מלאה לנהל בית בדעת רביז"ל, הרבש"ע יעזור לך לבוא לא"י בקרוב, שבא"י זה עיקר מקום התפילה ולהתעלות ביהדות מעלה מעלה.

26 בא להעיר אותי כל לילה, הש"ית יעזור שנלך בדרך רבינו ולדבוק בספריו הקדושים ובוודאי ננצל מן הרפש והטיט.

תפדה בשה, אם רוצים לפטור את החמור מאתנו
 "היצה"ר" תפדה ב"שה" ר"ת "בשעה התבודדות".

אבקשך לכתוב לי, אל תעשה עמי כמפעלי רק תכתוב
 לי מיד תשובה, אם לא יזדמן לך לכתוב בתוך
 שבעת [ימי] המשתה אז תכתוב באסרו חג.

ממני ידיך לנצח המקוה לגור יחד בארץ ישראל, ולילך
 יחד הניעור בלילה כי זה כל תקוותינו לנצח.

יעקב גדלי' תפלינסקי

נ.ב. חושב אני שזה המכתב לא יגיע לך לפני חופתך,
 תדע שכל יום משבעת ימי המשתה יש לו הסגולה
 של יום כפור.

יח.

ב"ה, ערש"ק פרי' נשא, ח' סיון תשכ"ג, י"ם.

לידידי היקר כמר... .. נ"י.

שלום רב וכל טוב.

את מכתבך היקר קבלתי כבר זה זמן רב. והנני כבר
 מתבייש על שלא עניתי עד כה. ובאמת הבעל דבר
 אורב על זה מאד, לפי גודל יקרת הענין לעורר נקודת
 החבר אחד לחברו. לא לשכוח מה שמוטל עלינו לעשות
 בזה הצל עובר כהרף עין. הנה לא ידעתי מה לכתוב עתה,
 אין לי כל חידושים ודיבורים. אבל אנו צריכים לחדש
 הישנות בקרבינו אשר הבע"ד מזקין את כל השיחות ואת
 הדיבורים, אלא צריכים לקחת את כל השיחות מחדש כמו
 שמעולם לא ראיתי את זה ולהתעורר מחדש לעבודת ה'
 יתברך, דבר זה צריכים ללמוד מהיצה"ר, הוא מפתה את
 האדם כל יום ונלחמים אתו, ולמחרת הוא בא מחדש

כאילו בפעם הראשונה הוא בא, ומתעלם לגמרי מהמלחמות של אתמול. לכן הבה נתחיל להיכנס בעבודת ה' עם עצות רבינו ז"ל כאילו עכשיו אנו מתקרבים לרבינו, וכנראה בחוש שמקורב חדש בוער כאש בתחילת התקרבותו. ולאמיתי של דבר נעשה חשבון טוב, האם אני הייתי מקורב באמת לרבינו ז"ל וקיימתי באמת עצותיו. ולפי חשבון זה אנחנו צריכים להתקרב מחדש לרבינו ז"ל ונהי' בעי"ת מקורבים חדשים, ולקיים ולעסוק בספרי רבז"ל ולומר הרבה ליקוטי תפילות בלי שיעור, ובפרט התפילות של קדושת הברית אשר לשונו הקדוש של ר' נתן מקדש את האדם, ומגנה את העולם הזה בתאוותיו המרים ובפרט תאוה הידועה. גיוואלד טיייערער חבר, לאמיר זיך ראטייווען און שרייען צום רבנו של עולם²⁷ בקולי-קולות בפשיטות גמורה שנרגיש נעימות בעבודת ה', ונשליך כל הנעימות המדומה אשר סוף כל סוף זה ממרר את האדם לאין שיעור, כמו שאמר רבינו ז"ל: [לקו"ת ק"ח] "אה מענטש פון איין תענוגיל וועגין פון אפערטיל שעה קען ער אן ווערין גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא²⁸, זאת אומרת שאפילו העולם הזה הוא מפסיד, מכש"כ העולם הבא. ולמעשה אין לנו שום עצה אחרת, כי אם לצעוק ולצעוק כמו שכתוב בתורה ל"ו: "בקרוב עלי מרעים לאכול את בשרי", שיעקר הנסיון בעולם הזה ורק בשביל זה באנו בעולם הזה, כדי שנתנסה בתאוה זו, ולזכות אחר-כך להתגלות התורה ולנעימות דקדושה, אבל קודם הלידה צריכים לצעוק.

27 אהה! חבר יקר הבה נציל עצמינו ולצעוק אל ה'.

28 הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העוה"ז עם העוה"ב.

וגם בתורה כ"ב מדבר מזה שלהנצל מעזות הגוף ומתאוותיו הוא רק על ידי קולות, שם מפרש, תקיעה, ע"י קולות נעשה שברים, עי"ז שוברים עזות הגוף, אחר כך זוכים לתרועה אלו השבעה רועים, מה אומר לך ידידי כנפשי יש לנו אוצרות כאלו שאיני יודע מאיפה יש לי זכיה לשמוע ולידע מאוצר הקדוש, ועכשיו אדרבה שאנו יודעים מכל זה היכן אנחנו בעולם ולמה נשלם רעה תחת טובה ליוצרינו ובוראינו אשר קרבנו לנחל המטהר [לקו"ת פ"ג] ורק צריכים להפשיט הבגדים הצואים, שהוא הגוף המצורע בתאוות ובעיקר פגם הברית רחמנא לישתזבן מעתה ונטבול עצמנו בנחל הנובע כי זה ידוע שיש טומאה שאי אפשר להטהר כי אם ע"י מים חיים, ב"ה גם החסד הזה עשה עמנו ה' והזמין לנו מעין מים חיים, מוכן לטבילה, אבל קודם הטבילה צריכים להסיר את הבגדים הצואים, ואחר כך נזכה לבגדי שבת, גוף קדוש מגן עדן.

אקוה שלא תעשה עמי כמפעלי ותענה לי מיד דברי התחזקות והתעוררות, כי נחוצים לי מאד ובעי"ת כשיגיע מכתבך לא אשוב עוד לאולתי, אלא אענה מיד בעי"ת.

ידידי... אני צריך להודות (ב"ה) לך הרבה שאני כותב אליך, בעת כתבי המכתב הזה נתעוררתי בעי"ת, זלגו דמעות מעיני בחשבי מה אני כותב דברים רמים כאלו ובאיזה שאל תחתיות ומתחתיו אני מונח, אבל אקוה בעי"ת שלא אתיאש מן הצעקה לעולם ובודאי בכח רבינו הקדוש אתתקן ואחדש כנשר נעורי לעבודת השם יתברך.

ידיך לנצח.

יעקב גדלי' תפלינסקי

יט.

בעי"ת, יום א' לסדר ואתחנן אל ה', ז' מנחם-אב תשכ"ג, ירושלים, תוכב"א.
לידידי היקר ר'... ..נ"י, שלום רב וכל טוב.

מה אומר לך ידידי שניתי ושילשתי באולתי ולא קיימתי הבטחתי לכתוב מיד. בהגיע מכתבך היקר, כי הבע"ד אורב עלינו מאד, לא די שהוא ניתק אותנו בגוף אלא אף הקשר ברוחניות ובנפש אינו סובל, לזאת צריכים אנו להתחזק בכל הכוחות נגדו ולכתוב זה לזה מענין התכלית הנצחי אשר צריכים לקנות דייקא בזה העולם הכלה והנפסד לבל נתפש ח"ו ברשת הגזלן אשר שואף לגזול ימינו ושנותינו ולמנוע אותנו ח"ו מנעימות עבודת ה'.

הבה נתחכמה לו ונתחיל לחפור ולחתור באוצר של יראת שמים אשר בחסדי ה' יתברך האוצרות נמצאים אצלינו קרוב מאד רק צריכים להסיר את "השלומזלניק" מאתנו וכמו שכתוב בסיפורי מעשיות [מעשה י"ג] "דער וייל איז אן גיקומען אגרויסער אדלער און האט אן גיקלאפט אויף דעם טורעם און ער האט צו זיי גיזאגט הערט אויף צו זיין ארימע לייט קערט אייך אום צו אייערע אוצרות און ניצט מיט אייערע אוצרות"²⁹.
כמובן ששם מדובר מצדיקים גדולים אשר יש להם כל אלו הזכרונות אבל ברור שגם לנו דופקים על הטורעם. לפי בחינתנו לבלי להיות ארימע לייט און ניצין מיט די אוצרות, לית דין צריך בושש עוד הפעם לחזור ולחזור, אפשר וועט עפיס אריין קריכון אז מידארף דעם גוף

29 בתוך כך בא נשר גדול ודפק על המגדל, ואמר להם, חדלו עוד מלהיות עניים, שובו אל האוצרות שלכם והיו משתמשים באוצרות שלכם.

אסאך אנדולען מיט דיבורים³⁰ בלי שיעור ולהאמין דלית רעותא טבא דאיתאביד, ששום רצון אינו נאבד, יבא זמן און סיוועט אלץ קומען צוניצט לאמיר זיך פעסט נעמען צו התבודדות³¹ חק ולא יעבור מעת לעת אחד בלי התבודדות אויב נישט ביי נאכט איז ביי טאג, נישט ביי טאג איז ביי נאכט³² מי יתן ונקיים את זה בקביעות וואלטין מיר אנדערש אויס גיזען³³.

בהפטרה של שבוע זה [ישעי' מ', א'] "נחמו נחמו עמי" כתוב: "קול קורא במדבר פנו דרך ד' וכו', עיין כל הענין שם. שם נמצא רמז נפלא לענין ההתבודדות "קול קורא במדבר", צריכים לצאת בשדה ולצעוק לאבריו "פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלוקינו" כי זה ידוע שהחוטא ח"ו דוחה רגלי השכינה כביכול ולזה צועקים פנו דרך ה' וכו' תנו מקום שהשכינה תהי' לה דרך אצליך.

ועוד כתוב שם: "כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו", "כל גיא" מרומז שהמידות הטובות הם נמוכים מאד בבחי' "גיא" ולהיפך ח"ו המידות הרעות הם גבוהים בבחי' "הר וגבעה", אבל על ידי קול קורא במדבר [לקו"א נ"ב] הניעור בלילה המידות הטובות ינשא. וכל הר וגבעה המדות הרעות ישפלו. ואחר כך מסיים הפסוק "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר", כי רבז"ל אומר שהדיבורים של ההתבודדות הם בחי' כי פי ה' דיבר.

יעקב

30 אולי יכנס משהו, שצריכין להשקות ולמלאות את הגוף עם דיבורים.

31 שהכל יבוא לשימוש, הבה ניקח עצמינו בחזקה להתבודדות.

32 אם לא בלילה אז ביום, לא ביום אז בלילה.

33 היינו נראים אחרת.

ב.

בעיית, יום ג' כ"ג טבת תשכ"ד, פניה"ק ירושלים ת"ו.
לידידי היקר ר' ... נ"י, שלום רב לך.

את מכתבך לנכון קבלתי והנני מקיים בקשתך, אבל מי יתן לי דיבורים המעוררים את לב האבן לבל נישן ימינו ושנותינו, בכל זאת אתחיל בתקוה לבעל-הרחמים והחנינה. באמת מה אכתוב לך. כידוע לי אתה ספוג בעניני רבז"ל בשיחותיו ובעצותיו ומה אוכל לחדש לך, אבל אני מאמין שזה מעשה בעל דבר החותר מכל הצדדים לבל ידברו איש את רעהו ביראת-שמים.

והנה רבינו ז"ל אמר [חיי"מ שנ"ד] שעל שתי כתות אנשים יש לו רחמנות, על מי שאינו יודע ממנו ועל מי שידוע ממנו ואינו מציית, א"כ מוטל עלינו לעשות חשבון האם אני מציית לרבינו? ובלי ספק לו היינו מקורבים לרבז"ל ומקיימים עצותיו בפשיטות גמור, היינו מרגישים טעם אחר בחיינו, כי כמו שאמרו חז"ל [שבת קי"ט]. תבלין אחד יש לנו ושבת שמו וכו', כל המשמר את השבת מועיל לו ושאינו משמר את השבת אינו מועיל לו. וזה ידוע שהצדיק הוא בחי' שבת וכשמקורבין להצדיק אמת ומקיימים עצותיו בפשיטות מרגישים טעם בתורה ותפילה, אבל אם אין מתקרבין להצדיק אין מרגישים טעם, כמו שמובא בהמעשה של רב ובן יחיד [ספ"מ ח'] שלמד והתפלל והרגיש שחסר לו ורצה להתקרב להצדיק והבעל-דבר ארב עליו עד שהטריד אותו מן העולם, ה' יצילנו.

הבה נשליך את עצמנו לתוך הנחל-הנובע ובעיקר ללמוד הרבה ספרי-רבינו, כדי לידע מה לקיים, ובאמת גם הלימוד ספרי רבינו זה קיום גדול שרצון רז"ל היה [חיי"מ שפ"ח] שנלך עם תורותיו והלימוד מביא לידי מעשה, כמובן שצריכין הרבה לצעוק להשי"ת שנזכה לטעום טעם הצדיק ושיהיה לנו תפיסה בדיבורי הצדיק, כמו שכתוב בתורה ל"ו שא"א לתפוס בדיבורי הצדיק אם לא שתיקן אות ברית קודש כראוי, א"כ אין לנו שום עצה, כ"א לצעוק ולצעוק בקולי קולות לינצל ממרירות תאוה הנ"ל ונזכה להתקרב לרבינו וליהנות מאורו הקדוש לבל יעברו ימינו בחושך ח"ו. הזמן קצר מאד, כי הימים חולפים ועוברים כהרף עין, ע"כ צריכין להזדרז מאד לחטוף עצות רבינו הקדוש, כמו שכתוב בלקו"מ: [ח"א מ"ט] "איר דארפט זיך זייער יאגין איר זאלט נאך קענין עפיס חאפיין"³⁴, ואם ח"ו נתרשל אזי גם "עפיס" נפסיד ח"ו. ידידי ר' ... נ"י את הכל שמענו כבר כ"פ והבעל-דבר רוצה ליישן את זאת, ועל זאת צריכים ללחום לחדש כל שיחה ושיחה מרבינו ז"ל, כאילו שומעים זאת בפעם הראשונה ועכשיו נתקרבו לרבז"ל, וזה ידוע שמקורב חדש בווער כאש לעבודת ה' יתברך, ולאמיתו של דבר נעשה חשבון האם הייתי ברסלבר חסיד עד עכשיו, כפי רצון רבז"ל, הלא עברו ימים וימים רבים בלי התבודדות ובלי לימוד ספרי רבינו, לכן בודאי צריכין להתקרב לרבינו מחדש ולקבל כל שיחה ועצה בהתלהבות ולהרבות בהתבודדות

34 הנכם צריכים להזדרז מאוד (בעבודת ה') כדי שתספיקו עוד להשיג משהו.

ובליקוטי תפילות אשר זאת היא העצה העיקרית להנצל מהשטף מים הזידונים הרוצים לשטוף אותנו לגמרי ע"י התאוות הבוערות כאש ואין שום עצה לקרר את חמימות היצר, כ"א ע"י [תהלים ל"ט, ד'] "דברתי בלשוני", זהו התבודדות וצריכין לקבוע זאת בלבנו שח"ו לא יעבור יום אשר לא נקדיש שעה לעצת רבינו הקדוש, כמובן שצריכין לזה התחזקות הרבה, עם התעוררות, בלי התעוררות, אני על משמרתי אעמדה אפילו לחזור על מילה אחת עשרת אלפים פעמים, בודאי אם נקבע זאת בקביעות, נרגיש שינוי לטובה כמו שמקובל מר' נתן ז"ל, רבינו ז"ל אמר **איך פיר אייך אויף אלט נייע וועג**³⁵, הדרך של התבודדות הוא ישן אפילו הבעל-דבר עושה את זה ישן ואומר היה לך כבר הרבה התבודדות, אבל תפקידנו לעשות אותה **אנייע וועג**³⁶ ולהתחיל מחדש לבקש על כל דבר ודבר, אנו צריכים להודות לה' שזכינו לידע מאור כזה ועצות קדושות, השוה לכל נפש, אשר איני יודע מאיפה יש לי זכיה כזאת לידע מכל זה, ועכשיו שסיבב השי"ת וקירב אותנו להאוצר של יראת-שמים למה נגמול רעה תחת טובה לבלי להשתמש עם האוצרות, לכן נתחזק בכל הכוחות ולזרוק כל הדמיונות והשטותים ונפשיט הגוף המצורע המלוכלך בהתאוות, ונטבול עצמינו בנחל המטהר מכל הכתמים ונזכה לגוף קדוש מגן עדן בגדי שבת, אף על פי שבתורה היא [לקו"ת פ"ג] שרז"ל מדבר מבגדי שבת היא תורה גבוהה ומדובר מצדיקים גדולים אבל

35 אני מוליך אתכם בדרך ישן חדש.

36 דרך חדשה.

אעפ"כ לפי מדריגת התקרבותנו להצדיק נזכה לאיזה שהוא גוף קדוש.

ממני ידיך לנצח המחכה למכתבו שיעוררני משינתי העמוקה להתקרב להשי"ת בהתקשרות לרבינו הקדוש בהתחדשות.

יעקב גדלי'

אודה לך מאד על המכתב ובאמת נתעוררתי עי"ז לתפילה, כן אוסיף לקבל בעי"ת מכתבי התעוררות והתחזקות ויתעורר עי"ז נקודת החבר אחד לחברו לקשר עצמנו לנקודת הצדיק ולנקודת מניה וביה.

ידיך הנ"ל

כא.

בעי"ת, מוצש"ק לסדר וארא, טבת תשכ"ד, פעה"ק ירושלים ת"ו.

ל'ידידי הוטיק האברך היקר בתווי"ר כמר ר' נ"י.

ראשית הנני להתנצל על אי השתתפותי ביום שמחתך מפני טרדת הזמן. יהי רצון שתבנה ביתך על אדני קודש בדעת "הנחל נובע מקור חכמה". ותורה וגדולה יתאחדו על שולחנך.

הנה מן השמים הפרידו אותנו בגוף, נקוה לה' שברוח נהי' אחד להתפלל אחד על חברו ולהתכתב במכתבי קודש, כדי לזכור על מה אתינא לעלמא דא, שלא נפסיד את ההזדמנות אשר אפשר לחטוף בזה העולם אוצרות נעימות, כמו שאמרו חז"ל [אבות פ"ד, כ"ב] יפה שעה אחת בתשובה (ותפילה) ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא (ההמשך חסר).

כב.

בעי"ת, יום ד' לסדר וארא, טבת תשכ"ה, ירושלים ת"ו.

לכבוד ידידי עוז ר'... .. נ"י, שלום וברכה!

ראשית כל מה שלומך? ומה שלום הרב ר' צבי אריה שליט"א ומה שלום כל חבורתינו הקדושה, אשר כולנו מאמינים ברבינו הקדוש זצ"ל, ובודאי בזה לבד אפשר לשמח את נפשינו, כמובן שצריכין עוד לצעוק להשי"ת לזכות להתקרב לרבינו הקדוש כמו שכתוב בלקו"מ ח"א סי' כ"ב תקיעה שברים תרועה. תקיעה, ע"י קולות שברים ע"י זוכין לשבר עזות הגוף ואז זוכין לתרועה להתקרב להשבעה רועים. בשבת העבר בעת לימודינו סיפורי מעשיות, דיבר הרב ר' לוי יצחק הרבה מענין התקרבות לרבינו ז"ל, ופירש את הענין הכתוב בסיפורי מעשיות [מעשה י"א] מבן המלך ובן השפחה שנתחלפו דף מ"ד ע"א, האט ער אים אוועק גיגעבן די כלי און ער איז גיגאנגין און האט אים אויס גילערינט ער זאל זיין א מבין דבר מתוך דבר³⁷, הצדיק האמת הוא המלמד את האדם להבין דבר מתוך דבר, כמובן שהשגת מבין דבר מתוך דבר זה השגה גדולה ונוראה לגדולי הצדיקים, אעפ"כ יש בזה הרבה בחי' וכל אדם מוכרח שיהי' לו בחי' הנ"ל כדי ללחום מלחמת היצר ולזכות לתכלית הנצחי אשר בשבילו לבד נוצרנו, לכן צריכים להתקרב לרבינו הק' שילמד אותנו ענין מבין דבר מתוך דבר, אבל קודם שלימד אותו האט ער אוועק גיגעבין די "כלי" זה מרמז שצריכין להתמסר לגמרי ולבטל את עצמו

37 ונתן לו הכלי, והוא הלך ולימדו להיות מבין דבר מתוך דבר.

וישותו שזה בחי' הכלי לגמרי. אז מלמד הצדיק את מקורביו להבין דבר מתוך דבר, כמו שאנו רואין אצל תלמידי רבינו הקדוש כל אחד כפי שנתן את הכלי, כך זכה להבין דבר מתוך דבר, ובעיקר אנו רואים [אבניה ברזל ט"ז] איך שר' נתן ז"ל נתן את הכלי שלו לרבינו הקדוש והניח את דעתו ושכלו לגמרי כאילו אין לו שום דעת, וכל מה שקיבל ושמע עוד מרבינו ניתוסף לו שכל, לכן זכה ר' נתן ז"ל לחבר הלכות ותפילות כאלו וכל השארת רבינו הקדוש היה על ידו, וכל אדם באיזה מצב שפל שהוא נמצא יכול להתחזק ולהתעורר ע"י דיבוריו הקדושים, וכל זה זכה ע"י שנתן את הכלי שלו לגמרי. אגב סיפר הרב ר' לוי יצחק מגדולת ר' נתן שהיה חתן של הרב ר' דוד צבי שהיה רב על כל הסביבה וכולם יראו מלפניו, סיפר שר' דוד צבי היה גר בעיר אחת עם הרב ר' ברוכל, דודו של רבינו ז"ל, ופעם נסע ר' דוד צבי מעירו והיה שם ברית מילה וכיבדו את ר' ברוכל בסנדקאות ובאותו יום עוד לפני הברית שמעו שר' דוד צבי חוזר לעירו, והבעל ברית היה במבוכה גדולה למי לתת את הסנדקאות, אחר שכיבד כבר את ר' ברוך, נכנס הבעל ברית למרא דאתרא לשאול אותו למי לכבד בכיבוד הנ"ל. ענה: אם ר' דוד צבי בעיר, אז בלי ספק לכבדו, אף על פי שכיבד כבר לר' ברוך, ושלחו שליח לר' ברוך שאי אפשר לתת לו סנדקאות, מאחר שר' דוד צבי הגיע. באותו יום עבר ר' דוד צבי לפני בית ר' ברוך, ענה, הייתי יכול להעניש אותו, אבל מה אעשה "אז אליהו הנביא טאנצט אים נאך אונטער זיינע פאנטאפל"³⁸. עוד סיפר שר' דוד

38 שאליהו הנביא קופץ אחריו תחת הנעלי בית שלו.

צבי נסע לאיזה עיר ורצו לשחוט עבורו איזה עוף ושאלו את פיו לאיזה שוחט לילך, אם להאפטר שוחט: אז עשה איזה תנועה לא טובה, והבינו שהוא לא מרוצה שילכו אצלו, וכולם לא הבינו כי השוחט הנ"ל היה ראש השוחטים והיה מפורסם לחסיד, ור' דוד צבי לא מחשיב אותו. אחר איזה זמן נסע ראש השוחטים לכפרים כדי לבדוק את סכיני השוחטים ונכנס לשוחט אחד וביקש את החליף לבדוק אותו ועבר על החליף והרגיש פגימות, והחזיר לו את החליף והשוחט בדק את החליף ואמר שזה הפלא ופלא, שוב נתן לראש השוחטים לבדוק ושוב הרגיש פגימות. אמר ראש השוחטים שהוא יקח את החליף אצלו ובבוקר השכם שהמוח צלול אז אבדוק אם לא יהי' בסדר אז אהי' מוכרח להעבירך. אז קם בבוקר השכם ושפך שיח לפני בוראו ובכה לפני השי"ת שיבין האמת, אם כשר אם לאו ואחרי שבכה הרבה לפני השי"ת, אז עבר על החליף וראה שזה הפלא ופלא בלי שום פקפוק, ועמד כמבולבל ולא ידע פשר הדבר, והחזיר את החליף להשוחט וסיפר לו שלאחר שבכה לפני השי"ת לא הרגיש, אמר לו השוחט לפני שאתה בוכה אין מראים לך מן השמים החליף שלי, חזר ראש השוחטים לעירו וסיפר כל הנ"ל למרא דאתרא. וענה ואמר זה מופת מר' דוד צבי. עכשיו הבינו מה שלא החשיב אותו כל כך ר' דוד צבי. ור' נתן ז"ל היה חתן אצל ר' דוד צבי, מסתמא היה למדן עצום וכלי נפלא, ובכל זאת כשנתקרב לרבינו ז"ל השליך עצמו מנגד ומסר את הכלי לרבינו ז"ל, ועי"ז הצליח כמו שהצליח והבין דבר מתוך דבר.

ממני חברך המחכה למכתב ממך.

יעקב גדלי'

כג.

בעי"ת, י"ז אלול תשכ"ה.

לידידי היקר האברך החשוב ר' ... שליט"א, שלום רב לך וכל טוב בגש' וברוח'.

את מכתבך קיבלתי מזמן ואתך הסליחה שלא עניתי עד כה. מה אכתוב לך ידידי כמוני כמוך. ואני מצפה לישועה בקרוב אי"ה. אבל זאת עלינו לדעת, כי כל מה שעובר על האדם בזה העולם הוא רק למען הבחירה, מנסים אותנו האם באופן כזה נוכל ללמוד ולהתפלל ולעבוד את השי"ת, וזה כל התכלית לא להתבלבל משום דבר שבעולם רק להתחזק בכל הכוחות לשמור על הזמן הפורח לקנות סחורה נצחית, ובפרט שאנו מאמינים ברבי ז"ל טעמנו כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרו, ולמה נשחית את הזמן במרה שחורה "זואס דאס איז נישט קיין סחורה"³⁹, רק ההיפך ממש שזה עיקר נשיכת הנחש, ולדעתי צריכין להקדיש את רוב השעה של התבודדות להתחנן לה' שיחונן דעה לנו, שנהיה בשמחה תמיד, והמוח יהי' מסודר ולא יבלבל אותנו פגעי הזמן למען נוכל ללמוד ולהתפלל בישוב הדעת. ובאמת גם על הצרה שאנו צריכין להתפלל אין אנו יכולים, מפני בלבול המוח. וממילא נעשה הצרה ח"ו קשה פי אלף, וכאן מצא הבעד"ר לגבות את חובו כמו שכתוב בליקוטי מוהר"ן [ח"א ע"ב] בשינוי לשון "מי שדינין שורין עליו צריך יותר ליזהר מיצה"ר", שרוצה ח"ו להכרית אותנו משני עולמות. א"כ בזה תלוי כל החיים שלנו וכל הצלחותינו הנצחיים.

39 שזה לא סחורה.

ידידי... ככה שנינו כאחד נציית לרבינו ז"ל בפשיטות להסיר מעלינו היגון ואנחה ולילך בשמחת הלב בפנימיות ובחיצוניות ואנו צריכין להאמין באמונה שלימה שאנו יכולים לקיים זאת, כי זה הוא הבחירה "אז מוויל טוט מען, און אז מוויל טוט מען נישט"⁴⁰. ובפרט שיש לנו ב"ה עצה מתוקה כזאת לדבר להשי"ת, "אזוי וויא מירעדט זיך אויס פאר א אימיתער גוטער פריינד"⁴¹, ע"כ אין מצב שבעולם שיבלבל את מוחינו ח"ו, והעיקר לקבוע זאת בלבנו, שלא יעבור יום בלי התבודדות ובזאת השעה נוציא את כל אשר מבלבלינו בגשמ' וברוח' ושיהי' ישוב הדעת באמת מה אנו מתגוללים בעולם השפל, כמו שר' נתן צועק בתפילות הקדושות על מה אתינן להאי עלמא שפילה, ונתחיל להתקרב מחדש לרבינו בפשיטות להאמין בכל דברי רבינו ז"ל ובעצותיו האמיתיות אשר רק עי"ז נוכל להתקרב להשי"ת, ובודאי ע"ז צריכין הרבה תפילות שנזכה להרגיש אור רבינו הקדוש, וממילא יתבטלו מעלינו חושך התאוות והבלבולים, אבל בינתיים נחזק עצמינו שאנו מאמינים בכוח רבינו הקדוש, ובלי ספק שיצמח לנו טובות בעולם הזה ובעולם הבא בזכותו, כמאמר אנ"ש: "קיינר האט נאך צום רעבין נישט דער לייגט"⁴², רק אדרבה הרווחנו רווחים בלי שיעור (ההמשך חסר).

40 אם רוצים עושים ואם לא רוצים לא עושים.

41 כמו שמשיח את עצמו לפני חבר טוב ונאמן.

42 אף אחד עוד לא הפסיד לרבינו.

כד.

בעי"ת, ר"ח חשון תשכ"ו, ירושלים עיה"ק ת"ו.

לכבוד ידידי כנפשי הבחור המופלג בתוי"ר כמר... ... נ"י,
שלום רב וכל טוב.

אינך יכול לתאר לך איך שאתה חסר לי כאן בירושלים, היינו יכולים לעבור ש"ס במשך תקופה ובעיקר שהיינו מחזקים אחד את חברו איך לעבור בשלום את העולם הזה אשר הוא מלא פגעים, אין שיעור. אבל למעשה אנו צריכים להשלים את החסר ע"י מכתבים אחד לחברו לעורר הנקודה שיש באחד מה שאין בחברו. הנני שולח את התפילין שהזמנת אצל... אני כתבתי ב"ה פרשיות מהודרים ונתתי לבעלי מגיהים פעמיים, אני עמדתי בעת נתינת הפרשיות בתוך הבתים, וב"ה הכל על נכון.

הנני לקיים את מבוקשו לכתוב את הנדבר ב"סיפורי מעשיות", דף כ"ג ע"ב:

"און ער האט זיי גיגעבין בריב צו איטליכן באזונדער"⁴³, השי"ת שולח רמזים לכל אחד ואחד להתקרב אליו והמלך רוצה להתראות אתו, "און ער זאל זיי שרייבין אז די זאך איז ניט נייטיק און דער מלך איז ניט גוזר דוקא אז זיי זאלין קומען נאר סע איז ביי זיי די ברירה"⁴⁴, כשהי"ת שולח רמז כדי להתקרב אליו, נותן לאדם בחירה ובידו לקבלו ולהתעורר בתשובה, וגם בידו לדחותו מעליו

43 ונתן בידם אגרות לכל אחד ואחד.

44 ושיכתוב להם שאין הדבר נחוץ ואין המלך גוזר דוקא שיבואו רק הדבר תלוי ברצונם.

"סע איז בודאי ניט שיין אז מען זאל אים בריינגען פאר דעם מלך אין אפעלץ, האט ער אים גימאכט קליידער אזוי ווי סע קער צו זיין"⁴⁵, בעלמא דאתי מכינים לאדם מלבושים כמו מעשיו, איז ער תיכף מלא שמחה גיווארן און איז גילאפין און האט גיזאגט צום ווייב, מיין ווייב, דער מלך האט נאך מיר גישיקט האט זי אים גיפרעגט וואס איז דאס נאך וואס האט ער נאך דיר גישיקט האט ער גאר קיין צייט ניט גיהאט ער זאל איר עפעס ענטפערין⁴⁶, לתם הק' כשמגיע הרהור תשובה נתמלא תיכף בשמחה ואין לו אפילו זמן לדבר לאשתו ומיד מתחיל לעסוק בעבודת ה' בשמחה. "אז תיכף וויא דער תם וועט אן קומען זאל מען אים פאר האלטיין און מען זאל אים אפגעבין די טשין אז ער זאל זיין גובירניר"⁴⁷, אם אדם מתנהג בתמימות ובפשיטות ועובד את השי"ת כפי כוחו, אז נותנים לו במתנה השגות גבוהות ועולה מעלה מעלה כמו שאנו רואים אצל התם שהשיג מדרגות גדולות "מיניסטער איבער אלע מיניסטעריס און ער האט אפגינמען די גדולה בתוקף"⁴⁸ אבל אצל החכם "האט ער גיענטפערט צו דעם חכם וואס ער האט גבראכט דעם בריוו ווארט און נעכטיג דא איבער וועלין מיר איבער שמוסין"⁴⁹, כשמגיע רמז לחכם מדחה את זה למחר

45 שבודאי אין ראוי להביאו לפני המלך לבוש במעיל עליון ועשה לו מלבושים כראוי.

46 ונתמלא שמחה תיכף ורץ ואמר לאשתו: אשתי המלך שלח בשבילי, ושאלה אותו: על מה ולמה, ולא היה לו פנאי להשיבה כלל.

47 ותיכף בבואו יעכבו אותו ויכתירו אותו בהתמנות הזאת שיהיה גיבירניר.

48 שר על כל השרים, והלך וקיבל הגדולה בתוקף.

49 השיב להחכם שהביאה: המתן ולון פה ואח"כ נדבר ונתיישב.

בישוב דעתו הבזויה, וואס קאן דאס באטייטין וואס אזוי אמלך זאל שיקין נאך אזוי אקליינעם מענש ווי איך בין⁵⁰, הבע"ד מפתה את האדם מה לך להתקרב להשי"ת, הלא אתה פחות שבפחותים ואינך כדאי להתקרב, עי"ז מפיל אותנו לכפירות ממש בהשי"ת וצדיקיו האמיתיים כמובא בסוף המעשה שכפר בהבע"ש. ובסוף מפילו לתוך גידיכטע בלאטע מיט ליים⁵¹ שאינו יכול לזוז, עד שהתם ריחם עליו וביקש מהבעל שם להוציאו והודה אז סיע איז יא דא אמלך און סיע איז יא דא איין אמתיר בעל שם⁵².

השי"ת יעזור שנזכה לקבל את כל הרמזים בשמחה ונלך בדרך התם ונזכה למלוכה בתוקף שיהי' לנו ממשלה על כל האברים שלנו להכניעם להשי"ת באמת.

ממני ידיך המצפה מהרה למכתבך.
יעקב גדלי'

כה.

ב"ה, מוצש"ק פר' "ואיה השה לעולה" תשכ"ו, ירושלים עיה"ק ת"ו.
לכבוד ידידי כנפשי הב' המופלג במעלות וכו'...
נ"י.

את מכתבך קבלתי בשבוע העבר, ומאוד שמחתי לשמוע ממך ומסדר לימודך ובפרט לימוד שו"ע אשר הוא יסוד כל ע"פ דרכי רביז"ל. הנה בענין שאתה כותב לי

50 מה זאת שהמלך כזה ישלח אחרי, עבור שפל ברך כמוני.

51 עבי טיט ורפש.

52 שיש כן מלך ושיש כן בעל שם אמיתי.

שלע"ע אין שום חדשות אצלך, תדע ידידי שבעולם הזה צריכין סבלנות הרבה בכל דבר, רק ההפרש בין ברסלבר לשאר הוא שאנו צריכים לנצל את העת של הסבלנות ולהרבות בתפילה לאין שיעור, כי כל מה שמרבין בתפילה מחזקים את הכלי שהשפע צריכה להכנס לתוכה, כי לכאורה קשה על מה צריכין להתפלל, הלא השי"ת יודע כל צרכי בני"א, אך מבואר בדברי רבז"ל שהשי"ת משפיע תמיד השפעות לטובה, רק האדם צריך להכין כלי לקבל השפע, ויכול להיות שלפעמים השי"ת מעכב השפע, כי כלפי שמיא גליה, שהאדם אין לו איפה לקבלו, ומחכים מלמעלה שירבה בתפילה ויכין כלי חזקה וממילא תהיה השפע נשמרת תמיד. ובאמת בזה הידיעה לבד שאנו רוכשים, שעל כל דבר קטן וגדול צריכין לשפוך שיח לפני בורא הכל, צריכין אנו לשמוח בלי גבול ועלינו להתחזק לא להיות כפוי טובה ח"ו לשמור על השעה הידועה אצלינו חוק ולא יעבור לצעוק הרבה מעומק הלב "איה קדושתי", "איה טהרתי", "איה מקום כבודו", עיין ב"ליקוטי תפילות" חלק ב' תפילה י"ב בענין צעקת "איה". ובתורה איה מקום כבודו ב"ליקוטי מהר"ן" מבואר שאפילו האדם נפל למקומות המטונפים ששם אין מגיע כבודו ית', יכול לצעוק איה מקום כבודו, וזה עיקר תיקונו ותשובתו.

הנה בענין למודי אני לומד בישיבת סלונים לפני הצהרים, אני לומד עדיין גמרא שבת עם תוספות וקצת מפרשים, בפרק במה אשה, אני חושב בעה"ת ללמוד כסדר דוקא, אחר הצהרים הפסקתי ללמוד ב... מפני כמה טעמים: (א) מפני דאגת פרנסה: (ב) מפני

הנסיעות באוטובוסים וכמעט שאני לא מפסיד זמן מהלימוד, כי במקום שלמדתי 3 שעות אני לומד 4, וחוג מזה אני לומד עם... עוד שעה, ומה שעולה על הכל שאני יכול לילך לישון בהתחלת הלילה ממש, שזה יסוד חזק מאד מאד לקום בחצות לילה לבכות ולהתמרר על החורבן ובפרט על החורבן וצרות הנפש שאנו בעצמנו הגורמים לזה יהי רצון שנזכה לראות בשמחה בקרוב. אחר הצהרים אני כותב פרשיות ומזוזות, ה' יעזור לי שאלך בדרך האמת ואצליח בכל מעשי, ובעיקר שאזכה להתקרב לרבינו אור האורות ולילך בעצתו שלא אאבד את עולמי ח"ו, אבקשך מאד שתכתוב לי לעיתים קרובות ותזכיר לי תמיד את התכלית שבשבילו נוצרנו וכאן לא באנו להשתקע אלא לחטוף תורה ותפילה ומעשים טובים.

עכשיו אכתוב לך עוד מה ששמעתי מר' לוי יצחק שליט"א, בענין תורה [לקו"א א'] אשרי תמימי דרך, השייך לפר' תולדות ויעקבני זה פעמיים ויבז עשו את הבכורה, שרבנו ז"ל מדבר שיש בכל דבר שכל להתקרב להשי"ת, ז"א שכל מה שעובר על האדם ימצא שם את השכל להתקרב להשי"ת, ומי שבאמת מסתכל בהשכל הוא בחי' יעקב, אבל מי שאינו מסתכל בשכל רק הולך בהתגלות לבו, זה בחי' עשו, שביזה את הבכורה, זאת אומרת שאם אנו לא נסתכל בהשכל נהי' בכלל מבזי הבכורה ח"ו, אותו הדבר בענין התקרבות לרבז"ל אנו עומדים אצל אור גדול מאד נחל הנובע עצות איך להנצל מהאי עלמא בישא ומתאוותיו הממררים את האדם, ולזכות לאור זך לטעום מתיקות בעבודת ה' בתורה ובתפילה, לכן אנו צריכים להסתכל בשכל זה, דהיינו

בעצות וספרי רבנו כדי שיאיר לנו השכל אפילו במקום אפל וחושך, לידע איך לצאת ולהתחזק בכל מקום שהוא, וזה בחי' יעקב, ולא להיות ח"ו ממבזי הבכורה, דהיינו להתעלם מאור הנ"ל ולילך ח"ו בהתגלות לבו, מיר שטייען⁵³ ביי אזא פארמייגען = [אצל אוצרות יקרות כאלה], הבה נשתמש בהן בפשיטות ללמוד ספרי רבנו בפשיטות, להאמין שיש בכל דיבור אורות שיאירו לנו הדרך איך להתנהג, אגב הוא סיפר שהיה תלמיד אצל רבנו ור' יצחק לייב שמו, כשהיה שומע מרבינו דיבור התחבא מתחת לשולחן מחמת רוב פחד. רבנו ז"ל אמר [חיי"מ שע"א] לר' נתן אילו היה שומע ממני החצי מה שאתם שומעים, היה שורף עצמו ואת כל העולם. מזה אנו רואים איזה אורות גבוהים נמצאים בדברי רבנו, רק חסרון ההרגשה תלוי רק בנו להעמיד עצמנו נגד השמש, שנהי' בבחי' מלכות כדי לזכות לאור השמש.

בשבת העבר למדנו ספורי מעשיות בערגער ועני מענין שבן הבערגער הלך כל יום לחפש בשלש עצים ובא משם מיט פאר וויינטע אויגין⁵⁴, זה מרמז על שלושה תפלות ביום, אף על פי שכל יום מתפללים בשוה, בכל זאת צריך שזה יהיה חדש אצלו וגם בכל יום תהיה התפילה יותר גבוהה מאתמול, כמו כן בן הבערגריר שעשה סימן באיזה עצים חפש, ולמחר חפש באחרים. זה מרמז שלא רצה להתפלל היום כמו אתמול, רק רצה להוסיף קדושה על אתמול, ובאמת נעשה חשבון איך עובר עלינו

53 אנחנו עומדים.

54 עם עיניים בוכיות.

הימים, האם אנו מוסיפים כל יום מחברו או ח"ו להיפך, מוסיפים ההיפך.

ידידי, היכן אנו בעולם ועל מה אנו מבליים ימינו ושנותינו ומה נעשה ליום הפקודה, אבל ב"ה שיש לנו עצה של התבודדות לישב עצמנו היטב, איך להוסיף קדושה וטהרה כל יום ויום.

ממני ידיך לנצח.
יעקב גדלי'

כו.

בעה"ת, יום ב' לסדר ויגש, טבת תשכ"ו, פניה"ק ירושלים תובכ"א.
לידידי עוז כמר ... נ"י, שלום רב לך.

את מכתבך קבלתי כבר לפני שבועיים. ולא הזדמן לי לענותך קודם. אמנם גם עכשיו לבי לא נכון עמי לכתוב כראוי, אעפ"כ אני את שלי עושה, הכנתי אגרת וגם עט לקחתי ביד, וה' יהיה בעזרי לכתוב דברי התחזקות.

אני כבר לא שמעתי סיפורי מעשיות כמה שבועות, לכן אין לי לכתוב מהנ"ל, מה אכתוב לך... כבר כמה וכמה שנים אשר אני מתגורר בחדר של אנ"ש ואיני מרגיש שום חיות בעבודת ה' ובפרט להרגיש את אור רבז"ל והבע"ד רוצה להפילי לגמרי שאיני מסוגל לשום אור אחרי שאני משוקע כל כך בחשק התאוות, אבל ב"ה זאת אני יודע שהפיתויים האלה הם מצד הסטרא אחרא, והידיעה הזאת מחזקת אותי שרבנו ז"ל צעק [לקו"ת ע"ח]

בקול גדול "קיינ ייאוש איז גאר ניט פארהאנדנין"⁵⁵ ובלי ספק גם אני בכלל, וגם אני איך שאני נראה מסוגל אני לזכות לכל האורות ואחר שמוחלט זאת בודאי לא כדאי להפסיד אור נצחי כזה, כמובן העצה הכללית של רז"ל לצעוק בקול-מר גיוואלד⁵⁶ למה אעמוד מבחוץ לגמרי והמים הזידונים ישטפוני חלילה וחס, ובעיקר צריכין לקבוע זאת בלבנו שבזכות רבנו הקדוש ובהתקשרות אליו אפשר לזכות לאורות נצחיות ולחיות גדולה בעבודת ה'. בערב ש"ק חנוכה נסעתי יחד עם ר' לוי יצחק שליט"א למירון ובדרך סיפר הרבה. ר' חייקיל ביקש מרבנו שיראה לו נפטר, רבנו הראה לו ולא היה יכול לעמוד מרוב פחד, אחר כך ביקש מרבנו שיראה לו מת ושלא יתפחד, רבנו הראה לו מת, ר' חייקל ראה את המת כפוף לפני רבנו ומתחנן אליו שיתן לו תיקון לנפשו, ואחד מטענותיו של הנפטר היה כי הוא היה אופה ואנ"ש היו באים לקנות אצלו לחם, והיה נותן להם קצת יותר בזול, מזה אנו רואים גודל התקשרות לצדיק, ובפרט מי שזוכה לקיים עצות הצדיק בפשיטות ולהאמין בכח הצדיק שהוא מתקן כל הנשמות העשוקים ובפרט למקורבים כמו שאתה כתבת לי שרבנו ז"ל אמר מה דאך וכו'.

אבקשך מאד להתפלל עבורי שאזכה להתקרב לרבנו ז"ל באמת, אשר זה יסוד כל היסודות ובלי הצדיק אין לנו שום כח ותקוה. אבל בכח הצדיק שצעק איך גיי

55 אין שום יאוש בעולם כלל.

56 אהה!

פאר אייך וואס האט איר צו זארגין דופיט אויף מיין
כח⁵⁷.

ממני ידיך לנצח המתפלל בעדך שתזכה בקרוב להיות
אדם השלם.

יעקב גדלי'

תדע ידידי שרבנו ז"ל הוא השדכן, כמו שרבנו ז"ל אומר
בלקו"מ [ח"ב פ"ט] הדעת משדך כל השידוכים, לכן
צריך אתה ללמוד הרבה דעת רבינו ז"ל.

כו.

בעה"ת, יום שנכפל בו כי טוב, לסדר וארא תשכ"ו, פניה"ק ירושלם ת"ו.
לידידי עוז כבוד הבח' המופלג במעלות וכו' כמר...
נ"י, שלום רב וכל טוב.

את מכתבך קבלתי ומכותרת מכתבך (זמן ניטל למנהג
רוסיא), הרגשתי קצת שמקובל אצלך לזמן שמותר
ח"ו לעסוק אז חוץ מעניני עבודת ה', אבל אצל אנ"ש לא
שמו לב לזמן הנ"ל אלא עסקו בעבודת ה' יומם ולילה
כפי אשר נקבע בלבם זכרון עלמא דאתי, איך אפשר
להיות אכזרי ולבטל ח"ו איזה שהוא זמן.

ר' נתן ב"ליקוטי תפלות" [ח"א ל"ה] צועק, אשר "השעה
הנאבדת בשינה אין לה שום תמורה בעולם", מכ"ש
לדבר אחר. אל תחשוד אותי ח"ו שהפסקתי להתפלל
בש"ק אצל אנ"ש, אלא היו כמה סיבות שהוכרחתי ללכת
מיד אחר התפילה וממילא הפסדתי אבידה שאינה חוזרת,

57 הנני הולך לפניכם, מה יש לכם לדאוג, סימכו על כוחי.

עכשיו אכתוב לך מה ששמעתי בפעם האחרון "סיפורי מעשיות" מבן מלך וב"ש שנתחלפו [מעשה י"א] דף מ"ג עמוד א' "אז מען נעמט די כלי און מען לייגט זיא און אה וואסירע בהמה אודער און אה וואסער עוף אזוי הייבט עס תיכף אן צו שפילן דעם ניגון"⁵⁸. הכלי מרמז על עצות רבינו ז"ל על איזה בן אדם אפילו שידמה ע"י מעשיו כבהמה בכל זאת אם הוא שם עליו עצות הצדיק "תיכף" שפילט עס דעם ניגון וואס איז אגרוסער תענוג "וואס אלע תענוגים פון דער וועלט זענען אלע גאר נישט וכו' אקעגין דעם וכו' תענוג"⁵⁹, אח"כ בדף מ"ג ע"ב "האט דער מענש פון דעם פערד צו אים גיזאגט וכו' איך קאן אבער א זאך וואס סעאיז בעסער פון דיין כלי, איך ווייס אזאך וואס איך האב מקבל גיווען וכו'. האט ער אים אוועק גיגעבין די כלי וכו', און האט אים אויס גילערנט ער זאל זיין אמבין דבר מתוך דבר"⁶⁰. לפעמים יכול להיות שאדם לומד ומתפלל ומקיים עצות הצדיק, אף על פי כן אם הוא לא מבין דבר מתוך דבר, זה מכונה בשם "קאמעדייא"⁶¹, ולכן צריך להתבטל להצדיק לגמרי ולתת את הכלי להצדיק כאילו אינו יודע כלום, והצדיק ילמד אותו לידע דבר מתוך דבר, ועי"ז נהיה עבודתו שלימה

58 כשלוקחים הכלי ומניחים אותה על איזה בהמה או על איזה עוף אזי תיכף מתחיל לנגן הניגון הזה.

59 מנגן הניגון שהוא תענוג גדול שכל התענוגים שבעולם בטלים לגמרי נגד התענוג הזה.

60 אמר לו האדם של הסוס וכו' אבל אני יודע דבר שהוא טוב יותר מהכלי שלך. דהיינו שאני יודע דבר שקבלתי וכו' ונתן לו הכלי וכו' ולימדו וכו' להיות מבין דבר מתוך דבר.

61 הצגה.

ולא קאמעדייא ח"ו, וזה היה מעלת ר' נתן זצוק"ל אשר היה לפני התקרבותו לרבינו, צדיק ולמדן מופלג חתן דעם גרוסין⁶² ר' דוד צבי, והיה כלי בפני עצמו וואס האט גשפילט דעם וילדין ניגון⁶³, וכשנתקרב לרבינו השליך את הכלי שלו כאילו אינו יודע כלום. וכששמע דבר אחד מרבינו נתוסף לו קצת שכל וכששמע עוד נתוסף לו עוד קצת שכל, ממילא נשאר לו רק שכל רבינו וזה "מבין דבר מתוך דבר", ולכן זכה ר' נתן יותר משאר תלמידי רבינו, אע"פ שגם הם היו גדולים, אבל לא כמו ר' נתן שהשליך את עצמו לגמרי והיה לו התנגדויות עצומות בלי שיעור כאשר נודע לנו. ובאמת עיקר השארת רבינו רק ע"י ר' נתן, ורבינו העיד עליו ווען נישט ער וואלט פון מיר קיין בלעטיל שמות נישט גבליבין⁶⁴.

ידידי... נ"י, הבה נקח את הדברים הנ"ל לעובדה למעשה זיך איבער געבן צום רבין⁶⁵ ולא נלך בשכל עצמנו כלל אלא נתחיל להיות מקורב לרבינו ולקיים העצות בפשיטות גמור ובפרט די עצה פון שרייען⁶⁶ שזה שוה לכל נפש ובכל מקום ובכל זמן, בעת שהולכים ברחוב ומתי והיכן שהולכים, אפשר לצעוק בקול דממה דקה, ולפעמים אפשר אפילו לגנוח קצת בקול, ובזאת הידיעה לבד שאנו רוכשים עצה נפלאה כזאת, צריכים אנו לשמוח לאין שיעור. ובעיקר שיש לנו תקוה

62 הגדול.

63 שהיה מנגן את הניגון המופלא.

64 אם לא הוא לא היה נשאר ממני אפילו דף שמות לגניזה.

65 למסור ולבטל עצמינו לרבינו.

66 העצה של לצעוק.

בכח רבינו ז"ל אשר צעק [לקו"ת ע"ח] "קיינ ייאוש איז גאר ניט פארהנדין"⁶⁷ ובודאי גם אני בכלל זה.

עכשיו אכתוב לך קצת הסדר היום שלי. אני לומד בישיבת סלונים מ-9-1 לפני הצהרים וממשיך גמ' שבת, רש"י ותוספות, ומשתדל ללמוד כל יום דף. אמנם עובר כמה וכמה ימים שאיני מספיק לגמור את הדף, אז אני גומר אותו רק עם רש"י. לומד אני היום בפרק ר' עקיבא, זה פרק די קשה. שו"ע אני לומד בכל סעודה 2 סעיפים עם באר היטב, היום אני לומד בהלכות נטילת ידים. בשעה שתיים בערך אני מתחיל לכתוב סת"ם וכותב בערך 4 שעות ובשעה 7 בערב אני לומד עם... נ"י לערך $\frac{3}{4}$ שעה. לפני השינה אני אומר דף אחד לקוטי מהר"ן, ע"ז מאד דוה לבי על שאין לי שיעור בספרי רבינו בעיון אלא "נאר צום יוצא זיין"⁶⁸. בשעה $8\frac{1}{2}$ אני כבר ישן. אם אני זוכה באים החברים החביבים עלי מכל הון דעלמא ומעירים אותי והולכים בצוותא חדא לקיים בפשיטות עצה הכללית של רבינו ובדרך ע"פ רוב מדברים ומעוררים אחד לשני איך להנצל משטף מים הזידונים אשר שוטפים כמעט כל העולם ובעה"ת יש כמה וכמה פעמים שיש התעוררות עצומה. אע"פ שעוברים שבועות וחדשים שאני ישן שם, אעפ"כ אני מאמין באמונה שלמה שנעשה מזה תיקונים נפלאים, אבל תדע לך שעל דבר זה ועל העצה הנעימה הזאת מתגבר הבע"ד לארכו ולרחבו וחוטף מאתנו כמה וכמה לילות לבלי להתועד יחד. ואני

67 אין שום יאוש בעולם כלל.

68 רק כדי לצאת ידי חובה.

לא עליכם "נצרך לבריות", אם לא באים אלי, שינה חוטפתני ומאבד "אזעלכי גילדענע נעכט"⁶⁹. ר' נתן ז"ל כבר הקדים לנו תפילה [ח"א ל"ח] (רבש"ע) ולא אובד שום לילה מלילותי. הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה [פ"ג, י"ג] מביא שמי שרוצה לזכות לתורה צריך להזהר שלא יאבד אפילו לילה אחת, ולפי עניות דעתי אותו הדבר, מי שרוצה לזכות לעבודת ה'.

אנא ידידי אבקשך מאד להתפלל עלי לבל אהי' שלומזלניק ואזכה להשתמש עם האוצרות שנתנו לנו, כמו שר' לוי יצחק שליט"א רגיל לומר: "מיד שטייען ביי אזא פארמייגען"⁷⁰. יש לנו שלחן ערוך מיטה כסא ומנורה הכל מוכן, רק צריכין לגשת ולהשתמש בזה כמו שהורו לנו הצדיקים.

ממני ידיך לנצח המקוה לשמוע מאתו בשורות טובות בקרוב.

יעקב גדלי'

כת.

בעינת, מוצש"ק לסדר בא, שבט תשכ"ו, ירושלים ת"ו.
לכבוד הבח' הנעלה והמופלא בתו"ר כמר... .. נ"י,
שלום וברכה ושבוע טוב.

הנני לקיים את הנדבר בינינו לכתוב לך את הלימוד סיפורי מעשיות מהר"ר לוי יצחק שליט"א, אמנם

69 לילות זהב כאלו.

70 אנחנו עומדים אצל אוצרות יקרים כאלו.

הייתי צריך לכתוב אצלי כל שבוע וכשיתאסף בכמה שבועות לכתוב לך, רק פשוט אין לי זמן לכתוב פעמיים.

בדף מ"ד ע"א מעשה מבן מלך וב"ש שנתחלפו. "און דער אמתיר בן מלך מחמת ער איז שוין גיארן אמבין דבר מתוך דבר, איז ער דארט אום גיגאנגן ביי דעם טויער פון דער מדינה און ער האט פארשטנען אז סי איז יוא גימאלט אז ער זאל זיך דאס אונטער נעמען אז ער זאל אומקערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמין וכו' האטשע ער האט נאך ניט גוואוסט וי אזוי"⁷¹, הבן מלך ידע שכאן אצל המדינה הוא יכול לבוא לתיקונו כמו שאמר לו דער מענטש פון דער וואלד⁷² אף על פי שעדיין לא ידע איך להחזיר את שם המדינה דער קלוגר מלכות⁷³, בכל זאת הסתובב בעקשנות אצל שער המדינה כמו"כ אנו יודעים מרבי כזה ומעצות כאלו ועל ידו נגיע לתיקונינו ואף על פי שנדמה להרבה איך אני יכול להחזיר את מצבי... "דער קלוגר מלכות", שזה מרמז על מלכות דקדושה שהוא מושל ביצרו, אעפ"כ צריכין לעמוד בעקשנות שרק כאן אני יכול להגיע לתקוני כמו שאנו רואים שהבן מלך נכנס לגן וואס דארטין יאגט מען⁷⁴ והבין שצריכין לעמוד על יד האיש שעמד אצל הגן ורק על ידו משתמרים מכל מיני רדיפות והכאות.

71 והבן מלך האמת מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר, היה הולך שם אצל שער המדינה והבין שהוא באפשר שיחגור מתניו לזה להחזיר להמדינה, שם הראשון, וכו' אע"פ שעדיין אינו יודע איך ומה.

72 האדם מהיער.

73 המלך החכם.

74 ששם רודפין.

שם באותו הדף "האט דער מלך צוואה גילאזט אז סעוועט זיך גיפינען אזוי אחכם וואס ער זאל קענען אום קערין צו דער מדינה דעם ערשטין נעמין זאל ער זיין מלך".⁷⁵ מכאן אנו רואים היפך הנהוג אצל המ' וכו' אשר זה הולך בירושה הן אם ראוי הן לאו "ער טוט זיך אן אזיפצע"⁷⁶ והוא מנהיג, לא כן המדינה (הנזכר) הנ"ל שהשרים הזהירו בזה"ל לכנס לגן בשלום מבלי שירדפו אותו ויצא בשלום אשר זה מדריגה גבוהה לאין שיעור, בכל זאת בחנו אותו במעשה "הכסא", ר' לוי-יצחק שליט"א הביא דמיון יפה לזה מלך"מ ח"ב תורה א' תקעו ממשלה שאיש הישראלי נברא שיהי' לו ממשלה על המלאכים, והעצה להנצל מקנאת המלאכים הוא לאחוז בכסא הכבוד כמ"כ הבן מלך אף על פי שזכה לממשלה לכנוס וליצא בשלום, בכל זאת היה צריך לסדר את הכסא, כי מבלעדי זה לא היו נותנים לו המלוכה.

שם דף מ"ה ע"א "און תיכף ווי מען האט אים אן גיהובין צו יאגין איז ער גיגאנגען און האט זיך גישטעלט לעבין דעם מענטשין וואס סעאיז גישטאנען וכו' פון דרויסן"⁷⁷, לכאורה קשה, הלא כאן היה לפני שהכניס את "האדם" בפנים איך הוא ניצול מהרדיפות בפנים? התשובה היא, מכיון שהיה לו הידיעה שע"י ה"אדם" ניצולין בזה התקוה לבד שיש צדיק וע"י משתמרים מכל

75 והגניח המלך צוואה כשימצא חכם כזה שיוכל להחזיר להמדינה שם הראשון הוא יהיה מלך.

76 הוא מלביש עצמו בגד חשוב.

77 ותיכף כשהתחילו לרדפו, הלך ועמד אצל האדם, שעומד אצל הגן מבחוץ.

מיני רדיפות זה נתן לו כח לעמוד בפני הרדיפות בפנים. אף על פי שהוא רחוק ממנו עכשיו. שם מ"ה ע"ב "און אזוי דעם "בעטיל" האט ער פארשטאנין אז מיבדארף אביסל אוועק רוקין פון דעם ארט וכו', און אזוי דעם טיש אויך" וכו'⁷⁸, זה מרמז על השינה שצריכים להיזי אותה קצת ממקומה וגם האכילה שתהי' בקדושה, אבל לא כתוב להוציא את המיטה והשולחן לגמרי, כי זה אי-אפשר אלא צריך עכ"פ אביסל אוועק רוקין פון דעם

ארט⁷⁹ - - -

לי אין שום העתקה מהמכתבים שאני שולח. כשיתאסף אצלך חלק גדול מהם בודאי תעתיק אותם במחברת, ממילא גם לי יהי'.

יעקב גדלי'

כט.

בעי"ת, יום א' לסדר ויקהל-פקודי, חדש השמחה אדר, תשכ"ו.

לידידי עוז החתן המופלאג כמר... נ"י, שלום וברכה.

לבי לא נכון עמי לענותך כמו שצריך, אך מרוב שמחתי דחפוני לכתוב לך מזל-טוב. יהי רצון שיהי' קשר של קיימא, ויהיה זיווגך יפה לאריכות ימים ושנים, ולהעמיד דורות ודורי דורות עד סוף כל הדורות על טהרת הקודש וב"דעת רבינו" ז"ל.

78 וכן המיטה הבין שצריכין לנתקה קצת מן המקום שעומדת, וכן השולחן וכו'.

79 קצת לנתקם ממקומם.

כמו שאמר רבינו [שיחות הר"ן ר"ט], **אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין וואס דא האט זיך גיטאן**⁸⁰ ויתאחדו על שולחנך תורה וגדולה וברסלבר חסידות במקום אחד.

ידיך עוז השמח מאוד בשמחתך.
יעקב גדלי'

ל.

בעי"ת, יום חמישי לסדר בני אהרן, אייר תשכ"ו פציה"ק ירושלים תובב"א.
לידידי היקר הבח' החשוב כמר שליט"א.

שלום רב וכל טוב לך ברוח' וגשמ'.
אני מוכרח להתנצל לפניך על שלא קבלת עד עכשיו תשובה. ראשית כל מכתבך היקר לא זכיתי לקרותו רק לפני כשבוע ימים, היות ולא הייתי כל הזמן בישיבה עד ר"ח אייר, ומר"ח אייר עד עכשיו לא הזדמן לי לכתוב.

קראתי את מכתבך היקר המלא וגדוש ביר"ש ומאוד נתעוררתי עי"ז, אבל מה אומר לך אין לי כל דיבורים עתה לכתוב, בכל זאת אני אתחיל ואקוה בעי"ת שיעזור לי לגמור. הנה מונח לפני הספר הקדוש עלים-לתרופה ואפתח את זה, אולי יחוס עלי בעל הרחמים, ויתן תחת עטי דיבורים המעוררים את גוף הגשמי וחושיו להשתעבד אליו יתברך. בדיוק נפתח לפני המכתב [תס"ט] שאדמו"ר ר' נתן זצוק"ל כותב לבנו יוסף יונה ז"ל. למען השם ווער א מענטש, ווייס אז דוא ביסט

80 תודיעו לבניכם מה שנעשה כאן.

ניט קיין קליין קינד, שטארק דיך און לייג אריין דעם מוח אין לערנין און דאוויין ערינסט זאלסט זאגין איטלכיס ווארט בפה מלא, און טראכט אויף דעם תכלית. איך טראכט פאר דיר פיל, נאר דו בדארפסט אויף דיר אליין רחמנות האבין⁸¹ בפרט בימי אלול הקדושים ור"ה... עכלה"ק הבה ניקח את הדיבורים הקדושים האלו, ונכניס את זה בלבינו היטב בפשיטות גמור "אריין לייגין דעם מוח אין לערנין און דאווינען"⁸², ... היקר! אני אומר לך את האמת, היצה"ר אומר לי עכשיו, למה לך לכתוב דברים שר' נתן ז"ל כתב, הלא אלו הדברים ידועים וכל אחד יודע שאדם צריך ללמוד ולהתפלל. אבל אני מאמין באמונה שלימה שזה רק מעשה בעל דבר, שכל דבר הוא עושה דבר ישן ועי"ז הוא מטריד אותו משני עולמות. אבל אנו קבלנו מרבז"ל - "אז אלט טאר מען ניט זיין"⁸³, רק צריך בכל רגע ורגע להתחדש כמו שעכשיו נולד ועכשיו קיבל את התורה הקדושה ועכשיו צריכים לקיים את העצות הקדושות אשר קיבלנו מרבז"ל אשר דווקא עי"ז אנו יכולים לעבור את העולם הזה אשר מכל הצדדים רודפים אותנו בכל מיני תאוות רעות ומגונות והם רוצים להפיל אותנו לבירא-עמיקתא, ואפילו שנפלנו כבר איפוא, שנפלנו, צריכים לצעוק ולצעוק בקול צעקה גדולה ומרה, כמו שרבז"ל אמר [שיחות הר"ן קכ"ט] "אפילו אז מעפאלט

81 היה אדם, דע שאינך ילד קטן, התחזק והכנס מוחך בלימוד, והתפלל ברצינות ובכוונה שתאמר כל מילה בפה מלא, וחשוב על התכלית, אני חושב עבורך הרבה, אך אתה צריך בעצמך לחוס עליך.

82 להכניס המוח בלימוד ובתפילה.

83 שאסור להיות זקן.

אין אבלאטי אריין שרייט מען אין מע שרייט⁸⁴. שמעתי מעשה מהגאון ר' עקיבא איגר ז"ל שפעם אחד היה בדרך ולא היה לו שום ספר אתו ונכנס לבית מלון ללון, ומצא שם ספר חידושי-הרשב"א והיה חסר הדף הראשון מהספר, הלך הגאון הנ"ל וכתב לבד את הדף שהיה חסר שם, וכל הלילה ההוא למד חידושי הרשב"א, ממילא תתאר לך, שהוא כבר ידע כל כך טוב את הספר הנ"ל עד שידע לכתוב בעל-פה דף חסר, ואף על פי כן ישב ולמד כל הלילה את הספר הנ"ל, א"כ אנו רואים איזה התחדשות היה לו, ואנו יתמי דיתמי מבחון לגמרי, רוצה הבעל דבר עוד לומר לנו "כל אחד יודע שצריכים ללמוד ולהתפלל" ואינו מניח להתחדש בזה כלל, לכן ידידי כנפשי, הבה נתחיל עתה להתחדש בתורה ובתפילה, ובעי"ת נזכה עי"ז לצאת מהחשכות הגדולה אשר בו אנו נמצאים, ונזכה להרגיש משהו בעבודת ה' ית'.

נזכרתי עכשיו שכב' כתב לי מענין זיווג לכן גם אני אכתוב קצת מענין זה. רבז"ל כותב בל"מ [ח"ב פ"ז] "שמי שפוגם בבריתו ח"ו יכול לאבד את זיווגו ח"ו", לכן צריכים אנו הרבה לעמול ולהתפלל הרבה מאוד בלי שיעור וערך ומספר שנזכה לצאת מגלות התאוה זו. פ"א אמר לי אחד מאנ"ש דפיעה"ק בזה"ל: **מדארף וויסין אז סיא איז דא עפיס עכערס פון תאוות**⁸⁵, ועל ענין הזיווג אנו צריכים בעיקר להתפלל, כמו ששמעתי פ"א על הפסוק [תהלים ל"ב, י'] "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת

84 אפילו כשנופלין ברפש וטיט צועקין וצועקין וצועקין.

85 צריכין לדעת שיש משהו נעלה מתאוות.

מצוא", הגמרא אומרת [ברכות ח.] "לעת מצוא" זו אשה" לכן מפרשים הפסוק "על זאת יתפלל כל חסיד אליך", אפילו מישהו כבר חסיד הוא גם זקוק לרחמי-שמים שיזכה לזיווג כשר והגון. על אחת כמה וכמה למי שעוד רחוק מקדושה וטהרה והוא עבד למלאות תאוותיו, בודאי שהוא צריך בענין זה "אוועק לייגען גאר עפיס אנדערע תפילות"⁸⁶, כמו שר' אלי' חיים שליט"א אומר "פארוורפין דעם קאף צום רבוננו של עולם"⁸⁷. מאידך גיסא אנו צריכין לזכור מה שאמר רבז"ל בתורה ב' אמור אל הכהנים, שאף על פי שאדם מתפלל אילו לא היו חסדי ה' היינו טובעים ח"ו, "אי לאו הוה מקרבינא לספינתא הוה טבעינן ח"ו", ונקוה בעי"ת שבודאי יעזור לנו ויושיע אותנו מהרה, כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, ובעיקר כמו שאתה כתבת לי במכתבך להתחזק בשמחה תמיד, כי עי"ז אפשר לזכות לשמירת הברית, ובאמת התורה ששייך לפ' השבוע תורה כ"ט, האי מאן דבעי איתתא ולא קיהבי לי, שזה גם מרומז לענין זה שאנו מדברים, אומר שם הרבי ז"ל, שמי שזוכה לתקן את האות ברית קודש יכול לתקן את כל העבירות שלו בפרטיות למקומות הצרים והדקים, כי אות ברית קודש נקרא "שדי" מלשון זורק שמי שזוכה לתיקון הברית זוכה לזרוק תיקונים למקומות הצרים והדקים שאינו יכול להגיע לשם שום תיקון וע"י תיקון הברית זוכה לזרוק לשם תיקונים... ידידי, צריכין לגנוח כמה אנו רחוקים מכל זה, ומצד השני להתחזק בשמחה שזכינו

86 צריך להניח סוג תפילות אחרות.
87 להשליך את הראש לרבוננו של עולם.

עכ"פ לשמוע תורות קדושות כאלו מצדיק האמיתי הזה, וכמו שר' נתן ז"ל אמר... [מכתב מהסתלקותו] **אביא מען אלט זיך אין רעבין, מען זאל זיין דער ערגסטער בעל עבירה וועט מען בודאי תשובה טון און מען וועט האבין אתיקון⁸⁸, אמן כן יהי רצון.**

ידיך לנצח המתפלל עבורו תמיד.
יעקב גדלי' תפלינסקי

לא.

בעי"ת, לסדר בלק, יום א' תשכ"ו.

לידידי הותיק כמר... .. נ"י, שלום וברכה!

את מכתבך קבלתי והצדק אתך, אבל אתה מחויב לדון אותי לכף זכות שאין שום סירכה בקשר לידידותנו, אלא אדרבה, כל שבוע שעבר שלא כתבתי גנחתי אז הרבה ותמיד אני כוסף לעורר את האהבה בינינו אשר היינו קשורים כל כך בהיותך בארץ ישראל בלימוד יותר ממאה דפים גמרא וכמה וכמה אלפים דיבורים שנדברו בינינו ועורר אותנו להתקרבות לרבינו ולקיום עצותיו הקדושים, וממש בלי גוזמא כשנסעת מארץ ישראל, הרגשתי שחסר לי איזה אבר ובפרט כשבאו הזמנים שהיינו רגילים להתוועד "ערש"ק" "ליל שבת", "בשבת אחרי ותיקין", "בשבת אחרי האוכל", "במוצש"ק" ובין הזמנים "פסח סוכות" ונצלנו ב"ה את כל הזמנים שמסוגל לילך להפסד נצחי והפכנו אותו לרווח נצחי. והבע"ד הפריד אותנו בגוף

88 אפילו כשהאדם הבעל עבירה הגדול ביותר העקר שמחזיק עצמו ברבינו, בודאי יעשה תשובה ויהיה לו תקון.

ברבבות פרסאות, ובתחילה נשאר לנו לכל הפחות נחמת "וקנה לך חבר", זיך מחבר זיין צו די פענע⁸⁹. וב"ה זה קירב אותנו בנפש מאוד שנתעוררנו לזכור הרבה פעמים על מה אתינא להאי עלמא שפילא, ואינו כדאי ליתן רגע אחד עבור עניני עולם הזה הכלה והנפסד. וגם על זה ארב הבע"ד וניתק אותנו מחליפת מכתבים, אבל תדע לך ידידי כנפשי שבפנימיותנו מושרש אהבה עזה אשר מים רבים לא יוכלו לכבותה.

הבה נעורר את האהבה אחד לשני בפועל ממש לא למנוע טוב נצחי אשר אחד מסוגל להשפיע לחברו, כי זה עיקר האהבה להשגיח בינינו לא להפסיד נעימות עצומות ונוראות בלי גבול ע"י קיום עצות רבינו בפשיטות ובפרט העצה הכללית לספר הכל להשי"ת את כל המתרחש בי. רבש"ע, אזוי האב איך גיטראכט אזוי האב איך גיקוקט⁹⁰ ולא לחסר שום מעשה ותנועה אשר לא נספר להשי"ת. ואם אנו יודעים עצה זאת ולא מקיימים, הרי אנו בכלל איזה שוטה המאבד מה שנותנים לו והרי הוא אכזרי על נפשו ורוחו ונשמתו, הבה נחדש ימינו ושנותינו בטוב ובנעימים הנצחיים.

....תדע שאני עסוק מאוד, אני כותב כיום ספר תורה ואני צריך כל יום לכתוב עמוד שלם וגם אני צריך לילך לישיבה ואני משתדל לילך לישון מוקדם מאוד וממילא תבין שאין לי רגע אחד פנוי ובעיקר בלבולי המח אשר עוברים עלי לאין שיעור... אבקשך מאוד באם לא

89 להתחבר להעט.

90 כך הרהרתי כך הסתכלתי.

אענה לך על מכתב ראשון נא לכתוב שני ואקוה שלא יהי' לי עזות לא לענות על השני.

שאלתי לר'... ... שליט"א על שלוש שאלותיך ולא אבה לשמוע ואמר לי שהוא כתב לך כבר וזה תירוץ גם ע"ז.

בכל זאת אני אשאל לאחרים ובהזדמנות הקרובה אכתוב לך. הרמב"ם שבקשת לא נמצא בינתיים וצריכים להדפיסו מחדש וכשיצא אשלח את זה אי"ה.

בענין שכתבת שאין לך חיות מאנ"ש דשם, זה אינו לפי רוחי. תדע לך שאין שום אדם שבעולם שאין לו חסרון, ואם אין לו חסרון אז איפה הוא? אלא תפקידנו לקבל את הטוב מכל אחד בלי שום יוצא מן הכלל. **ער גלויבט אין רבין ער לערנט די הייליגע ספרים ער גלוסט מקיים זיין די הייליגע עצות, זאלסטו זיך צו אים קלעפין**⁹¹ וברור כשמש שאפשר לקבל מכל אחד המאמין ברבינו ז"ל, רק צריך כמובן לדעת איך להתנהג עם כל אחד לא להיכנס בויכוחים ח"ו, אלא לדבר מענין השוה לכל נפש ובכל מקום ובכל זמן.

ידידך לנצח.

יעקב גדלי' תפלינסקי

91 הוא מאמין ברבינו, הוא לומד הספרים הקדושים, הוא כוסף לקיים העצות הקדושים, דבק עצמך בו.

לב.

בעיית, מוצש"ק לסדר מטו"מ, ער"ח מנ"א תשכ"ו.

לידידי היקר כמר... נ"י, שלום רב וכל טוב.

את מכתבך קבלתי בשבוע העבר... הנה בש"ק הלז למדנו בסיפורי מעשיות מהז' בעטלרס. דעם זעקסטן טאג... איינער האט זיך בארימט ער האט אזוי אכח און אגבורה אין די הענט אז ער שיסט אויס אפיל קען ער זי ווידער קריק ציהען וכו' ווארין זיך סע איז פארהנדין צען אירלייא פילין וכו' (בשמירט מיט) צען אורלייא סמים וכו'⁹². הנה הענין הזה מדובר מפגם הברית רחמנא ליצלן אשר הפגם הזה הוא חץ משוח בעשרה סמים, והמלך הזקן וכסיל יורה להבת מלכה שהיא נשמה הישראלית ונשאת נפולה וחלושה, כי הפגם הנ"ל מחליש את האדם מכל וכל, ונוטל את החיות מתורה ותפילה ולבסוף סיים הבעטליר "און איך הייל זי"⁹³, וזה ברור אצלנו אשר רבינו ז"ל עוסק לרפאות את הנשמות החלושות ובפרט להמקורבים אליו, וכמובן כפי מדת ההתקרבות להרופא כן מקבלים הרפואות, לכן צריכים להשקיע כל הכוחות שבעולם להתקרב להצדיק האמת שצעק "און איך הייל זי"⁹³ ולקבל מאתו את העשרה מיני נגינה שמחזק ומרפא את כל מיני חולים וכל מיני חיצים שנזרקו בו.

92 ביום השישי... אחד היה מתפאר שיש לו כח וגבורה כזו בידיו, שכשהוא מורה חץ — הוא יכול לחזור ולמשכה אליו וכו' כי יש עשרה מיני חיצים וכו' עשרה מיני סמים וכו'.

93 ואני רופא אותה.

הבה נשמח עצמנו שאנו יודעים לפחות מרופא כזה ומאמינים בו, ובטח בעי"ת נזכה להתרפאות אצלו מחולי הנפש ונזכה לראות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. כתבתי לך בקיצור אשר נדבר בסיפ"מ.

יעקב גדלי'

לג.

בעי"ת, יום ד' לעשי"ת תשכ"ז, ירושלים עיה"ק ת"ו.

כבוד ידיד נפשי, החתן היקר כמר.. נ"י, שלום וברכה!
את מכתבך היקר קבלתי ומאוד שמחתי לשמוע שקבעו כבר זמן חתונתך בשעה טובה, יהי רצון שיהיה למזל טוב ותורה וגדולה יתאגדו על שולחנך.

מה מאוד אני מצטער שאיני יכול בשום פנים למלאות בקשתך, כי קבלתי עלי לכתוב ספר תורה והתחייבתי לגומרו לזמן מסויים לפי דרישת המזמין, ועכשיו אני כבר מפגר, וממילא תבין שאין לי כל מציאות של זמן, אקוה שתמחול לי.

הנה עומדים אנחנו בימים נוראים כאלה, ומי שיש לו לב ומוח בודאי מרגיש איך להציל את הזמן הנורא ואיום.

אחי היקר אם אין "דעת" הבדלה מנין, אין מרגישים שום הבדל בין יום ליום, אבל עכ"פ צריך לחזק עצמנו בכל הכוחות, ולהתחיל מחדש לקבוע שיעור להתבודדות לצעוק להשי"ת קולי קולות משונות מעמקי

הלב ממעמקים קראתיך ה', גיוואלד פאר וואס פיל איך
נישט די מויראדיגע טעג⁹⁴.

מוכרח אני לקצר מפאת טרדת הסוכה וד' מינים וטרדת
פרנסה. ובזה אני מסיים, בברכת גמר חתימה
טובה.

ידידך לנצח.
יעקב גדלי'

לד.

בעי"ת, יום ו' ערש"ק לס' בא, תשכ"ז, ירושלים ת"ו.
שלום רב לכבוד ידידי היקר המתגעגע וכוסף להתקרב
לתכלית הנצחי אשר בשבילו נוצרנו כמר ... נ"י.
אמנם לא התפניתי לענות כראוי, אבל הודיענו רבינו
אז אביסלע איז אויך גוט⁹⁵.

מכתבך הגיעני, והשתוקקותך הנפלאה לא"י ולאנ"ש,
האיר בי מאוד והתחלתי לחשוב גיוואלד⁹⁶
היכן אני. הלא אנכי בארץ-ישראל ובין אנ"ש שיחי, וזה
כל-כך נעלם ממני. זה ברור שאפשר להיות בחוץ לארץ
ולהיות מקושר לא"י ולאנ"ש ע"י כיסופין והשתוקקות,
וע"י חליפת מכתבים לאנ"ש בהרבה יותר מאשר הנמצא
בפועל ממש בא"י.

94 אהה! למה אני לא מרגיש את הימים הנוראים.

95 מעט הוא ג"כ טוב.

96 אהה!

מה אכתוב לך ידידי, הרבה שמענו והרבה ידענו מעסק בנינו ז"ל ומעצותיו הנוראים. רק מוטל עלינו לבלי להיות חכמתו מרובה ממעשיו, אלא לקיים את הידועים לנו כבר. ובפרט העצה של התבודדות אשר הוא שוה לכל נפש ממש, ובכל מקום ממש. א"כ אין לנו שום אמתלה להתחמק מזה, רק (להתחיל) לפתוח את הפה ולהתחיל לשפוך שיח לפני בורא כל העולמות, שנזכה להצליח בזה העולם העובר כצל עוף הפורח באויר, ולהגיע למכוון הנכון.

עכשיו ממש קרוב לכניסת השבת ואי אפשר להאריך. יהי רצון [לקו"ת פ"ג] שנזכה להפשיט את גוף המצורע וללבוש בגדי שבת גוף קדוש מגן עדן.

ידיך לנצח המצפה לכתב ידך בקרוב.
יעקב גדלי'

לה.

בעי"ת, יום ד' י"ז אדר ב' תשכ"ז, ירושלים עיה"ק ת"ו.

לידידי המסור בלב ונפש כמר שלום וברכה.

את מכתבך קבלתי בשמחה רבה ועצומה לאין שיעור על הבשורה הטובה שאזכה בעי"ת להשתטח על ציון הקדוש ולקבל מאתו ז"ל התיקונים הנפלאים על נ"ד ונשמה. אני מודה לך מאוד מאוד שכתבת לי במיוחד בענין זה, ותסלח לי שלא עניתי לך קודם, כי מאלף תבין גודל הטירדות שהי' לנו בענין הכסף, והייתי צריך למהר לכתוב את העמוד מהס"ת, ולצאת לרחוב להלוות כסף. תאמין לי ... שלא האמנתי על עצמי שאוכל זאת, אבל [איכה ג', כ"ד] חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו

והתחזקתי ברצונות חזקים בעי"ת. ומזה ראינו גודל כוח הרצונות של כל ה-15 הנרשמים הפלא ופלא תוך זמן קצר להעמיד את הנדרש להנסיעה הקדושה בעי"ת.

אבקשך מאוד למסור בשמי להרב ר' צבי ארי' שליט"א רזונפלד יישר כוח בכללות על השתדלותו המסורה לאפשר גם לנשמות א"י להגיע לציון קדש קדשים, ובפרט עלי שעשה חסד גדול עמי ורשם אותי בין הנקובים בשמות...

אני ממחר מאוד ואני מוכרח לקצר. זיי גיזונט און זיי מצליח⁹⁷ בגש' וברוחניות.

פון מיר דיין פריינד וואס האפט זיך צו טרעפן אויפן וועג צום ציון רבינו הקדוש און זיין בפועל ממש אויפן רעבענס ציון און ארויס חאפן די עשרה מיני נגינה [ספו"מ מעשה י"ג] וואס דער מיט היילט דער רבי די בת מלכה די אידישע נשמות וואס אפילו זיי האבן אריין גיחאפט אלע 10 פיילין וואס זענען באשמירט מיט אלא סמים, פון דעסט וועגין האט ער גיזאגט "און איך הייל זיי" אכשרין פרייליכין פסח⁹⁸.

יעקב גדלי'

שמעתי בפורים מאחד מאנ"ש, שאם נזכה בעי"ת להיות על ציון רבינו הקדוש ויתקיים בנו [איוב כ',

97 היה בריא והיה מצליח.

98 ממני ידיך המקוה להיפגש בדרך לציון רבינו הק' ולהיות בפועל ממש על ציון רבינו ולחטוף העשרה מיני נגינה שבהם מרפא הרבי את הבת מלכה נשמות ישראל שאפילו סספגו כל ה-10 חיצים המשוחים עם כל הסמים, אעפ"כ הוא אמר "ואני רופא אותה", פסח כשר ושמה.

ט"ו] "חיל בלע ויקאנו" אז נזכה לשלם את ה"חוב", שזה ר"ת חיל בלע ויקאנו וזה תלוי בזה, קודם עושים חוב, כדי שנזכה לחיל בלע ויקאנו, וע"י חיל בלע ויקאנו נזכה לשלם החוב. יהי רצון שיתקיים בנו בפשיטות הפסוק חיל בלע ויקאנו מבטנו יוריחנו א-ל.

יעקב גדלי'

לו.

בעי"ת, יום ד' לסדר קדושים, ניסן תשכ"ז, פניה"ק ירושלים ת"ו.
צו מיון אמת'ר גומער פריינד ר' גדלי' בער נ"י.

שלום וברכה.

ראשית איך ויל פארן צום רבין (נאר) מיט הרב רוזנפלד שליט"א ותלמידיו. (איך קום אין דעם בריב זיך אויס רעדן מיון הארץ.

וואס זאל איך דיר שרייבן ממש סי קאסט מיר גיזונט ווי דער בעל-דבר לייגט זאך אריין און לאסט נישט צו אזא הייליגע נסיעה גלאטיג. און בעיקר טוט מיר ווי וואס סי לאסט זיך אויס צו הרב רוזנפלד שליט"א). וואס לייגט אריין זיינע גאנצע כוחות און ארבעט במסירות נפש כדי אונז מזכה זיין קומען ביים רעבן. (איך זעה יעצט וואס דער רעבע זאגט אין ליקו"מ תורה כ"ב דע כשנתעורר קול דקדושה אזי מתעורר קול דס"א אז דער רבש"ע האט רחמנות גיהאט אויף אונז און גשיקט א גיטרייער אמת'דיגער שליח און האט דער וועקט הקול דקדושה מקען פארן אין אומען קומט צו גיין א קול הברה

און זיך מתעקש אין דעם און אין יענעם, און דער ווייל
טומלט ער⁹⁹.

איך האף אי"ה אז מיר אלע פארן נאר בראש הרב
רוזנפלד שליט"א. זאלסט ויסן דער בריב וואס
ס'איז גיקומען צו הרב רוזנפלד בשם אחד מחשובי אנ"ש
- 1. נישט ער האט דאס גשיקט. 2. דער בריב האט נישט
גימיינט אז זיי וילן חרטה האבן חלילה. נאר א טפשות
איז אריין אין איינעם אז מי דארף מאכן א מחאה. די
פריצות אין מאה שערים איז נישט מבלבל? די פריצות
פון לוד איז נישט מבלבל? און אויפן אירון איז נישט
מבלבל? און אזוי אין אלע מדינות וואס מי דארף פארן
איז גאר נישט מבלבל?

נאר די צנועות וואס האבן מסירות נפש אויף אידישקייט
און אויפן רעבנס זאך דאס איז מבלבל).

איך בעט דיר זייער זאלסט מיר שרייבן תיכף א תשובה¹⁰⁰
וואס הערט זיך מיט די נסיעה הקדושה. אגב שרייב
מיר וואס דארף מען מיט נעמען. ווארימע מלבושים אדער
נישט און אויך וואס פארא עסין ווארג מי דארף נעמען.
איך בעט דיר זייער מחילה וואס איך בין דיר מטריח מיר
צו שרייבן. איך קום נישט לעצטע צייט אסאך אין שוהל

99 לכבוד רעי וידידי האמיתי ר' גדלי' בער נ"י שלום וברכה.

הנני רוצה לנסוע לרבינו עם הרב רוזנפלד שליט"א ותלמידיו. שמכניס
כל כוחותיו ועובד במסי"ג כדי לזכותינו לבוא אצל רבינו.

100 הנני מבקש ממך שתכתוב לי תיכף תשובה מה נשמע עם הנסיעה
הקדושה. אגב תכתוב לי מה צריכים לקחת לדרך מלבושים חמים או
לא, ואיזה מין אוכל צריך לקחת, הנני מבקש ממך מחילה מה שאני
מטריח אותך לכתוב לי בפרטיות. בזמן האחרון אני לא בא הרבה

ווייל איך בין זייער פארנומען צו ענדיקן די ספר תורה
דעריבער וויל איך זאלסט מיר שרייבן בפרטיות.

איך בעט נאך אמאהל זאלסט איבער געבן הרב רונפלד
שליט"א אז איך ויל גיין (נאר) מיט אייך צו זאמען.

דער רבש"ע זאל געבן הרב רונפלד כח און גיזונט און
האבן נחת פון די טייערע נפשות החוסים בצלו
ובצל רבינו הק' זיע"א.

פון מיר דיין פריינד וואס האפט זיך צו זעהן אויפן
רעבנס ציון און פועלין אגאנצע ישועה פאר אונז
און כלל ישראל¹⁰¹.

יעקב גדלי'

לז.

בעי"ת, אור ליום ה' לסדר ויקהל תשכ"ז.

לידידי היקר החתן המופלג כמר... .. נ"י.

מכתבך הגיעני ומאוד שמחתי בבשורה טובה, יהי רצון
שיהי' לך למזל-טוב ויהי' זיווגך עולה יפה
בגשמיות וברוחניות ותורה וגדולה יתאגדוך.

לשוהל כי הנני עסוק מאד לגמור הס"ת, לכן אני רוצה שתכתוב לי
בפרטיות.

הנני מבקש ממך עוד פעם שתמסור להרב רונפלד שליט"א שאני
רוצה לנסוע עמכם ביחד.

101 הרבש"ע יתן להרב רונפלד כח ובריאות וירוה נחת מהנפשות היקרות
החוסים בצילו ובצל רבינו הק' זיע"א.

ממני ידיך המקוה להתראות על ציון רבינו ולפעול ישועה שלמה
עבורנו ועבור כלל ישראל.

אני מוכרח לקצר מפני רוב טרדותי, אבל דבר אחד אכתוב לך ששמעתי לפני כמה שנים מר' אחרי שהתארס ר' אמר לי בזה"ל איך האב אסך חרטה אויף אסך תפילות וואס איך האב גקענט ארויס חאפין איידער איך האב אחתן גיווארין¹⁰². ולך אני אומר, חאף אריין אסך תפילות איידער די חתונה, ז'אלעווע נישט קיין תפילות און בעט דעם רבש"ע לאין שיעור ותראה אז סיוועט דיר צו ניץ קומען¹⁰³.

מאתי ידיך לנצח הכותב בחפזון גדול.

יעקב גדלי'

לח.

בעי"ת, יום ג' לסדר בהר, אייר תשכ"ז, ... ת"ו.

לידידי עוז החתן הנעלה בתורה ובמידות וכו' כמר נ"י.

הסליחה אתך שלא עניתי לך עד כה, ממש לא היה לי פנאי להשיבך, וגם עתה אני כותב בחפזון גדול.

בהזדמנות איגרת זו חבל לימנע מלזכור את אשר עלינו, לבל נישן ימינו ושנותינו, ר' נתן ז"ל צועק בתפילות [ח"א ל"ה] אשר השעה הנאבדת בשינה ח"ו אין לה שום תמורה בעולם, וברור [שו"ע או"ח תקפג מג"א ס"ק ו'] "ושב בטל כישן דמי", הבה נחדש ימינו

102 אני מתחרט הרבה על הרבה תפילות שהייתי יכול לחטוף לפני שהתארסתי.

103 תחטוף הרבה תפילות קודם החתונה, אל תחסוך בתפילות ותבקש מהרבש"ע לאין שיעור ותראה שזה יבוא לך לשימוש.

מעכשיו ונתעורר משינתנו העמוקה לנצל הזמן הזהב בתמורה השוה לה.

אגב אודיעך שאני גם ב"ה מהנימנים לנסוע על ציון רבינו הקדוש בעי"ת בחדש סיון יחד עם החברה של אמריקה.

נקוה לד' יתברך שנסיעתנו תצא לפועל ממש בלי קיטרוגים ח"ו ונפעול בזכות רבינו הקדוש כל משאלות לבנו לטובה בכלל ובפרט.

מאת ידידך המחכה לתשובתו בענין הפרשי', וגם בענין התכלית הנצחי, אבקשך מאוד להזכירני לטובה.

יעקב גדלי' בן שולמית רבקה גיטל תפילינסקי

לט.

בעי"ת, יום ו' ערש"ק פנחס תשכ"ז, ... ת"ו.

לידידי עוז החתן החשוב כמר... ... שלום רב וכל טוב.

...תוכל לתאר לך, גודל צערינו על האכזבה הנוראה

שמנעו אותנו לנסוע על ציון הקדוש, אבל אנו

מאמינים שאינו הולך לאיבוד שום עובדה טבא, ובפרט

כל הפעולות למען רבינו הקדוש. בינתיים נתאזר בגבורה

לקיים עצות רבינו העומדים קרוב קרוב ממש לא מעבר

לים היא אלא בפיק ובלבבך לעשותו ובודאי מוטל לחובה

עלינו לקיים אשר בידינו כמובא בחז"ל מנחות מ"ג ע"ב

המובא בל"מ ח"א תורה ז', איזה עונשו גדול של לבן או

של תכלת וכו' ע"ש זה בודאי מנוי וגמור בלא צל של

ספק שאנו צריכים להשתטח על ציון קדש קדשים, ולקבל

מרבנו ז"ל תיקון לנפש רוח ונשמה, בגלגול זה ואחרים,

ושיחול עלינו ההבטחה הנוראה שיוציאנו מהשואל תחתיות ומתחתיו, הבה נתחזק ברצונות וכיסופים חזקים להתקרב לרבינו הקדוש ולקיים עצותיו הקדושים.

מאתי ידיך לנצח המצפה למכתבו שיעוררו ויחזקו את נפשי לבל אישן את ימי ושנותי ונזכה כולנו לקבל פני המשיח בבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.
יעקב גדלי'

מ.

בעי"ת יום ח' מנ"א להפטרת נחמו נחמו תשכ"ז ירושלים עיה"ק ת"ו
לידידי החתן המופלג בתורה ויר"ש וכו' כמרני"ז

שלום וברכה

את מכתבך קבלתי ולנכון מצאתי את בן דודך ומסר לי את ה-70 יישר כוחך.

גם מכתבך הקודם בצירוף ההזמנה קבלתי ובלי ספק שהייתי מכפיל השמחה לו השתתפתי בו אבל האמת אני שמח לאין שיעור בשמחת כלולתך יהי רצון שתה' השמחה בשעה טובה ומוצלחת ויעלה זיווגך יפה בגשמיות וברוחניות.

הנה בקשת מאתי לכתוב לך, למעשה אין לי כל דיבורים תחת קולמוסי עתה בכל זאת אקוה שיזמין ד' יתברך דיבורים המעוררים את לב האבן לבל נישן ימינו ושנותינו.

אף על פי שזה ידוע לנו מכבר ודברנו הרבה מענין ההתבודדות בכל זאת חייבים אנו לחזור בלי שיעור מענין העצה הנוראה הנ"ל.

כי זה יסוד היסודות של רבנו ז"ל לקבע שעה אחת ביום או בלילה ולדבר לד' יתברך ככל אשר עם לבבו ואת כל הקורות אתו בפרטיות במחשבה דיבור ומעשה לא נעלים דבר מכל העובר עלינו, לפעמים חשבתי ששעה שלימה זה יותר מדי הלא כל הדיבורים אפשר לדבר ברגעים ספורות. אבל למעשה כאשר נתבונן היטב איך עובר עלינו המעת לעת מראשה לסופה כמה צריכים לצעוק שהמעריב אשר בזאת מחנכים את המעת לעת, נתפלל בכוונה עצומה ולפחות לכוין פירוש המילות, והקריאת שמע שעל המטה אשר בזה תלוי הרבה כל מעבר הלילה אשר חז"ל אמרו [ברכות ה' ע"א] כל הקורא קריאת שמע על מטתו מזיקין בדלין הימנו. ועל השינה בעצמה שאפשר לזכות על ידה לחידוש המוחין ולעבוד את ד' יתברך בהתחדשות נפלא ועוד הרבה דברים אשר אפשר לזכות על ידי השינה כמבואר בספרי רבנו ז"ל ובעיקר שתעבור הלילה בשלום בלא פגע ומום ח"ו, כמה קולות וצעקות ואנחות בלי שיעור צריכין ע"ז,

הנה הזכרתי כמה פרטים שזה נוגע רק לחלק קטן מהמעת לעת ואם נרצה לעבור על כל הפרטים התמידיים המון יריעות יכלו ובפרט מי יכול לשער כל הקורות עם האדם מיום אל יום ומשעה לשעה ומרגע לרגע ומשתנה העתים והזמנים זה בכה וזה בכה ואם נתבונן היטב נראה שלכל פרט ופרט צריכין שעה התבודדות והשעה הזאת היא בתכלית הצמצום שבו אנו צריכים לצמצם עצמינו ולבקש מהשי"ת הנה נתת לנו במתנה עוד יום לחיות בזה העולם שנקבל המתנה הנפלאה ולהצליח להתנהג בה בלי שום הפסד רגע כלל

ח"ו, ולא נהיה בכלל [חגיגה ד' ע"א] איזהו שוטה המאבד
מה שנותנין לו.

ובעיקר צריכין עקשנות כאשר מגיעים לשעה אשר בו
תלוי כל המעת לעת נופל כבידות ועצלות
ועצבות ונתעלם כל הדיבורים שהיו על לבו וגם לזאת
העצה מזה לבד לעשות דיבורים כמבואר בספרי רבנו ז"ל
רבש"ע אני מרוחק כל כך שאיני יכול לפתוח פי אפילו.

ידידי היקר בודאי אתה מתפלא עלי שאני כותב לך
דברים ידועים ומוכרים היטב אבל מה אומר לך
שכפי גדולת העצה הנוראה אשר רבנו ז"ל אמר בל"מ
התבודדות היא מעלה עליונה מאד וגבוהה מן הכל. על
זה אורב הבע"ד לאורכו ולרוחבו ומזמין מניעות מכל
הסוגים לפעמים גשמיות ולפעמים אפילו מצוות ובפרט
הטענה כנגד כולם "ביטול תורה" ועל כל זאת צריך להיות
מוכן ועומד להתגבר בכל עוז יהי' מה שיהי' לחטוף שעה
אחת מן המעת לעת אם לא בבקר בערב חק ולא יעבור
ממש יום בלי ההתבודדות אשר בזה תלוי הצלחת היום
לבלי ליפול ברשת הבע"ד ח"ו, ובעיקר בשנים הרכים אשר
בו אנו נמצאים ורתיחת הדמים בתוקף ועוז והרוצח עומד
מולנו עם כלי זיינו המשחיתים ומכריתים את האדם משני
עולמות צריכים אנו לקום נגדו עם עיקר הכלי זיין של
איש הישראלי הוא התפלה וללחום נגדו בכל הכוחות
ונצעק ונזעק לד' יתברך בקולות משונות להנצל מהרוצח
ומחיציו המשוחים בכל מיני סמים.

גם על מדת השמחה צריכים להקדיש תפילות לאין
שיעור שמחה הוא כלי זיין חשוב לנצח המלחמה
כמאמר רבנו בספר המדות מי שהוא בשמחה הוא מצליח.

גם שמעתי מאחד מאנ"ש שאם אינו הולך לו ההתבודדות אזי מתחיל לשיר ולרקוד ועי"ז נפתח לו הלב ומתחיל לדבר דיבורים חמים כגחלי אש.

יהא רעוה מן שמיא שנזכה באמת ובפשיטות לקיים יש קונה עולמו בשעה אחת ממני ידיך לנצח המאחלך מזלא טבא ליום היותך אדם השלם וחזקת והיית לאיש אהבה יראה שמחה ר"ת איש, ותבנה ביתך על יסודות רבינו ויתאחדו על שולחנך תורה וגדולה במקום אחד.

יעקב גדלי' בן שולמית רבקה גיטל

מא.

בעי"ת, ערש"ק לסדר "וישלח יעקב", כסלו תשכ"ח, פעה"ק ירושלים ת"ו.
לידידי הותיק האברך המושלם והנעלה כמר
שלום רב וכל טוב.

מה אומר מה אדבר כי אינני מקיים הבטחתי אליך להיות בקשר מכתבי אמת, הבע"ד האורב עי"ז מאד וגם עכשיו לא התפניתי כראוי, מצד מניעת המוח והזמן, אבל אני מחזק עצמי וכותב ואקוה לה' שיעורר דיבורים להקיצנו משינתנו העמוקה.

בינתיים עברו כמה שבועות מעת התחלתי לכתוב אגרת זו והבע"ד הפסיקני באמצע. ועכשיו נתעוררתי שוב לכתוב לך ראשית כל מזל-טוב מהולדת בתך תחי' שתהי' לך ולבני ביתך לאריכות ימים ושנים טובים בבריאות ובהצלחה וכל טוב בגש' ורוחני' ו"בת תחילה סימן יפה לבנים".

בודאי הנך זוכר את פירוש רבינו ז"ל [לקו"מ ח"א ל'] בתורה מישראל דסכינא בת תחילה זה בחי' השכל התחתון סימן יפה לבנים זה בחי' השכל העליון. ולעובדא למעשה כל הירידות והנפילות שעובר על האדם לרחקו ולהשכיחו מהתכלית הנצחי זה בחי' בת אבל זה סימן יפה לבנים שדייקא הירידות בתוך עומק החושך ר"ל, אם זוכין להתחזק בכל עוז לבל נתייאש לגמרי ח"ו אז זוכין לבנים, דהיינו לשכל עליון שזה השגות אלקות שנזכה לעבוד השי"ת בכיסופין דקדושה והתלהבות.

אתמול היה יום ההילולא של מוהרנ"ת זצ"ל והיתה סעודה גדולה בבית הכנסת והר"ר לוי יצחק שליט"א דיבר הרבה מגדולת ר' נתן זצוק"ל שאצל ר' נתן היו אברכים כאלה שהיו בווערים ממש, זיי האבין גיפלאקרט און גיברענט צום אייבערשטן לאין שיעור און זיי האבין גיברימט צום רבש"ע אזוי ווי חיות אין וואלד¹⁰⁴. והעיקר הרבה לדבר שר' נתן ז"ל השאיר לנו אוצרות כאלה ותפס לדוגמא ליקוטי תפילות ועורר אותנו להתחיל לאמור ליקוטי תפילות שזה דביקות נפלא ונורא להשי"ת, וזה מעורר ישינים ומקיץ נרדמים.

מאתי ידיך לנצח הצופה למכתב ומקוה לחדש ימי שעברו בחושך ולזכות לקיים עצות רבינו ותלמידיו הקדושים ז"ל.

יעקב גדלי'

104 הם דלקו ובערו להרבש"ע לאין שיעור, והיו נוהמים לרבש"ע כמו החיות ביער.

מב.

בעי"ת, אור ליום ב' לסדר אמור, אייר תשכ"ח, ירושלים תובכ"א.
לכבוד ידידי האברך הנעלה כמר... נ"י, שלום וברכה!

הנה המעשה ממלך וקיסר [ספו"מ מעשה ב'] אמר מוהרנ"ת ז"ל שזה מאוד נעלם מאתנו, בכל-זאת אכתוב לך מה שאני זוכר מדיבוריו של ר' לוי יצחק שליט"א.

המלך והקיסר מתחילה כשלא היה להם בנים, דהיינו שהיו בעת צרה ר"ל, אז הבטיחו להשי"ת כשירווח להם אז ישתדכו, זה מרמז על השידוך כנסת ישראל וכביכול! ז"א כשצר לו לאדם אז הוא מבטיח להשי"ת לכשירווח אז יתקרב להשי"ת בלי-ספק ויתחזק באמונה הקדושה שזה מרמז על הטבעת שהבן מלך נתן לבת קיסר, אבל הבע"ד משכיח את ההתקשרות ומרחיקם זה מזה **און דער שידוך איז פון זיי פאר געסין גיווארין**¹⁰⁵. וזה שאמר דוד המלך בתהילים [ס"ו יג-יד] "אשלם לך נדרי אשר פצו שפתי ודיבר פי בצר לי", דהיינו שהוא הבטיח להשי"ת שיקיים ההבטחות שהיה בצר ולא ישכחם לכשירווח.

אבל בכל זאת שהבע"ד ריחק השידוך הנשמה ישראלית מאד מהשידוך האמיתי "און מען האט גירעט שידוכים דעם קיסרת טאכטער און זי האט ניט גיוואלט קיין שום שידוך מחמת דעם התקשרות וואס זי האט

105 והשידוך נשכח מהם.

גימאכט מיט דעם בן מלך¹⁰⁶, הנשמה מאד מצטערת על שנתרחקה משורשה האמיתי, אע"פ שיש לה כל טוב, "און דער קיסר האט זי גיפירט אין זיינע הויף וכו' און האט איר גיויזן איר גדולה"¹⁰⁷, אע"פ שהבע"ד מראה את הכבוד המדומה והתאוות המדומיות וכד', בכל זאת היא מצטערת על שנתרחקה משורשה "ביז ער איז קריינק גיווארין"¹⁰⁸, זה מרמז על חולת אהבה הגעגועים והכיסופין הגדולים ואהבה עזה להשי"ת ותורתו, אשר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, אח"כ ברחו עם ספינה ונתנה לו את הטבעת וכו' והלכו ושכחו את הטבעת והלכו לחפש און ער איז פארבלאנז'ט גיווארין¹⁰⁹, זה מרמז אם שוכחים את האמונה הקדושה שזה הוא העיגול "ואמונתך סביבותיך" אז בלאנז'ט מען¹¹⁰, אבל כשאדם מתחזק באמונה אז הוא בתוך העיגול, דהיינו איך שהולך לו ובאיזה צד שמסתובב הוא בתוך היקף העיגול.

"ובלילה היתה עולה על אילן כדי שתהיה נשמרת מן החיות", הלילה מרמז על העולם הזה ותאוותיו כמו שמפרש רבינו [לקו"ת א', ד'] שלוש משמרות הוי הלילה, חמור נוער תאות ממון, כלבים צועקים תאוות אכילה, אשה מספרת עם בעלה תאוה הידועה. וכשרוצים להינצל מהתאוות שהם החיות

106 והיו מדברים שידוכים לבת הקיסר ולא רצתה שום שידוך מחמת התקשרות הנ"ל.

107 והיה הקיסר מוליכה לחצרות שלו וכו' והראה אותה גדלוחה.

108 עד שנחלה.

109 והוא תעה בדרך.

110 אז תועים.

הטורפות אז צריכים לעלות על האילן כדי להשמר מהחיות.

"ויהי היום והיה סוחר", והבע"ד רצה להטעותה בשידוך שקר, ונצלה ע"י היין, אולי אפשר לומר שהיין מרמז על קולות בחי' יין לארמא קלה כשרוצה להנצל מהבע"ד אז צריכים רק קולות "יין" זה בגימ' 70 שבעים צריכים לפחות בקול דממה דקה, יכול להיות שאנחות הוא ג"כ בחי' קולות, זכור נזכור את פירוש רבינו [לקו"א כ"ב, ה'] "תקיעה שברים" ע"י תקיעת קולות אז זוכים לשבור את עזות הגוף שהם התאוות, וכששוברים עזות הגוף זוכים "לתרועה", להתקרב לשבעה רועים, מכתב זה אני כותב בחפזון לכן הכתב מפוזר. אבקשך מאוד להתפלל עבור הצלחתי בגשמי' וברוחניות, כתוב לי מהנשמע אצלך.

ידידך לנצח.

יעקב גדלי'

מג.

בעי"ת, אור ליום ג' לסדר "עשרת הדברים" תשכ"ח, ירושלים ת"ו.
 כבוד ידידי הנאמן האברך הנעלה וכו' ... נ"י, שלום רב וכל טוב.

...הנה מבוקשך לכתוב לך דברי התעוררות, אכתוב לך שני דברים ששמעתי מר' אלי' חיים שליט"א, "האחד" ששמע מר' אברהם ב"ר נחמנ'ס בעת שהיה מתבודד, רבש"ע תעזור לי שאאמין שאין שום תפילה נאבדת, ואין שום אנחה נאבדת, אהובי... לו היינו מאמינים זאת באמת אז לא היינו פוסקים אף רגע

מלהתפלל און צו קרעכצין און צו ביינקען צו השי"ת¹¹¹ אע"פ שאנו רואים ושואלים היכן התפילות שהתפללנו עד כה ולאִיזה מדה הגעתי כבר, הלא לא יצאנו מחול אל הקודש כמלא נימא, בכל זאת צריכין להאמין שפעלו [מגילה י' ע"ב] "יגעת ומצאת תאמין"¹¹², אעפ"י שאינך רואה. "השני" כמו שמצינו אצל הקרבנות "ונשלמה פרים שפתינו" כך אצל כל דבר בעבודת השם, כמו שאנו אומרים שתהא חשובה לפניך כאילו הקרבתי חטאת, אף על פי שלא הקרבתי, וכן זה בכל הישועות שאדם צריך להפקד, אז התפילה בענין הזה כאלו נושענו. וכן בכל המצות שאדם צריך להגיע ובפרט קדושת הברית, אז העצה רק התפילה: ראשית כל ע"י תפילה וצעקה זוכין

111 ולהתאנח ולהתגעגע להשי"ת.

112 (הוספה מהמור"ל) ועיין במכתבי מוהרנ"ת מכתב ע"א בתוך דבריו, וזה לשונו: על כן כל מי שרוצה לחוס על נפשו, כמה וכמה התחזקות הוא צריך לבלי לייאש עצמו מן הבקשה והחיפוש לעולם, יהיה איך שיהיה, אפילו נדמה לו שאובד, חס ושלום, בכל פעם יותר, אעפ"כ הוא יעשה את שלו ויחפש יותר; ואעפ"י שאינו מוצא כלל, צריך להאמין, שבוודאי מוצא הרבה ע"י הבקשה והחיפוש לבד, כי היגיעה אינו נאבדת כלל, כי לית רעותא טבא דאתאביד [אין שום רצון טוב נאבד].

וזהו: יגעתי ולא מצאתי - אל תאמין; יגעתי ומצאתי - תאמין. וקשה מה הוא לשון תאמין, הלא יכולין לראות אם מצא אם לאו; אך באמת יכול להיות, שיגע הרבה, ונדמה לו, שעדיין לא מצא כלל, ומחמת זה הוא אומר: יגעתי ולא מצאתי, אעפ"כ אל תאמין לו, רק יגעתי ומצאתי - תאמין, אעפ"י שאין בידו מאומה מה שמצא, אעפ"כ תאמין באמונה שלימה, שבוודאי מצא הרבה, כי יש הרבה שאין מראין לו מה שמצא עד הסוף - וגם אפילו אם לא מצא כלל עדין, אעפ"כ מצא הרבה על ידי החיפוש והיגיעה לבד, כי היגיעה והחיפוש לבד אינו נאבד בשום אופן, ועל כן יגעתי ומצאתי - תאמין, תאמין דיקא כנ"ל, והבן היטב, כי לא דבר ריק הוא. ועיי"ש בכל דבריו.

לשמירת וקדושת הברית ובינתיים עד שלא זכינו לזה, ונשלמה פרים שפתינו, רבש"ע זכינו לקדושת הברית וכן ממש בכל הענינים.

ולעבודה למעשה הבה נזרז בכל עוז לציית לעצה העיקרית של רבינו ז"ל להתבודד בכל יום ממש, חוק ולא יעבור ובודאי יערב לנו עי"ז.

ממני ידיך המתפלל להצלחתך בגשמ' ורוח'.
יעקב גדלי'

מד.

בעיית, יום ו' עש"ק לך-לך תשכ"ט, ירושלים ת"ו בב"א.
לכבוד רעי הנאמן ר' ... נ"י, שלום רב לך ולמשפחתך ולכל באי ביתך יחי'.

את מכתבך היקר קבלתי, ולשמחתי אין קץ ומרוב חשיבות המכתב קראתי אותו כמה פעמים.

הרי אני מוכן ומזומן לקבל מאתך כל פרט ופרט בענין הנסיעה הקדושה, וכאשר תאמר כן אקיים בקפדנות אי"ה, ובעיקר אני מתחיל לקיים את שכתבת להרבות בהתבודדות לזכות להגיע בפועל ממש יחד אתכם לציון הקדוש. אין אני יכול לתאר לך בכתב את רוממות ההרגשה בבשורה הטובה אשר תדשן עצם, ובפרט בשורה כזאת אשר תיקון נפש רוח ונשמה שלי תלוי בזה וגם התחדשות בעבודת ה' וקיום עצות רבינו תלוי בזה. ובאמת אין גמול בעולם שאפשר לשלם עבור טובה ותיקון הכללי, אשר אתם עוסקים עבורי, אבל למעשה שכר מצוה זהו שכרכם אשר תזכוני בעזרת ה' יתברך להיות על ציון הקדוש.

בזאת אסיים, ידידו.

יעקב גדלי'

תהי' בריא ושלם ותפקד בקרוב דנא בפקודת ישועה בני
חי מזוני.

מאתי המתפלל עבור הצלחתך.

יעקב גדלי'

ד"ש לכל החברים יחי'.

מה.

בעי"ת, אור ליום ערש"ק בשלח, תשכ"ט, ירושלים.

אל כבוד ידיד האהוב הנאמן... נ"י.

שלום רב לך וכ"ט.

הנה קבלתי ממורינו הרב ר' צבי אריה שליט"א וכו'
כמובן שהנך מרגיש את צערנו מאכזבת הנסיעה
שנדחה, אקוה שהשי"ת יעזור ויפתח לנו שערי ציון ונזכה
לבוא שמה ברננה יחד עם כל אנ"ש היקרים המתגעגעים
בכלות הנפש לזה.

מה שלום בעריל ובנו הרך אליהו יחי', דרוש בשלומם.
אני מאוד חפץ לדעת איך מסתדר הר"ר שמואל
שליט"א נא לכתוב לי אם אפשר, ב"ה זכיתי הרבה לעזור
לו בזאת הנסיעה וכמעט ממש הכל עזרתי לו לסדר כל
הניירות וללכת לקונסול וגם קניתי את הכרטיס עבורו,
מה אומר לך ר' שמואל הקריב קרבן גדול ונורא בנסיעתו
לאמריקה, יהודי כזה אשר לא מסתכל מחוץ לד' אמותיו
ולפעמים אפילו זה לא, ובפרט שהיה קשה לו מאוד
להפרד מארץ הקדושה, וגם בגשמיות יש לו בלי עין הרע
משפחה גדולה ולא קל להשאיר אותם לבד ונקוה להשי"ת

שיוגמר הענין בשלימות ויזכה לבוא על הציון הקדוש בשלום בלי כל תקלה.

אבקשך מאוד באם יתחדש הנסיעה לציון הקדוש לכתוב לי מיד אולי גם אזכה להצטרף.

כה דברי רעך הנאמן המעתיר בעדך תמיד כמעט ממש בכל שמונה עשרה אני מזכירך השי"ת ישמע תפילתנו ויפקוד אותנו בכל מיני רפואות וישועות בגשמיות וברוחניות.

ידיך המחכה לתשובתך.

יעקב גדלי'

ד"ש להרב רזנפלד שליט"א ולהרב שמואל שפירא שליט"א ולכל החברים יחי' בטוב ובנעימים, ימלא ד' כל משאלותם לטובה, בקרוב.

ב"ה.

לכבוד ר' גדלי' בער נ"י.

היות ולא הלכנו בלילה לכן עצתי להשלימו ביום בכך נלך להתבודד אי"ה, חזק ונתחזק לדחות כל מיני מניעין אם אתה רוצה נא לבוא אלי אחה"צ. ובערך בשעה ארבע ולזכות היום לשעה התבודדות כראוי.

ידיך הנאמן המצפה להתועד אתך היום ולקיים בצותא יש קונה עולמו בשעה אחד.

יעקב גדלי'

מו.

בעי"ת, מוצש"ק שופטים, אלול תשכ"ט, ירושלים ת"ו.

לכ' הר"ר וכו'... ... שליט"א אחדשה"ט באה"ר.

שמעתי הרבה מכם מידידינו ר' גדליה נ"י, לכן נכספתי לכתוב לכם. פעם שמעתי בשמכם דבר נאה (עיין בספר "כך נפרצה הדרך" עמ' 205) **אגאנץ יאר זענין מיר אייך מקנא אבער היינט זענען אלא אונז מקנא**¹¹³. וזה אמת גדול, אחרי שאמר זקנינו הקדוש גאר מיין זאך איז... ר"ה¹¹⁴ ואתם אתם הזוכים ליום הזה שכולנו מקנאים בכם, ואולי ע"י הכסופים והקנאה נזכה להיות כמוכם ואתם בעי"ת תהיו כמונו. מאוד אבקש להזכירנו לטובה שנפקד בקרוב בזרע של קיימא. לעבודתו וליראתו יתברך שמו, בפרט ביום המאושר שכולנו בכם מקנאים. בינתיים צריכים להתחזק בשמחה בכל הכוחות, כמבואר בלקו"מ סימן קס"ט ח"א והיה לשון שמחה, עקב הם הרגלין וזה זוכין ע"י התבודדות ואז ושמר וכו' שהשי"ת בעצמו ישמור לך את הברית, מי שמע כזאת עצות נפלאות אשר כל אדם בכל מקום שהוא יכול לקיים, לדבר להשי"ת בשבתך בביתך ובלכתך בדרך, אפשר לצעוק בקול דממה דקה, ובשכבך תחת הסדין לקיים [תהלים ו', ז'] "בדמעתי ערשי אמסה" ובקומך לזכור את העלמא דאתי ולהתחנן להשי"ת שנזכה להכין צידה לדרך הארוכה, כמו שצועק [מוהרנ"ת זצ"ל] בתפילות [לקו"ת ל"ז] "אורחה

113 כל השנה אנחנו מקנאים בכם, אבל היום כולם מקנאים בנו.

114 כל ענייני הוא ר"ה.

רחיקא ואפילו זוודין קלילין לית לן¹¹⁵, וכשנקיים זאת יגיע השמחה לרגלין ושמר ה' אלקיך וכו'.

איני יכול לתאר ולשער גודל השמחה שזכיתי להיות אצל הסבא דסבין אשר הוא צועק בקול גדול [לקו"ת ע"ח] **קייין ייאוש איז גאר ניט פאר האנדן**¹¹⁶, והיינו שם יחד עם כל המשפחה דנוא-יאריק לערך שלוש וחצי שעות והיה שם שמחות ובכיות, וחשבתי אז מי יתן והיה כל המתגעגעים והכוספים והמשתוקקים אליו בחולת-אהבה שיוכלו לבקרו בנקל, כי אי אפשר לתאר איזה רצונות חזקות יש להם פה הרוצים ממש לדלג על ההרים ולקפץ על הגבעות ולקבל את ההבטחה הנוראה שיוציאונו מהשאל תחתיות ומתחתיו וכמובן שההבטחה חלה לצאת בכוחו הגדול שאפשר לצאת בכוחו הגדול ובעצותיו הקדושים בחיים חיותינו מהשאל תחתיות, כידוע אצלנו [לקוה"ל או"ח השכמת הבוקר ד' ד'] פירוש הפסוק [תהלים ט"ז, ו'] "כי לא תעזוב נפשי לשאול", כדי שלא תתן חסידיך לראות שחת, שהצדיק לא יצטרך לראות ולהסתכל תמיד לשאול תחתיות עבורינו כדי להעלותינו משם.

אבקש באם אפשר לענות לי ולחיותי בדיבורים הנובעים מהאור הגדול אשר הנכם קרובים אליו.

115 זוודין פירושו צידה [לדרך], ועי' זוהר הק' פרשת מקץ דו קצ"ו ע"ב בת"ד... אי לא זכי בר נש בהאי עלמא, לא יזכי ביה לבתר בההוא עלמא, ואוקמוה מאן דלא אתקין זוודין למיהך מהאי עלמא, לא ייכול בההוא עלמא, וכו' עיי"ש.

116 אין שום יאוש בעולם כלל.

מאת הצעיר המאחלו כתיבה וחתימה טובה לכל המשפחה לכל הצדדים.

יעקב גדלי'

מז.

בעיית, אור ליום ג', ר"ח ניסן, אשר ישועות בו מקיפות, תש"ל.

אל כבוד ידידי ורעי הנאמן ר' נ"י אחדשה"ט באה"ר.

ברוך שהחינו והגיענו מכתבך אשר אני מצפה לזה זמן רב, והנה כבר התחלתי לטפל להארכת דרכוני, וצריכים לשלוח זאת לאמריקה. ומשם יחזירו לי זאת, ע"י הדואר בביתי, וזה לוקח בערך חודש, ועל הטופס שמלאתי כתוב שיכול להיות שלא יענו לבקשתי, אבל נראה שאעפ"י רוב מאריכים, ועל דבר עצם הנסיעה הקדושה ב"ה שיש לי כיסופים חזקים ועזים, אבל לעומת זה יש לי בלבולים גדולים, ואפרט לך כדי לקיים [משלי י"ב, כ"ה] "דאגה בלב איש שיחנה".

הנה החורף הזה היה לי קשה מאד, ראשית מפני עבודת משק הבית שניתוספו לי אודות חדשות הטובות שיש אצלי בחסדי השי"ת, ושנית מצב חולשתי התגבר עלי מאד עד שאין לי כח לעבוד, וכמעט שאני עובד 50 אחוז ממה שאני צריך, אבל ב"ה שאני יכול להתפרנס בדוחק מיגיע כפי בעי"ת, ולאור זה נופל עלי כבידות גדול להכנס בחובות חדשות, וגם זמן הנסיעה... ע"כ אני מבולבל מאד ואליבא דאמת כל המניעות הוא רק להגביר את החשק, ואני צריך להתגבר בכל הכוחות להשתדל להצטרף לנסיעה זאת, ואם לא עכשיו אימתי ומי יודע

אם אוכל עוד בהזדמנות אחרת להצטרף, ע"כ אני מקווה בעת שיגיע אלי הפספורט תיכף ומיד אשלחם בצירוף התמונות ואבקשך מאד לחזקני ולזרזני שלא אתעצל ח"ו בנסיעה זו.

ובזה אסיים, תהי' בריא חזק ואמיץ ותצליח בכל דרכך וחג כשר ושמח.

ידידך הנאמן.

יעקב גדלי'

ד"ש להרב ר' צבי ארי' שליט"א ולכל החברי' יחי'. אני מצפה לתשובתך.

יעקב

מח.

בעי"ת, אור ליום ערב יום הכיפורים תשל"א, ירושלים ת"ו.

אל כבוד ידידי וריעי הותיק האברך הנעלה וכו'...
אחדשה"פ.

ראשית אתנצל לפניך על פיגורי הכתיבה אליך, כי אני טרוד מאוד בפרנסתי, אבל מאוד אני תמה עליך מדוע איני רואה כתיבת ידך זה זמן רב, אם כי שמעתי שהתחלת לעבוד ובטח הנך טרוד, בכל זאת אבקשך לכתוב לי מה נשמע אצלך ואיך אתה מסתדר, ואיך סדר לימודיך.

...השבוע למדתי בראשית - חכמה ומאוד נפלאתי ממשל נאה שמביא, שאדם אחד שהלך בסחורה מהלך שנתיים או שלוש למקום פלוני, כסבור שירויח באותה הסחורה ובהגיעו לשם, אמרו לו כל יגיעך היה לריק ולבטלה, כי הסחורה הזו שבידך אינה שוה כלום במקום הזה, וחזר העני בפחי נפש, כמה צער יגיע לאדם

על מיעוט חכמתו ותבונתו שלא חקר ודרש מה היא הסחורה שאפשר להרויח במקום ההוא. והנמשל מובן מאליו ובאמת כדי שיוברר לאדם איזה סחורה מקבלים בעלמא דאתי, זה רק ע"י התבודדות, כי זה בלי ספק שהעבירות ח"ו זה לא סחורה, רק אפילו העשה טוב שלנו זה צריך לנו בירור, (האם) **הדאווינען**¹¹⁷ שלנו איזה פנים יש לו שם, הוא הדין לכל המצוות שאנו מקיימים איזה צורה יש להם שם, ע"ז חל החיוב עלינו לקבוע את השעה הידועה שיוברר לנו היטב איך אנו אוחזים אפילו בעשה טוב, שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד.

כה דברי ידידך המצפה לכתב ידך בקרוב.

יעקב גדלי'

אני מאחל לך ולכל משפחתך גמר חתימה טובה, שנת גאולה וישועה.

מ"ט.

בעי"ת, אור ליום ב' לסדר תולדות, מרחשון תשל"א, ירושלים ת"ו.
אל כבוד ידיד נפשי האברך הנעלה ר' נ"י.
אחדשה"ט.

את מכתבך קבלתי לנכון זה כמה שבועות ולא התפנית לענותך עד כה. והנה על דבר שאלתך לא יכולתי להעז לשאול את ר' ... שליט"א, כי ידעתי מכבר שהוא מקפיד על שאלות הנהגות פרטיות, וגם תשובתו ידועה לי מכבר שבענין הנהגות האדם אם זה מותר על פי שולחן ערוך א"א לומר דבר רק צריכין להרבות בלימוד

ספרי רבינו הקדוש ולהרבות בהתבודדות שיאיר ה' את עיניו לילך בדרך התורה בקדושה ובטהרה כרצון השי"ת וכרצון יראיו, בכל זאת אני מחכה להזדמנות ואשאלו אי"ה ואשיבך את תשובתו....

במילא לא נשאר לנו אלא העצה היחידית הזאת לשפוך שיח ותחנונים לפני בורא כל העולמות אשר הוא יודע את כל אשר עובר עלי ואת כל המתרחש סביבי על כל הפרטים שיתקננו וידריכנו בעצה טובה מלפניו שיהי' לו לנחת ולרצון כל הנהגותינו ותנועותינו, ובפרט שהנחילנו ר' נתן ליקוטי-תפילות שאמרם ברוח הקודש וכל אחד חושב כאילו עבורו בפרטיות נתחברו אלו התפלות. ובאמת אפשר לראות בחוש באמירת התפילות אשיחה וירוח לי וממש רואים בצר הרחבת לי. השי"ת יזכינו שנזכה לקיים את החוב המוטל עלינו בכל יום ויום חוק ולא יעבור יום בלי התבודדות ובלי ליקוטי-תפילות.

יעקב גדלי' תפלינסקי

מאתי ידידך המחכה לתשובתך.

הזמן אינו מספיק לי להאריך.

ממני ידידך לנצח.

יעקב גדלי'

ג.

בעי"ת, ערש"ק מקץ, חנוכה תשל"א, ירושלים ת"ו.
אל כבוד ידידי ורעי הנאמן גדלי' בער נ"י.

שלום וברכה.

את מכתבך קבלתי זה כמה שבועות וסליחתך אבקשך
שלא עניתך תיכף.

(חסר).

"הראנו ה' חסדך" [תהלים פ"ה, ח'] אפשר לומר
שמבקשים מהשי"ת שנזכה לראות את
החסדים שעושה אתנו החסדים קיימים ואין אנחנו רואים
אותם. ואם באמת רואים החסד אז השי"ת משפיע עלינו
הרבה חסדים בשפע שאין צריכים לעיין כדי למצוא אותם
אלא מרגישים את החסדים בכל האברים.

קבלתי מכתב מר' מיכל ממוסקבה וממש החיה אותי
מאוד וכתב לי באריכות את הנסיעה לאומן על
ר"ה שעבר. ומאוד נתעוררתי לקרוא מכתבו היקר לי
מאוד. ובין מכתבו כותב היות והיה המחלה חולירע ר"ל
והיה העיר אומין סגור והוא החליט בברור ללכת אפי'
רגלי לאומין. וברגע האחרון נפתח העיר.

עכשיו אני מכין עצמי לכתוב לר' מיכל שליט"א.

מאיתי ידיך.

יעקב גדלי' תפילינסקי

נא.

בעי"ת, יום ד' לחדש אייר "אני ה' רופאך", ירושלים ת"ו.
לכבוד חברי היקר והנאמן כמר ר' גדליה נ"י.

שלום וברכה.

(חסר ההתחלה).

ידידי ר' גדלי', מאוד מאוד שמחתי לשמוע שהנכם נוסעים לציון הקדוש. תזכו להגיע לציון הק' בשלו' ובשלוה ולקבל את התיקונים הנוראים והנפלאים מרבינו הקדוש זיע"א. ולפעול ולהפקד בכל מיני ישועות בכלל ובפרט ולחזור משם לארץ ישראל בשלו' בלי שום מניעה ועיכוב.

עוד יותר נתרבה השמחה אצלי ואצל זוגתי תחי' שאנו חברים נאמנים אתכם ותאמרו עבורינו תיקון הכללי. ואנחנו ממנים אתכם בפירוש לשליחי מצוה רבה כזו.

אשריכם אשריכם ומה טוב חלקכם שהנכם מקורבים אמיתיים לרבינו הק' ורבינו מקרב אתכם בפשיטות אליו ונותן לכם רשות לגשת אל הקודש והכל בזכות התמימות והפשיטות שאתם מקבלים את אור רבינו הקדוש ע"י הרועה הנאמן ר' צבי אריה שליט"א. נקוה שהקב"ה ישמח אותנו כולנו וימלא משאלות ליבנו לטובה!

מאיתי ידיך לנצח השמח מאוד בנסיעתך הקדושה לאומין ומחכה ומצפה אולי גם אני אזכה להצטרף אתכם יחד. תהיו בריאים ותצליחו בכל אשר תפנו. **יעקב גדלי' בן שולמית רבקה גיטל**

נב.

(מרשימותיו)

ב"ה, יום א' עשי"ת תשי"ח.

בעי"ת אתחיל לכתוב כל שיחה שאני שומע - או רעיון שנופל בדעתי המעוררים את הלב להשי"ת.

התחזקות גדול אנו לומדים מספר הקדוש ליקוטי-מהר"ן תורה י"ד. שטיקלר כבוד השי"ת שבני אדם שהם מחוץ לקדושה מקרבים עצמן להקדושה זהו עיקר כבוד השי"ת. וכעין זה: הרבי מברדיטשוב זצוק"ל שאל על הפסוק [ישעי' ו', ג'] קדוש וכ' ד' מלא כל הארץ כבודו, ואחר כך שואלים המלאכים איה מקום כבודו, הלא לכאורה הפסוק תמוה מאוד, ותירץ את זה על דרך משל: מלך בשר ודם כשבני עירו מכבדים אותו אין לו כל כך כבוד, מכיון שבני עירו יראים ממנו, לכן מכבדים אותו, אבל יתכן מאוד שבלבם לא רוצים לכבדו, אבל כשהמלך יודע שבני-עיר הרחוקה ממנו הרבה ואינם רואים את פני המלך ואף על פי כן מכבדים אותו, אז יש להמלך כבוד גדול לאחר שיודע בבירור שהם רוצים לכבדו, ועכשיו שואלים המלאכים, מאחר שמלא כל הארץ כבודו, א"כ איה מקום כבודו... היוצא מדברינו שיהודי אסור לו אף פעם להתיאש, אף על פי שעבר מה שעבר ונמצא באיזה מדריגה שנמצא, בכל זאת יעבוד את ה', מכיון שהקב"ה יש לו נחת רוח גדול מזה שאפילו הרחוקים שאינם מכירים את השי"ת, אף על פי כן עובדים אותו וזהו עיקר כבודו.

נג.

ב"ה, מוצאי שמחת-תורה, ירושלים.

לזכור ולידע ולחזור תמיד: כי העולם הזה ותאוותיו הוא אפס ואין. ולברוח תמיד מהבלי העולם הזה, כי באמת זה רק מדמה ולאמת זה אינו כלום, רק להשתדל להסיח דעת מהם. ורק ליהנות מהעוה"ז לצורך התכלית, וחון מזה הכל הבל-הבלים, אבל הבע"ד אינו שוקט ומפתה לשים לב להתאוות ח"ו ולהתעסק בהבלי העוה"ז ר"ל, וצריכים לידע שזה רע מאוד, ולזה מועיל רק תפילה, לבקש מהשי"ת שיצילנו מהיצר הרע. רבוננו של עולם הצילנו מהיצר-הרע ומתאוותיו ר"ל. יהי רצון ונזכה תמיד לזכור את זאת בכל עת ובכל רגע אמן ואמן נצח.

נד.

(מתוך פנקסו)

ב"ה.

בעת שיהי לי התבודדות בעי"ת שאני אזכור לבקש מלפניו יתברך שיזמין לי (הוצאות) כסף עבור תפילין דר"ת, ושיהיו כשרים מסופר כשר וירא-שמים ואזכה להתקדש עי"ז לעולם ועד. אמן נצח סלה ועד.

נה.

וימת (פרעה) מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה. [שמות ב', כ"ג] לכאורה קשה מה ענין אנחה למיתת מלך מצרים, אך אפשר לומר כשפרעה היה חי, לא היה נותן לישראל לצעוק, אבל כשמת היה אפשר לישראל לגנוח.

נו.

ב"ה, ליל חמישי פר' כי תצא למלחמה, בהר ציון.

זכרונות הצריכים לי ממש בכל רגע-ורגע, לזכור ולידע שיש יצר-הרע המיצר לי מאוד מאוד וממשי אורב לי לכלותי מעל פני האדמה ולעשות ממני עפר-ואפר, להכשיליני ח"ו בעבירות חמורות ר"ל ובפרט במחשבות זרות ובהסתכלויות אסורות ר"ל, לכן אני צריך לזכור את זאת היטב היטב ולידע שאני צריך להילחם עמו ולהתגבר מאוד מאוד על תאוותי המרות והרעות ר"ל, ולצעוק הרבה להשי"ת ב"ה, שיצילני לבל אפול ברשתו ח"ו, ולהתדבק ולהתקשר בקשר אמיץ וחזק לעצותיו הקדושות של רבינו ז"ל, ובפרט לעצה הקדושה והנוראה והוא: לדבר להשי"ת הרבה מאוד מאוד ולהיות מודה על העבר ולצעוק על העתיד להינצל מן היצה"ר וכת דילי'. ורק לעבוד את השי"ת באימה וביראה ובאהבה, להרגיל את עצמי לבקש מאת השי"ת שאזכה לשמור על הזמן, ולא לאבד אפילו רגע אחד רק לשבת על התורה והתפילה, וגם לבקש מהשי"ת שיזכנו לקדש שבעת הנרות, ובפרט על העינים שעל זה מתגבר מאוד הבעל-דבר ואומר לי שהסתכלות אחת לא תזיק לך, ובאמת אינו כן, כי מכל הסתכלות ח"ו נבראים אלפים ורבבות מזיקים ר"ל, לכן על זה צריכין לזעוק ולצעוק צעקה גדולה ומרה להשי"ת שימחול לי על אלפים ורבבות הסתכלויות ר"ל, ובעיקר לבקש על העתיד שלפחות אתחיל מעתה לשמור על העינים בתכלית השלימות ואשתדל שלא לצאת מכותלי הישיבה רק לענין דחוף מאוד שבשום אופן אי אפשר לדחותו, כי בימינו אם רוצים לשמור את העינים צריכים

אנו להיות סגור ומסוגר, כי אעפ"י שאם רוצים דווקא אפשר גם בחוץ לשמור על העינים, אבל נכנסים בסכנה גדולה ונוראה, כי השטן מקטרג בשעת הסכנה והבעל דבר יכול בקל להסית אותו לעבור על זה... וכן להיזהר מאוד שלא אדבר בכלל בתוך אולם הישיבה אפילו לא דברים בטלים, חוץ ממה שצריך ללימוד. רבונו של עולם... רבונו של עולם, תצילינו היום ממחשבות רעות ח"ו ומהסתכלויות אסורות ר"ל, רק אזכה היום לנצל כל רגע ורגע לתורה ולתפלה ולמחשבות קדושות וביראת שמים. רבש"ע, שלא אשכח לעולם אפילו רגע אחת לאיזה מטרה באתי לזה העולם השפל הזה (חסר ההמשך).

נז.

רבונו של עולם, זכיני מעתה לשמור על האיברים ולזכור תמיד שאתה מחיה אותי ממש בכל רגע ואיך אני יכול להשתמש בחיות שלך לדבר עבירה חלילה, לכן בעת שמתגבר יצרי עלי ורוצה להסיתני לדבר עבירה חלילה שאזכור מיד שאתה נתת לי חיות באיברים שלי רק בתנאי שאשמור אותם מכל דבר רע ולא ללכלך אותם חלילה, [קטע מלקו"א א'] אבל מי שאינו מקשר עצמו אל השכל והחכמה והחיות שיש בכל דבר זה בחי' עשו שביזה את הבכורה כמ"ש ויבז עשו את הבכורה, דהיינו השכל כנ"ל, בחי' לא יחפוץ כסיל בתבונה כ"א בהתגלות לבו (בחי' לבנה דסט"א שעליה נאמר וחפרה הלבנה) וזה בחינת מלכות הרשעה בחי' לבנה דסט"א שעלי' נאמר וחפרה הלבנה.

וכן הוא ג"כ לענין זכרון בעלמא דאתי הנ"ל, שעיקר העצה לזכות לזה הוא לחזור הזכרון הזה בדיבור פיו להיות רגיל בכל יום לדבר בפה מלא מענין הזכרון הזה מה יהי' התכלית ממני לעולם הבא, מה יהי' סופי, וכי באתי הנה לקבוע עצמי ח"ו בזה העולם, הלא הכל יודעים שאין שום קביעות בזה העולם העובר והרץ והפורח מאוד. ולא באתי הנה כי אם להכין עצמי לעלמא דאתי וכו' וע"כ צריכין ללמוד הרבה ספרי מוסר הבנויים על יסודות אמונתנו הק', כי הספרי מוסר הק' מזכירים היטב את תכלית עוה"ב, וכן צריכין להתבודד הרבה בכל יום ולדבר עם עצמו בפה מלא מתכלית עוה"ב כנ"ל, כי הדיבור יש לו כח גדול להזכיר את האדם, וזה בחי' [ירמי' ל"א, י"ט] "כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד".

נה.

ב"ה.

(אחד מאנ"ש) [ר' נחמן ב"ר יצחק לייב] שהי' מתפלל בערב ר"ה (לפני העמוד) אמר על עצמו שהוא כמו שופר, שכל השנה מונח בארון הקודש, ובר"ה בלאזטער¹¹⁸. לפני הסתלקותו באו הח"ק אליו שיתוודה, אמר אני לא חכיתי על יום האחרון, כל יום ויום הייתי מתודה. ובסוף סיים: [קידושין פ"א.] "אנא בשרא ואנת אש ואנא עדיפנא מינך".

לכבוד ולעילוי נשמת

האברך החשוב מחסידי ברסלב

ר' משה יעקב ב"ר חיים עקיבא איזנמסר זצ"ל

נלב"ע ה' אייר תשכ"א

אשר אליו נועדו חלק מהמכתבים

המובאים בספר הק' הזה

תהיה נשמתו צרורה בצרור החיים

וימליץ טוב בעדנו אכי"ר.

ר' משה יעקב הכהן ב"ר חיים עקיבא איזנמסר זצ"ל נולד בארה"ב וכבר בשנותיו המוקדמים נכספה נפשו להתקרב להשי"ת בכלל ולחסידות ברסלב בפרט. בילדותו לחם עם הוריו למען שמירת המצוות וגילה מסירות נפש ותושיה רבה. התקרב להרב ר' צבי אריה רוזנפלד זצ"ל שהדריכו הן ברוחניות והן בגשמיות, עלה לארץ ישראל ויחד עם ר' יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל עלו בסולם הקודש ועסקו בניעור בלילה בהתבודדות ובהתחזקות ובשאר עצותיו של רביז"ל. נתקשרו בקשר אמיץ בחליפת מכתבים תדירים בעניני התכלית ותורתו של רביז"ל. חזר לארה"ב ונשא אשה ובגמר שבעת ימי המשתה חלה וסבל יסורים נוראים שקיבלם הכל באהבה ובפנים צוהלות. ואחרי זמן קצר השיב את נשמתו ליוצרה.

קבב שארית מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל יעקב

להלן חמשה מכתבים

מר' משה יעקב הכהן איזנמסר זצ"ל

לר' יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל

בע"ה יום ה' פר' חיי שרה תשי"ט, פה ניר יארק.

לכבוד ידיד נפשי באמת אשר הוא מושרש מאוד
בנפשי ר' יעקב גדלי' שליט"א.

קודם כל דבר באתי לבקש סליחתו על הענין
שהמכתבים שלי מלאים בטעותים משום שאין
לי ידיעה טובה בלשון הקודש ובפרט בכתיבתי לכן בטוח
אני שהוא ימצא מקום לדון אותי לכף זכות מחמת חסרון
ידיעתי וימחול לי.

יאנקל, מה אומר לך, מכתבך קיבלתי לנכון לפני ימים
אחדים והוא חיזק אותי מאוד מאוד עד אין
שיעור ואין ערוך, יהי רצון לפני אדון כל שאזכה לקבל
עוד מכתבים ממך המלאים התחזקות התעוררות
והתקשרות כמו המכתב שקיבלתי ממך עתה.

אני ב"ה בקו הבריאות ואני מצפה שמכתבי זה ימצא
אותך ג"כ בקו הבריאות ברוחניות ובגשמיות. אני
יושב פה בישיבת מיר ואני מחיה את עצמי שבעת הזאת
בהיותי בארץ ישראל עסקתי בחצות ובתפילות בהר ציון
ועכשיו הכל נפסק ונעלם ממני הענין של נייעור בלילה
הוא עכשיו רק זכר כמו"כ התפילות בביהכ"נ שלנו עם
החיות שהרגשתי אז הכל הוא זכר של דבר שכבר עבר,

שארית מכתבי רמ"י אייזנמסר זצ"ל יעקב קבנ

ועכשיו אני נמצא בעולם אחר לגמרי, עולם מלא משוגעים אנשים אומללים שהולכים וחיים את חייהם עם שטותים והבלים כאילו לא יבוא יום שיהיו צריכים לתת דין וחשבון. יש הרבה הרבה לספר אבל מה זה נוגע כ"כ.

נ.ב. יאנקל, אתה צריך להיות בשמחה שאתה זוכה להיות בין יהודים צדיקים יראים ושלמים שאתה רואה בכל יום אנ"ש היקרים, ובפרט את מורנו ר' אלי' חיים שליט"א וכו' וכו'. אצלכם יש שדות שהולכים וניעורים בלילה. אצלכם יש הר ציון אצלכם יש מירון וקברי צדיקים האמיתיים וכו' וכו'. כל זה הוא משול לאדם שעל ידו מכה וצריך הוא ללכת לאיזה מקום אזי צריך להודות ולהלל להשי"ת על שאין המכה נמצאת על רגלו כי אז לא היה יכול לילך לאן שצריך לילך. כמו"כ אצל כל אדם שרוצה לילך בדרך הישר שאע"פ שעובר עליו מה שעובר רח"ל המצב היה יכול להיות גרוע הרבה יותר. בנוגע לך היית יכול ח"ו להיות פה באמריקה ואם אתה בארצנו הק' זה צריך לחזק אותך ולשמח אותך על גורלך הטוב על שאתה נמצא בין המקומות הקדושים ואנ"ש היקרים וכו' וכו'. ואני צריך להודות כל ימי חיי על שזכיתי להיות אצלכם זמן רב ולהתקשר ולקבל מאנ"ש תורה והרבה עצות רביז"ל שצריך לקיים שרק אנחנו יודעים, וזה בטח דבר גדול מאוד שאנחנו יודעים מרבי כזה שממש כל העולם תלוי בו והוא אוחז את כל העולם על כתפיו. ועל זה שאנו מקיימים עצותיו הקדושים והנוראים ואנו כותבים ביחד מכתבי התחזקות בעבודת ה' שזה ממש קיום עצות רביז"ל להמשיך הנקודות מחבר אחד לחבירו שבטח יכולים לקיים אותם ע"י מכתבים. תחשוב כרגע

קבר שארית מכתבי רמ"י אייזנמסר זצ"ל יעקב

על כל המכתבים העוברים בעולם ותשאל לעצמך כמה מכתבים מדברים בענין עבודת ה', וב"ה אנחנו כותבים רק מענין התכלית וכמה חשוב זה בעיני ה' יתברך. ובפרט שכל המכתבים מלאים התקשרות להנמ"ח רבינו הק' ז"ל. והכל הוא מחשבה אחת לאחוז ולהתחזק רק בשמחה עד למאוד.

בזה השב"ק הייתי אצל רבי הרב צבי אריה שליט"א, והתפללתי אצלו בהמנין שלנו של כל התלמידים הקשורים ברבינו ז"ל. התפללתי לפני העמוד וקצת מהתלמידים בשמעם הנוסח שלנו נתעוררו מאוד. ואני ג"כ מדבר עם התלמידים בעניני רביז"ל ועם כל זה אני מחיה את עצמי שאפשר שזה התיקון שלי להיות פה ולחזק אחרים קצת בעבודת השי"ת. וזה באמת צריך כל אחד לחשוב שלפי המצב שהוא נמצא שם זהו תיקונו ולא לחשוב ח"ו על הנהגת ה' יתברך, רק להאמין שהקב"ה מלא חסד ורוצה בתיקון נפשות ישראל, ואם האדם נמצא באיזה מצב גרוע אזי דייקא שם הוא תיקונו וצריך לשמוח מאוד שכל מה שעובר עליו בין ברוחניות ובין בגשמיות הכל לטובה.

נפגשתי השבוע עם אנ"ש שלמדו תורה ב' בליקוטי מוהר"ן שעיקר כלי זיין של האיש הישראלי הוא תפילה. וביארו אנ"ש שהלשון "זיין" הוא מלשון מזון, שכל החיות של האדם בזה העולם הוא בעיקרו מן התפילה, ולבלי לשכוח ח"ו דברי רבינו ז"ל להתבודד ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בכל יום ויום ולהתחזק מאוד מאוד בזה כי דוקא בזה הענין נסתר תיקון נפשי, אזי מובן ממילא שעיקר העבודה של הבעל-דבר הוא

שארית מכתבי רמ"י אייזנמסר זצ"ל יעקב קבה

להציב לפני האדם מניעות רבות ועצומות שלא יזכה לקיים העצה הנוראה הזאת אבל כבר גילו לנו הצדיקים האמיתיים שכל זה הוא מניעות המוח והעיקר רק להתחזק מאוד מאוד בשמחה ובעקשנות וסוף כל סוף נקוה לה' ית' שהוא יעזור אותנו להתבודד כפי רצון רביז"ל, עכ"פ שעה אחת כל יום.

יאנקל ידידי כנפשי אם אני חסר לך שם כמו שכתבת אזי ק"ץ ובן בנו של ק"ץ כמה אתה חסר לי פה בין הטומאה וההסתרת אלוקות אבל העיקר שבכל העיקרים הוא שמחה מי שהוא בשמחה מצליח תמיד. אחד מאנ"ש ר' הערשל וסילסקי אמר לי שצריכים לרקוד בכל יום אבל בטוח כי זה לא יכול להיות בין אנשים אזי העצה היא בחדר יחידי בבית אבער וואס טוט מען אז העס מאכט צו פיל טומל טוט מען אויס די שיד און מען גיט א טענציל. יאנקאלע לאמיר זאך ביידע שטארקן¹¹⁹ מאוד מאוד בשמחה ונקוה להקב"ה שבזמן קרוב נוכל לבשר בשורות טובות כל אחד לחבירו.

שמחה נפשי מאוד על זה שאתה מתפלל בעדי בכל פעם וגם פה אני מקוה להתפלל בעבורך.

נא למסור לכל אנ"ש היקרים ד"ש חמה מאוד ותבקש מחברי שהם יכתבו לי מכיון שקשה עלי מאוד להתחיל במכתבים אבל בעהש"י תיכף ומיד שאקבל איזה מכתב ממישהו אכתוב תשובה. מכתב מארץ ישראל מחזק

119 אבל מה עושים שזה עושה מהומה יותר מדי מורידים הנעליים והולכים ריקוד, יאנקאלע הבה ונתחזק שנינו.

קבו **שארית** מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל **יעקב**

אותי הרבה מאוד בפרט מחברי ובפרט ממך אשר לכתובת
ידך אני מחכה ומצפה בכליון עינים ממש.

מחבירו המתפלל בעבורו תמיד ויש לו תשוקה גדולה
לקבל מכתביו.

משה יעקב הכהן בן רחל

ד"ש מר' לייבל בערגער ור' גדלי' פליער שהם בע"ה
נמצאים בקו הבריאות.

בע"ה יום ר' עש"ק פ' ויצא תש"ך, פה ברוקלין.

לכבוד ידידי כנפשי המחיה אותי במכתבו מאוד מאוד
ואשר מושך החוט של אהבתנו מקודם ע"י העט שלו,
היושב בצל כנפי אנ"ש היקרים בא"י שכולם כאחד
מקורבים בקשר אמיץ וחזק להנמ"ח אשר על ידו
יכולים לעבור על הגשר צר בלי פחדים ולעבדו שכם
אחד בלב שלם, ה"ה החתן היקר שזכיתי להתחבר
עמו ר' יעקב גדליהו שליט"א.

מכתבו קבלתי לנכון בזה השבוע ובאתי בהזדמנות
הראשון הזה ליתן לו רב תודות על מכתבו
הנעים שהחיה אותי מאוד מאוד, בטח אני מרגיש היקרות
של חליפת מכתביו - וי"ר שנזכה שנינו לקיים בפשיטות
הנ"ל.

אני ב"ה נמצא בקו הבריאות ואקוה שכבו' ג"כ מרגיש
טוב - מה אגיד לך יאנקאלע - רבינו ז"ל אומר
[לקו"א ז'] שעיקר התפלה הוא בא"י ואני מרגיש ממש
החילוק בין התפלות בא"י והתפלות פה. אפילו שזכיתי
בחסדו הגדול לשפוך שיח לפניו קצת ואפילו להוריד

דמעות פעם או פעמיים פה בחוץ לארץ אין אני מרגיש החיות מזה כמו בהיותי בא"י, אבל אעפ"כ אני יודע שכל הכבישות שאני צריך לכבוש וכל המלחמות והישועות הם רק בתפלה, יהיה מה שיהיה פארט מע דארף זאך ראטעווען פון גיהינום¹²⁰ ובטח אין העצה להיות במרה שחורה בשביל הנפילות ח"ו רק להרבות בתפלה פעם אחר פעם עד שירחם עלינו השי"ת ברחמיו המרובים ויקרבנו לעבודתו ית'.

שמעתי פה בשם ר' אברהם כוכב לב ז"ל שאמר שכל זמן שאין האדם מיאש עצמו הוא טובה גדולה בעד נשמתו כי כל הנפילות וכל הירידות הם נקראים על שם האבידות שהם אבודים מאתנו, אבל האמת הוא שאין הבעל דבר יכול לעשות קנין על אלו האבידות כל זמן שאין יאוש בעלים - לכן כל תיקונינו הוא לבוא בתמידות לפניו בכל פעם ולשפוך שיחתינו לפניו רבש"ע איך האב אזוי און אזוי געטאהן¹²¹ אבל אע"פ שזה נאבד ממני אבל אין אני מיאש עצמי בשום אופן שבעולם רק אדרבה באתי לבקש רחמים על נפשי האומללה מאוד מאוד שכבר מאסתי אותו ברפש וטיט וכל מיני שמוץ. גיוואלד גיוואלד ראטעווע¹²², יאנקאלע אנו יודעים מעצות ומרבי כזה, שממש עצותיו מחיין אפילו נשמות ערטילאין כמוני. ואם יש לנו אבידות הרבה לאין שיעור ולאין ערך מצד אחר יש לנו הרבה אבנים טובות ומרגליות שאינם נאבדים

120 בכל זאת צריכין להינצל מן הגיהנום.

121 כזאת וכזאת עשיתי.

122 לכלוך, אהה! אהה! הצל,

קב"ח שארית מכתבי רמ"י אייזנמסר זצ"ל יעקב

לעולם - הם התפלה שכל מילה ומילה וכל תנועה ותנועה שאנו עושים לקרב את עצמנו לה' ית' הוא יקר מאוד מאוד בעיניו והם אינם נאבדים לעולם רק הם קיימים למליצי טוב בעדינו בכל פעם, וזה כל ענין של רבינו להתחזק בעת ירידה ולהתעורר בעת עליה כמו שדיברנו פה שרבינו ז"ל אומר בתורה ב' שעל ידי תיקון הברית זוכין לתפלה ואם אין אנו מתפללין כראוי לפניו ית' הוא סימן שיש בנו הרבה פגמי הברית ואנו נמצאים בתוך הזבל והצואה ממש של התאוה המאוסה הזאת, רק אין שום יאוש בעולם כלל וצריכים הרבה להתחזק בנקודות טובות ולהרבות בתפלה על זה מאוד מאוד, והנה בענין התפלה שהוא בח' חוטם כאשר קראתי מכתבך נפל בדעתי איזה פשט - שלמשל אם מקבלים איזה מכה אפילו מכה גדולה שיש לו יסורים ממנו אעפ"כ אין החוטם מרגיש זה רק הוא שואב אויר כסדר יהיה מה שיהיה עם הגוף כל זמן שיש לו חיים החוטם עובד כסדר בלי הסתכלות על היסורים - כמו כן התפלה שאפילו אם יעבור על הנשמה יסורי רוחני, נפילות הרבה מאוד מאוד עד השאול תחתית ממש - אעפ"כ התפלה צריך שיהיה עם הסדר שלו, שלא לתת להמרה שחורה והנפילות שיזיקו תפילותיו רק להתבודד בכל יום ויום יהיה מה שיהיה - ואפילו אז להרבות עוד יותר בתפלה כמו שהחוטם לפעמים אם הגוף סובלת יסורים קשים מאוד החוטם שואב אויר קצת יותר בזריזות.

יאנקלע - [אבות פ"ב, ט"ו] הזמן קצר והמלאכה מרובה,
היה מה שהיה פון די מינוט און ווייטער זאלען

שארית מכתבי רמ"י אייזנמסר זצ"ל יעקב קבט

מיר ביידע אריינגען אין עבודת ה' פון דאס נייעס¹²³ להתחזק שיהיה ההתבודדות בכל יום ויום כמו תפילין ממש, ללמוד הרבה ולהתחזק הרבה בהתמדה גדולה ולקיים בפשיטות כל העצות היקרים של הנמ"ח הצדיק האמת.

אין חדשות כאן - למסור לר' נחמן שלמה יצחק בן פרידא, שלא ישכח אותי בע"ה לא אשכח אותו, תתפלל הרבה בעדי יאנקלע וג"כ כאן בגלות אני אשתדל להתפלל בעדך, אני מתגעגע מאוד לקבל מכתבך הבאה, תכתוב שלום אנ"ש בכלל ורב אליהו חיים בפרט.

מאת ידידך המברכך ומתפלל בעדך לכל טוב ברוחניות ובגשמיות.

משה יעקב הכהן אייזנמסר בן רחל

בע"ה יום א' פ' ויחי תש"ך, י' בטבת היארצייט של מורנו הרב נתן ז"ל, פה ניו יורק.

לכבוד ידיד נפשי ר' יעקב גדלי' ניו.

באתי בזה לבקש סליחתו ומחילתו על זה שאחרתי כ"כ בתשובתי למכתבו הנעים שקבלתי לפני שבועיים. אמתלא אחד יש לי על זה והוא כבר ידוע לנו גודל היקרות והחשיבות של מכתבינו שהם רק נוגעים לעבודת ה' והתקשרות להצדיק האמת ואם כן כמו על כל דבר טוב שיש התגברות הבעל-דבר אז ג"כ על זה שטירד אותי

123 מרגע זה והלאה שניכנס שנינו בעבודת השי"ת בהתחדשות.

הבעל דבר מאוד בטרדות הבל וריק עד עכשיו ולא זכיתי להוציא מכח אל הפועל עד הנה. ועל זה אני אומר או לכל הפחות אני מאמין שהעצה לזה הוא רק להתחזק כנגדו ולהתגבר עליו שאכתוב יותר ואקוה בעזר ה' שמעתה אענה על מכתביו ביותר מוקדם מעכשיו.

היות שהיום יום ההילולא של הרב ר' נתן ז"ל צריכים היום לחשוב איך לדבק עצמנו למידותיו כמו שכתוב על ה' שצריכים לדבק במידותיו כ"כ הוא במבחירי הברואים שהם כלולים בה' ית' ובאור אין סוף - כבר ידוע לנו שעיקר הגדלות של ר' נתן ז"ל וכל הצדיקים האמתיים הוא שהיה להם המדה של התחזקות כמו שאמר ר' נתן ז"ל **און פאר וואס בין איך איך, ווייל איך האב אין זיך דער מדה פון התחזקות**¹²⁴ כמו שאנו רואים בחוש בכל ספרי ר' נתן ז"ל שהם מלאים התחזקות גדול מאוד מאוד - ובאמת צריכים אנו ללמוד הרבה ליקוטי הלכות בכל יום כדי לשאוב מזה התחזקות, וג"כ כדי להכיר הגדלות של הליקוטי מוהר"ן שזה ברור שקשה מאוד להבין דברי רבינו ז"ל בלי ללמוד ליקוטי הלכות.

וג"כ המדות היסודיות של ר' נתן ז"ל הוא שקירב נפשות יותר לעבודת ה' והתקשרות להצדיק האמת, ורואים את זה בפירוש מהמכתב הידוע שמדבר שם אודות ההסתלקות שבשעות אחרונות של ימי חייו, דיבר הרבה מענין [משלי ה', ט"ז] "פוצו מעיינותיך חוצה" שהוא הענין לקרב נפשות. אבל יענקל ידידי צריכים לחשוב איך

124 ולמה הנני כמו שאני, כי יש בי המדה של התחזקות.

שארית מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל יעקב קלא

אנו ג"כ יכולים לקיים זה, שמעתי מרב בורך רובנזאהן אחד מגדולי אנ"ש פה שבכל מקום שהוא נמצא בכל א' שהוא פוגש עמו הוא מדבר עמו אודות רבינו הקדוש וספריו הקדושים ובזה הדרך האיש יכול לחיות חייו ממש במחשבתו מדובק להצדיק האמת ולהתכלית כל הזמן.

בזה הזמן למדתי גמרא בבא בתרא דף פ: דרש רב חייא מאי דכתיב צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון וכו' אי כתיב ארז הוא אמינא מה ארז אינו עושה פירות אף צדיק אינו עושה פירות (דהיינו שאינו מקבל שכר בעולם הבא) עיין שם בגמרא והמפרשים. אבל אני חשבתי אפשר לומר עוד פשוט שם שאי כתיב ארז ה"א מה ארז אינו עושה פירות ג"כ הצדיק יכול להיות כמו ארז שיהיה צדיק גדול עד למאוד אבל לא יעשה פירות, לא יקרב נפשות לעבודת ה' קמ"ל תמר (שדווקא) שהשלמות של הצדיק הוא רק אם הוא מקרב הרחוקים לעבודת השי"ת ואם תדקדק היטב בהלשון תמצא שהמלה תמר הוא ג"כ לשון תמרורים (מר) כמו שכתב רבינו הקדו' (לקו"א ס"ה) שמי שהוא עוסק בזה לקרב נפשות להשי"ת עי"ז עוברים עליו הרבה יסורים בגוף ונפש, שהם מרים עליו - זייער ביטער יאנקל יאנקל גיוואלד גיוואלד מיר וויסען פון די הייליגע צדיקים¹²⁵ האמיתיים שעסקו בזה כל ימיהם - מיר וויסען פון הרבי¹²⁶ שעסק ועוסק ויעסוק בתיקונינו עד הגמר שבשביל זה סבל הרבה יסורים בחייו, מיר ווייסען אויך

125 מר מאד יאנקל יאנקל אהה! אהה! אנו יודעים מהצדיקים הקדושים.
126 אנו יודעים מהרבי.

קלב שארית מכתבי רמ"י אייזנמסר זצ"ל יעקב

פון זיין הייליגער תלמיד¹²⁷ ר' נתן ז"ל זי"ע שגילה להעולם המגושם והמטונף, ספרי קודש עם הדרך הישר - דרך התחזקות והתעוררות להתכלית הנצחי אדרך פון התקרבות להצדיק אמיתי, אדרך פון שמחה, אדרך פון תפלה, אדרך פון התבודדות, ובכל זה היכן אני בעולם הדרך של הצדיק האמת היא מונחת בהקרה זוית של ליבנו - מיר זענען אזוי ווייט מען געדענקט אמאל האז מען מוז ליגען מיט די פיס צו דער טיר און סוף כל סוף געבן¹²⁸ אדין וחשבון על כל רגע ורגע - על כל מחשבה רעה -

יאנקל תתחזק ותתחזק בהמלחמה ובאמצע המלחמה אל תשכח אותי, נא אבקש מאוד מאוד שתתפלל בעבורי - איך ליג באמת אין שאול¹²⁹ תחתית ג"כ פה אני משתדל להזכיר אותך בכל פעם לטובה.

אסיים בברכתי לכל טוב ברו"ג.

חברך משה

המצפה לשמוע ממנו רק טוב - דהיינו עוד מכתבי התחזקות והתעוררות בעניני המלחמה שצריכים ללחום בזה העולם העובר.

ד"ש מחברי ר' ליביל ור' גדליהו.

נא למסור ד"ש לכל חברי שם.

127 אנו יודעים גם מתלמידו הקדוש.

128 אנו כ"כ רחוקים, זוכרים פעם שנהא מוכרחים לישכב עם הרגליים לכיוון הדלת, וסוף כל סוף ניתן.

129 אני מונח באמת בשאול.

שארית מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל יעקב קלג

יום ב' פ' "ויאמינו בה" ובמשה עברו" תש"ך, פה ניו יארק.

לכבוד ידידי ורעי הנאמן לנצח ר' יעקב גדלי' ני"ו.

עכשיו אני יושב בזמן מאוחר בלילה ואני כותב לך, הלילה אמרתי אל לבי יהיה מה שיהיה אני אגמור את זה המכתב היום כי לא עלה בידי להוציא מכתב אל הפועל עד הנה. ב"ה הכל פה על הנכון ואין חדשות, מחר אי"ה אהיה בבית הכנסת שלנו, שפה בכל ליל שלישי נתקבצים יחד חבורה קטנה של אנ"ש ללמוד הליקוטי מוהר"ן ואי"ה מחר הרב זאב חשין יהיה שם כי הוא עוזב אמריקה בזה השבוע.

יאנקל מה נשמע חדשות אצל אנ"ש, תכתוב פרטים שזה ממש מחיה אותי מאוד מאוד כשאני מקשר עצמי לא"י ולהחברים שלי שם ולרבותי שם, ב"ה יש לי סדר בלימודי ספר ליקוטי הלכות וב"ה אני מוצא הרבה שם להחיות אותי ובאמת יש הרבה להחיות את נפשותינו העייפים מן התאות רעות ופגמים רעים ר"ל, בזה היום ראיתי איזה מקום שמדבר ר' נתן ז"ל אודות הגדלות של הנשמה שהיא ממש חלק אלוך' ממעל וזה אני רואה לחיות גדול כשאני יוצא אל הרחוב פה באמצע הטומאה בין גויים שהם ממש בהמות וב"ה אני הולך על הרחוב באיזה דעת כל שהוא שלא שם הקב"ה את חלקי להיות כמותם ח"ו רק אני עושה ברכה בכל בוקר להבורא נפשות על זה שלא עשני גוי, ולא די רק בזה כי אני יודע קצת מהראש בית הננמ"ח אשר על ידו יכולים להשיג מדרגות גדולות בלי שיעור וערך - וזה ידוע לנו מהזהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל שיסוד הכל הוא הענין של תיקון הברית,

קלד שארית מכתבי רמ"י אייזנמסר זצ"ל יעקב

ורבינו ז"ל גילה להעולם התיקון הכללי שהוא התיקון לפגם הברית ר"ל ממילא מובן לכל שרק על ידי עצותיו הקדושים יכולין אנו לזכות לאיזה בחי' של תיקון הברית, כמובא בליקוטי הלכות שעל הפגם הידוע כתב הזוהר הקדוש שאין מועיל תשובה, ואומר ר' נתן ז"ל מה שכתוב בהשיחות שזה רק לנסיון אבל באמת לאמיתו כמו שכתבו כל הצדיקים האמיתיים שבוודאי מועיל תשובה על זה [לקוה"ל יו"ד ח"ב מילה ד', ח"ה] רק עיקר תשובתו (היא) תלוי בהתקשרות להצדיק האמת, ממילא נמצא שממש התיקון העולם תלוי ברבינו ז"ל, [שמות י"ד, ל"א] "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" גיוואלד וואס זענען מיר - מיר זענען פול מיט פגמים און פלעקן אף דער נשמה וואס אין שורש איז אזוי גרויס¹³⁰.

נאר יאנקל "חזק אחי" שטארק זיך פעסט אין כלליות-דיקע עצה און דאס איז התקשרות צו דעם הייליגען רבי¹³¹ - בשמים אנחנו צריכים ליתן דין וחשבון - והם ישאלו דו האסט יא גיוואוסט פון דעם ראש בית - דו האסט יא געווסט פון דעם תיקון העולם¹³², א"כ למה עשית כך וכך - חזק חזק - מיר דארפען טאן אסאך מצוות כדי צו מתקן זיין דער וועלט¹³³ בפרט כשאנחנו עושים המצוות עם התקשרות

130 אהה! מה אנחנו — אנחנו מלאים עם פגמים וכתמים על הנשמה שבשורש היא כה גדולה.

131 רק יאנקל חזק עצמך היטב בעצה הכללית שהוא התקשרות לרבינו הקדוש.

132 אתה כן ידעת מהראש בית אתה כן ידעת מתיקון העולם.

133 אנחנו צריכים לעשות הרבה מצוות כדי לתקן את העולם.

שארית מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל יעקב קלה

להצדיק האמת אזי טוען זיך גאר אנדערע תיקונים¹³⁴, כתוב במעשה ב' (מהבת קיסר ובן מלך) ממלך וקיסר שהקיסר הראה (את בתו את) אותה גדולתה ואעפ"כ היא לא רצתה שום דבר רק התקשרות עם הבן מלך ושמעתי איזה פירוש שאפשר זה מרמז על זה שהקב"ה מנחם השכינה הקדושה שהיא גדולה כל כך, אבל השכינה הקדושה (לא) רוצה (זה) רק התקשרות עם הקב"ה שזה ידוע שסוד ההתקשרות של בן המלך עם בת הקיסר הוא מרמז על סודות גדולות ונפלאות בענין יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, וא"כ צריכים אנו בכל פעם לראות בתיקון העולם לעשות הרבה מצוות בכל יום ויום ולהתחזק מאוד על פי דרכי רבינו ז"ל שיהיה נגמר התיקון על ידינו - ורק לשמוח מאוד מאוד שנפל גורלנו תחת הנשר הגדול "הצדיק יסוד עולם" שבטח על ידו דייקא על ידי תפלה ותיקון הברית וכל עצותיו הקדושים יהיה נגמר התיקון וההתקשרות בין בן המלך ובת הקיסר, ויבוא משיח בקרוב.

יאנקל אבקש שליחה אבל מחמת איחור הזמן מאוד אני מוכרח לסיים ולקצר עכשיו.

מאת ידידו לנצח המצפה למכתביו המלאים דברי אלקים חיים בדברי עבודת ה' על פי דרכי הצדיק האמיתי.

משה יעקב בן רחל
ד"ש לכל אנ"ש היקרים.

134 נעשים תיקונים אחרים.

קלו שארית מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל יעקב

בעזה"ת יום ג' פ' כי תשא, פה ברוקלין נ"י תש"ך.

לכבוד ידידי כנפשי ר' יעקב גדליהו נ"י.

שלום שלום לרחוק בגוף ולקרוב מאוד בנפש על ידי מכתבים נעימים ויקרים מפנינים שזכיתי עד הנה לקבל ממנו, ב"ה כאן הכל בעז"ה על נכון - חג הפורים עבר בקרבנו בשמחה של מצוה ובריקודין דקדושה בין אנ"ש - באמת יאנקל אנו צריכים לזכור בעיתים הללו מה שאמר הטשעהרינער רב שצריכים להגיד שפורים איז אריינגאייגען (ביי אונז) נישט אריבער גיגאייגען¹³⁵ ח"ו ובאמת בענין זה יש הרבה לדבר על קבלת והמשכת כל הימים טובים עלינו ולינק מהם מה שאפשר כי כל האורות והישועות והנסים שעשה עמנו ה' בעתים ההם, כולם הם נעשים עכשיו - רק שצריכים לא להיות שלמזלניק ח"ו ולאבד כל זה ח"ו - אלא להיות נזהר מאוד מאוד בהשעה התבודדות כמו תפילין ממש ולמשוך כל האורות עלינו כדי שנוכל להיות לכל הפחות ערליכע אידן¹³⁶ בפרט בימים האלו קודם פסח שכבר ידוע לנו שזה הזמן מסוגל עד למאוד לביטול תאות ניאוף ולקבל פה שנוכל לדבר דיבורים קדושים שזה תלוי זה בזה ברית המעור עם ברית הלשון - יאנקל, היודע נסתרות יודע מה שעובר עלינו וכמה אנו צריכים להתחזק בכל פעם נגד זה היצה"ר ועכשיו נבוא שנינו יחד לקבל את זה הקדושה, זה החג הפסח, זה התיקון הברית, זה הדיבור הקדוש -

135 נכנס ולא עבר.

136 יהודים כשרים.

שארית מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל יעקב קלוז

לאז מיר נישט נתרשל ווערען צו אויס ניצן¹³⁷ היכולת והכלי זיין שיש אצלנו להנצל מזה הרע והטומאה - געוואלד¹³⁸ העיקר שבכל העיקרים הוא שמחה - וא' מהבחורים של אנ"ש פה אמר בשיכרותו בפורים - כיצד מרקדין לפני הכלה ביי אחתונה אלע זענען פרייליך¹³⁹ - בפרט דער חתן ער האט געפונען זיין זיווג און מען איז אים מוחל אלע עבירות בוודאי איז ער זייער פרייליך אבער¹⁴⁰ כיצד מרקדין לפני הכלה - ווי אזוי ווערט מען פרייליך פאר דער חתונה¹⁴¹ - יאנקל צריכים להתפלל הרבה מאוד על זה כי הוא יסוד כלליות בעבודת ה'.

יאנקל אתה כותב לי תמיד להיות בארץ ישראל - בשמחה, ובאמת כל השמחה שלי הוא על זה שזכיתי להיות בארץ ישראל וכו', בכל פעם שאני הולך איזה ריקוד אני מעצים עיני ומחשבתי היא דבוקה לארץ ישראל - א פרייטיג צו נאכט דאווינען, א ריקוד אין פעלד - א שלש סעודות - נו דו דארפסט אוודאי זיין פרייליך¹⁴², וזה שכתבת לי בסוף מכתבך שהתחלת המכתב בלי דיבורים אבל בסוף המכתב נתעוררת מאוד זה באמת הדרך אצלנו בכל פעם - אז מע וויל נישט לערנען דארף מען פארט זאך אוועקזעצען ביי דער גמרא - אז מע וויל

137 שלא נתרשל מלנצל.

138 אהה!

139 בחתונה כולם שמחים.

140 בפרט החתן שהוא מצא זיווגו ומוחלין לו כל עוונותיו בוודאי הוא מאד שמח אבל.

141 איך נהיים שמח קודם החתונה.

142 תפילת ליל שבת, ריקוד בשדה, סעודה שלישית, אז אתה צריך בוודאי להיות שמח.

נישט מתבודד זיין דארף מען פארט זאך אוועקזעצען
 משתדל זיין צו רעדען דיבורים - אז מע וויל נישט
 פריילאך זיין דארף מען גיין אריקוד - ואחר כך העלפט
 השי"ת מע ווערט זייער נתעורר פון דער פון¹⁴³ - אתה
 נמצא בארץ ישראל בין גדולי אנ"ש יאנקל זיי פרייליך¹⁴⁴,
 ר' נתן ז"ל כותב בליקוטי הלכות [יו"ד בב"ח ד', א'] שכל
 רגע נעשה דבר חדש לגמרי וצריכים לראות לתקן זאת
 הרגע וזאת השעה שבאמת לא היה זה השעה בעולם ולא
 יהיה עוד רק היום לעשותו היום אם בקולו תשמעו.

עכשיו אבקש טובה גדולה ממך יאנקל אם אפשרי שתלך
 להרב נתן ברסקי לקנות בשבילי 5 או 6 כיפות
 (יארמעלקאס) לא סאמעטער רק זידינע אם אני זוכר
 המחיר הוא בסתם בערך 60 גרוש כל אחד, הם היותר
 טובים מהזידינע קאפעלעס - לא גדולים אבל קטנים קצת
 או בינוני - ונא לשלוח על ידי דואר רגיל לא אויר וכל
 ההוצאות (הכיפות והבולים לשלוח) תשלח לי חשבון ואני
 אשלח בלי נדר מיד הכסף, אם אתה רוצה אתה יכול לילך
 אצל חברי חיים איידעלמאן בישיבת מיר (האמריקאי)
 וללוות ממנו הכסף על הבטחתי עד שאקבל ממך החשבון
 ואשלח הכסף, אני מצפה שלא יהיה לך יותר מדי טירחא
 בעד זה, ואני נותן לך תודה רבה מאוד מאוד על זה
 למפרע.

143 כשלא רוצים ללמוד צריכים בכל זאת להתיישב אצל הגמרא, כשלא
 רוצים להתבודד צריכים בכל זאת להתיישב ולהשתדל לדבר דיבורים,
 כשלא רוצים לשמוח צריכים לילך ריקוד, ואח"כ השי"ת עוזר
 ונתעוררין מאד מזה.

שארית מכתבי רמ"י איזנמסר זצ"ל **יעקב** קלפ

מסתם כבר ראית את הרב זאב חשין - ואני מעונין לידע אם הוא מצפה לחזור אצלינו אחר הימים טובים.

ידידי כנפשי אל תשכח להתפלל ולזכור אותי לכל טוב ברו"ג אני נצרך מאוד לרחמים גדולים וג"כ להתפלל עבור רבי הרב צבי אריה בן ליבע לאה לרפ"ש ולכל טוב.

ממני ידיך לנצח.

משה יעקב בן רחל אייזענמעסר

ע"כ מכתבי

ר' משה יעקב אייזענמעסר זצ"ל

חידושי תורה
של ר' יעקב גדלי' זצ"ל
תפלינסקי

מתוך כתבי ידו
בלומדו בישיבה
בירושלים עיה"ק
בצעירותו

בבא בתרא דף ע"ה:

אתמר ספינה רב אמר כיון שמשך כל שהו קנה, ושמואל אמר לא קנה עד שימשוך את כולה וכו', אמר ליה רב אנא דאמרי אפילו לר"א ע"כ לא קאמר ר"א אלא בבעלי חיים דאע"ג דעקרה יד ורגל בדוכתיה קיימא אבל ספינה כיון וכו', וצ"ל מה יסוד מחלוקתן של רב ושמואל בדין משיכה. וכן מהו הסברא מה שלמיעקר קיימא, הרי עדיין אין כאן משיכה בכולה, עוד צ"ל סברת מחלוקתן של הרמב"ם והראב"ד לפי מאי דקי"ל כשמואל בפ"ד דמכירה הלכ' ד', וז"ל רבינו דבר הנקנה במשיכה אם היה ברשות הרבים ומשכו הלוקח לרשותו או לסמטא כיון שהוציא מקצת החפץ מרה"ר קנה, והשיג הראב"ד דקי"ל כשמואל דבעינן שימשוך את כולה ולא מהני במקצת בשום חפץ רק בבהמה מהני עקירת יד ורגל, וכתב ע"ז המ"מ כי בודאי גם דעת רבינו כשמואל, אלא שהוא סובר דה"מ כשהדבר ברשות שהמשיכה קונה, וכמו שכ' שם בפ"ג הל' ג' שהספינה משום שיש בה טורח למשוך לא הצריכה משיכה, אלא ניקנית במסירה, ואם אמר ליה המוכר לך משוך וקניה אינו קונה הספינה עד שימשכנה כולה ויוציאנה מכל המקום שהיתה בו, אבל הכא טעמא אחרינא דמיירי שנמצא ברה"ד ברשות שאין המשיכה מועלת בו, ומשכה כולה במקומה שם אז כיון שהכניס מקצתה ברשות שהמשיכה קונה בו די בכך, וסובר רבינו דבכי האי גוונא מהני גם מקצתה לשמואל, והראב"ד ס"ל כי גם בכי האי גוונא צריך לשמואל משיכה בכולה. וצריך לבאר לפי"ז סברת מחלוקתן אם מהני בכה"ג הכנסה במקצת לרשותו.

ובאור שמח הק' ע"ז מה ערך יש לזה שמשך בכולה ברה"ר שאינה מקום משיכה כלל, והנה באבן האזל מבאר שחולקין בדין קנין משיכה אם הוא מעשה הקנין מגדרי קנין וחזקה, דהיינו שזה מעשה הבעלות, או שהמשיכה הוא מגדרי הכנסה לרשותו וחצרו ואין הקנין עצם המשיכה אלא ההכנסה לרשותו או למקום שהוא כעין רשותו, ומהני גם לסמטא לענין זה. שיטת הרמב"ם שהמשיכה עצמה מעשה בעלות, שבזה שמושך הדבר מראה שהוא תחת בעלותו ולכן מהני עצם המשיכה אפי' הוא במקצת לרשותו. ומה שצריכים לשמואל משיכה בכולה מכל המקום שהיה בתחילה הוא מטעם אחר שזה דין מיוחד במשיכה שצריכים להזיז ולהוציא הדבר מכל המקום שהיה בתחילה איפוא שהבעלים הראשונים הכניסו אותו, ולכן מהני אם הכניס המקצת לרשותו בתנאי שהוציא הדבר ממקומו הראשון שהיה ברה"ר אע"פ שהוצאה הזאת אינה מעיקר הקנין ומהני אפי' ברה"ר, והראב"ד ס"ל שהמשיכה עצמה מגדר הכנסה לרשותו וחצירו ע"כ ס"ל כי ההכנסה צריכה להיות בכולה דווקא, אבל במקצתה אין מקום לקנין רק המקצת הזאת וכיון שלא מכר לו רק המקצת לא קנה כלום.

וקשה לפי דבריו א. שצריך להבין מהו הדין המיוחד במשיכה, שמלבד עצם הקנין שע"ז מספיק הכנסה לרשותו אפי' במקצת צריך להוציא הדבר ממקומה הראשון אפי' כשזה ברה"ר שהוא בין כך אין מקום קנין לבעלים הראשונים, מהו המקור לדין זה. ב. אם לשיטת הראב"ד משיכה הוי עצם הכנסה לרשותו וחצירו ע"כ צריך משיכה בכולה, א"כ למה מודה שמואל בבע"ח כיון שעקרה

יד ורגל איך למיעקר קיימא. וכי כלום נאמר כן גם בקנין חצר. שבהכניס המקצת לחצר אם סופה שכולה יכנס לחצרו האם עי"ז תקנה החצר בכולה. אבל אם נאמר שאין המשיכה אלא מעשה הקנין, אז שפיר שייך לומר כיון שסופו למעקר קיימא, כבר נחשב מעשה זו למעשה הקנין בשלמות. וע"כ צ"ל כי מה שמצינו בכמה מקומות בענין משיכה שהוא ענין הכנסה לרשותו, היינו הכוונה שעצם המשיכה היא מעשה הבעלות של הכנסה לרשות, אבל אין הכוונה שהקנין הוא ע"י ההכנסה, אלא ע"י המשיכה גופא שזה מעשה ההכנסה ובוזה חולקין.

ובמרכבת המשנה תי' שלולא דברי המ"מ נראה לו

לפרש שיטת הרמב"ם שכונתו כי דווקא בספינה שלכ"ע סגי במסירה אי אמר ליה המוכר משוך וקני שאז צ"ל דהוי קפידא שרוצה שלא יקנה אליו במשיכה אז דווקא פסק הרמב"ם כשמואל דבעינן משיכה בכולה דאמרינן שקפיד גם ע"ז שתהא המשיכה בכולה, אבל בשאר מטלטלין דליכא קנין מסירה, ואז אפי' אמר ליה לך משוך וקני אין כאן קפידא מיוחדת, אז מצד עצם קנין משיכה גם לשמואל סגי משיכה בכל שהוא, ע"ש.

אמנם גם תירוץ זה לא מתקבל כלל על הדעת לפרש

שכל מחלוקתן של רב ושמואל אינו בעצם דין קנין משיכה אלא או בכה"ג קפידא גם ע"ז שימשוך בכולה, או ע"ז אין קפידא מה שזה לא נזכר בדבריהם, שמירי דא"ל משוך וקני שלדברי מרכבת המשנה זהו יסוד דבריהם, ואם נפרש שכונתו כי באמת מחלוקתן בכל אופן אלא שהרמב"ם מכריע בספינה כשמואל ובכל דבר כרב מטעם אחר משום קפידא דמנ"ל לרבינו הך מילתא, ואולם

אם נרצה לסטות ממ"ש המ"מ הרי יש לנו לפרש ביותר פשטות ע"פ מה שכתב הרא"ש בסוגיין שרק בספינה ובבע"ח ס"ל לשמואל דבעינן משיכה בכולה, משום דאזלי מעצמם לכן לא מהני בהו משיכה כל דהו, אבל בשאר דברים שמשיכתן מכח האדם המושך אותם, כו"ע מודי דמהני משיכה כל דהו בהם, וכן פסק הטור, וכו' הב"י בשם רבינו ירוחם שגם שיטת הרמב"ם כהרא"ש, וא"כ לפי"ז א"ש מה שהרמב"ם פסק בספינה כשמואל, ובפ"ד דמיירי בשאר מטלטלין ס"ל דמהני משיכה במקצת וביאור שיטה זו ע"פ המבואר כי קנין משיכה היא מטעם מעשה בעלות, ע"י ההכנסה לרשותו, ולכן במעשה שבא ע"י האדם אז אפי' במקצת ניכר מעשה בעלות, אבל בדבר ההולך מעצמו, אין ניכרת הבעלות אלא ע"י מעשה גדולה שתהיה המשיכה בכולה, ושי' הראב"ד אינו כן דס"ל דבכל מקום בעינן משיכה בכולה, אך הדוחק גם באופן זה. מה שהוא מנוגד לשיטת המ"מ ובניגוד למה שפסק המחבר בס' קצ"ח סעיף ג' וז"ל משיכה שאמרו צריך שימשוך החפץ כולו, ויוציאנו מכל המקום שהיה בו, ובסעיף ז' כתב הדין של ספינה שצריך שיוציאנה מכל המקום שהיה בו, וכן בסעיף י' ובסעיף י"ד כתב דבר הנקנה במשיכה שהיה ברה"ר ומשכו הלוקח לרשותו או לסמטא כיון שהוציא מקצתו מרה"ר קנה, ולאור כ"ז א"א לפרש ע"פ האופנים הנ"ל רק ע"פ דרכו של המ"מ הנ"ל, וחזרה קושית האור שמח מה מהני מה שמשכו כולו ברה"ר ומכניס מקצתו לרשותו, הרי רה"ר אינו מקום משיכה כלל ומה סברת מחלוקתן של הרמב"ם והראב"ד.

לבאר כ"ז נקדים להבין מקורן של דרכי הקנינים, שקונים בקרקע ובמטלטלין מן התורה, והנה

בקניני נכסים שיש להן אחריות אמרינן בקדושין שניקנים בכסף ושטר וחזקה, ולענין כסף משדות בכסף יקנו ושטר מואקח את ספר המקנה, וחזקה משכו בשעריכם אשר תפשתם במה תפשתם בישיבה, דבי רבי תנא וירשתם אותה וישבתם בה, במה ירשתם בישיבה ובמטלטלין ע"פ מה דקיי"ל כר"י דאמר דבר תורה מעות קונות, ומשיכה רק מתקנת חכמים דילפינן מונתן הכסף וקם לו, והקשה הש"מ בב"מ דף מ"ז בשם הריטב"א וז"ל וקשה לי לר"י מתנת מטלטלין דליכא כסף במה יקנו, תרצו בתוס' דמודה ר' יוחנן במתנה (או בדבר הפקר) כיון דליכא מעות קונין במשיכה, והרמב"ן אמר אף במתנה אינה ניקנית אלא בחליפין, או בחצרו או באגם. ועיינן תוס' ע"ז ע"א, והקשה על זה בקצות החושן סימן קצ"ח סק"א וז"ל תמיהני על הרמב"ן כיון דחצרו מטעם יד או מתורת שליחות, וכיון דידו ממש אינו קונה למ"ד ד"ת מעות קונות מאי עדיפות בחצרו וכו'. והניח בצ"ע.

ודבריו אמנם תמוהים מאוד וכי קס"ד לומר כי יד אינה קונה אפי' לר"י דמצינו בגט ונתן בידה, וכן בגניבה אם המצא תמצא בידו הגנבה, וכמו שהוכיחו אחרונים מהא גופא דאמר ר"י דמעות קונות, ואיך יקנה המעות, וע"כ כי יד לכ"ע קונה, וה"ה חצר פשיטא גם לשיטת התוס' קונה שהוא מטעם יד, וכל קושיתו איך יקנה במתנה במקום דליכא קנין יד, וגם חצר אין לו לקנות, כאן. וע"ז תירצו שקונה אז במשיכה, ושיטת הרמב"ן כי משיכה אינה קונה (מהתורה רק מעות, ובמתנה) גם בכה"ג, ואין עצה רק ע"י חצר או חליפין.

וצריך להבין דקין אלו, א. מה סברת התוס' לחלק כי במכר משיכה אינה קונה מה"ת רק מעות,

ובמתנה כבר הוי משיכה קנין טוב, כי ממה נפשך אפי' אם נאמר מאיזה טעם שהוא דבמתנה שאין מעות משיכה קונה, למה לא נאמר בכה"ג גם בקרקע במקום שיש קנין כסף, שלא יקנה אלא בכסף, וקנין חזקה תקנה דווקא במתנה במקום שאין כסף, עוד מצינו חלוקי דינים בעניני קנינים שצריכים באור, הנה קנין חזקה הוא נעל גדר פרץ, וכתב הרמב"ם בפ"ב דזכי' ומתנה הל' ג' יש דברים רבים שאם החזיק בהן הלוקח לא קנה עדיין ואם החזיק אחד מהן בנכסי הגר או בנכסי הפקר קנה, כיצד המוצא פלטרם גדולים בנויין בנכסי הגר או בנכסי הפקר, וסייד בהן סיוד אחד וכו' קנה, הצר צורה בנכסי הגר והמציע מצעות בנכסי הגר קנה.

ועיין בכסף משנה בשם הנגיד רבינו יהושע, ובלחם משנה מה שהאריך בזה ודעתם כי מה שכתב הרמב"ם יש דברים שאם החזיק בהן הלוקח לא קנה עדיין, מיירי בחזקת ג' שנים, אבל לענין קנין קונה כמו בנכסי חברו, אך האחרונים הרבו להקשות מאוד ע"ז, כי לא יתכן לפרש ברמב"ם כן שלא מיירי בפרק זה בדיני חזקת ג"ש, אלא בדיני הקנינים, וע"כ שבנכסי חברו לא קנה כלל, וצריך להבין מהו גדר הקנינים אלו סיוד כל שהוא, או רפק ביה פורתא או הציע מצעות, דבנכסי הגר ובהפקר קנה, ובנכסי חברו לא קנה, ולענין אכילת פירות מצינו להיפך בפ"א דמכירה הלכ' ט"ו, ובפ"ב דהל' זכי' ומתנה פסק רבינו כי בנכסי חברו קונה ובנכסי הגר אינו קונה. מה שכל זה צריך ביאור.

וע"כ שמכל זה יוצא לנו בהירות בדרכי הקנינים.

וע"פ מה שכ' המרכבת המשנה בפ"א דמכירה הלט"ז שמפ' חלוקי דיני חזקה בין נכסי חברו לנכסי הגר מה שהם ב' הפכים, וכ' כי רבנו פתח לנו כפתחו של אולם להבין את הענינים למה מה דמהני בזה לא מהני בזה, דקנין נכסי הגר שהם הפקר מהני בהם תיקון קצת, או ניר דרפק ביה פורתא, כיון שהשדה הפקר ודאי אינו מתכוון לעשות טובה למי שהוא, שהרי אין לו בעלים, ובודאי ניכר בפעולה זו שרוצה לזכות כבעלים העושים בתוך שלהם, אבל כשאוכל פירות אין כאן שום מעשה בעלות על השדה, ולא מוכחא מילתא שרוצה לזכות בעיקר השדה, אלא רק לאכילת פירות מן ההפקר, ואין כאן קנין, אבל בלוקח מחברו הענין הוא להיפך דתיקון כל דהו שאינו מעשה גמור דוגמת נעל גדר פרץ, לא הוי חזקה דמימר אמר בעל השדה כל שיבא וכו', ואין הוכחה מזה שבע"ב נתן לו לעשות, ויתכן שעושה בזה טובה לבע"ב, ולא למטרת קנינים, אבל באכילת פירות בפניו ושתק זהו מעשה הבעלות, גם על השדה, ומה"ט נמי בהציע מצעות בנכסי הגר קנה היינו שייפה את הקרקע ותיקנה לשכיבה הוי מעשה הקנין בנכסי הפקר, ובחברו לא, ועד"ז מפרש הסוגיא ד' נ"ד ע"ש.

וכעין זה קצת מפרש גם אבן האזל בפ"ב דזכ"י ומתנה, והוכיח כן מהראב"ד שהביא בשט"מ ע"ש, וא"כ לאור זה גדר הקנין חזקה דילפינן מאשר תפשתם בישיבה היינו שגדר הישיבה תלוי אם מוכיחה בעלות על השדה, ותלוי בין נכסי הגר ובין נכסי חברו לפי התנאים המיוחדים כנ"ל, ואולם מה שהוסיפו לבאר בתיקון כל דהו כמו רפק בה פורתא דלא מהני בחברו דלא איכפת לבע"ב י"ל יותר בפשיטות, שאם אין בעלים והדבר הפקר מהני

בעלות כל דהו שלא מוציאים ממי שהוא מבעלות קודמים, אבל כשיש מציאות בעלות מוקדמת כדי להוציא מזו הבעלות צריך מעשה חשובה שתהיה ניכרת בעלותו של זה יותר מבעלות הבעלים הקודמים, וא"כ לפי כל זה יוצא לנו ביאור כללי בעניני הקנינים, כי קנין כסף הוא ע"פ המבואר במק"א שנתינת התמורה הוי קנין, בין בקרקע בין במטלטלין, וחזקה בקרקע הוי מגדר מעשה מתפשתם ע"י הישיבה, וגם במטלטלין קניני יד וחצר הוי מגדר תפשתם בישיבה, אלא שבקרקע שלא שייך תפישה ביד הוי החזקה הישיבה בה, ובמטלטלין הוי מה שמכניסים החפץ לידו וחצרו, ויש עוד קניני מטלטלין כגון משיכה הגבהה ומסירה שענינם ג"כ מגדר תפשתם בישיבה אלא בכי האי גוונא הוי קנין כל דהו, שע"ז שעושה מעשה בעלות בהחפץ הוי נמי קצת מגדר תפשתם בישיבה, לכן ס"ל לר"י דבר תורה מעות קונות ולא משיכה שבמקום שיש חיוב לתת התמורה לא מהני קנין כל דהו אלא או נתינת התמורה, או הקרקע ממש תפשתם בישיבה ממש, או במטלטלין יד וחצר, שכל הדבר תחת רשותו והוא שולט ע"ז, שאז מהני אפי' בלי נתינת התמורה, אבל המשיכה שאינה אלא בעלות כל דהו במקום שיש חיוב לתת תמורה לא מהני, ובזה חולקין התוס' והרמב"ן בב"מ שהביאם השיטה מקובצת לשיטת הרמב"ן אפי' בנכסי הגר או במתנה אע"פ שאין חיוב לתת תמורה מ"מ משיכה שאינה מגדר תפשתם בישיבה ממש לא מהני לר"י, ורק יד וחצר שהוא תפשתם בישיבה ממש אז מהני. ושי' התוס' כי במקום שאין חיוב לתת תמורה מהני אפי' ישיבה כל דהו, דהיינו מעשה בעלות ע"י משיכה.

ועל ידי זה נוכל לבאר נמי דין משיכה בכולה או מקצתה, שחולקים בזה רב ושמואל, וביאור מחלקותן של הרמב"ם והראב"ד הנ"ל ע"פ שיטת המ"מ כי לפי מה שנתבאר שענין משיכה לא הוי אלא מגדר מעשה בעלות של הכנסה לרשותו, אלא שיחד עם זה מסתבר שכל זמן שהחפץ נמצא במקום שבעלים הראשונים הכניסו, אין מעשה בעלות של השני נחשב למעשה גמורה, ע"כ ס"ל לרב כי בספינה דנדה לה פורתא נדה לה כולה ויש כבר כאן עקירה ממקום שבעלים הראשונים הכניסו מהני כבר המשיכה בתור מעשה בעלות על הכנסה ומהני אפי' כל דהו כיון שאין המשיכה מגדר יד וחצר, ואלא מאי דקמ"ל כשמואל דבעינן משיכה בכולה חולקים הרמב"ם והראב"ד אם הוא חולק על עצם דין מעשה המשיכה, שאין כאן מעשה בעלות ע"י ההכנסה לרשותו אא"כ מכניס כולה, וזהו שיטת הראב"ד, אבל הרמב"ם ס"ל כי בעצם מעשה הכנסה של משיכה גם שמואל מודה שגם הכנסה במקצת הוי מעשה בעלות אלא שחלק בדין עקירה ממקום שהכניסו בעלים הראשונים שכאמור א"א לעשות משיכה שהיא מעשה בעלות אא"כ ביטל מתחילה בעלות הראשונה, ובשביל זה צריך משיכה בכולה, ולכן ס"ל לרמב"ם לפי שיטת המ"מ שאם עמדה הספינה ברה"ד ועקר כולה ממקומה הראשון וביטל כבר בעלות הראשונה בכה"ג מהני כבר הכנסה לרשותו אפי' במקצת, ואין מקום להקשות הרי רה"ד אין מקום משיכה, שאה"נ שמטעם המשיכה מהני המקצת, אלא משום עקירה ממקומה מהני גם ברה"ד, ולפי"ז יוצא לנו חדוש גדול כי בדבר הפקר שלא היה ע"ז שם וקנין בעלים הראשונים ומעצמו הגיע הנה, יתכן לומר כי לכ"ע מהני משיכה במקצת, לכן בבע"ח כיון דלמעקר קיימא נחשב כבר לכ"ע ע"י עקירת יד ורגל ביטול מעשה קודמיו.

נספחים

מכתבו של הרה"ח פאר אנ"ש רבי לוי יצחק בנדר
 זצ"ל שכתב לר' יעקב גדלי' זצ"ל בשנת תשכ"ט בעת
 שהותו בארצות הברית בדרכו לציון רבינו הק' באומן.

ב"ה יום ב' ירושלים עיה"ק תובכ"א

לכבוד ידידי היקר החסיד כש"ת מוהר' יעקב
 תפלינסקי אחדשה"ט

מכתבך קבלתי וקריתי היטב ואני מבין ומרגיש היטב
 מצבך יליד בארה"ק ודר בירושלים עיה"ק
 יכולין להבין איך יכולין לסבול אוויר הטמא דשם. אך
 ידידי היקר מובא בליקו"מ ח"א במאמר ס"ה כשיש לאדם
 יסורים וכשרוצה לבטלם אזי צריך להסתכל על התכלית
 אזי צריך לסגור עינים אף גם לדחקם באצבע ועי"ז יכולין
 להסתכל למרחוק שלא יבלבל אותו חיזו דהאי עלמא כן
 ידידי היקר התכלית שלך הוא לאו ח"ו להשתקע שם אלא
 לגור בשביל לבא על צה"ק [ציון הקדוש] שהוא התכלית
 באמת שהבטיח רבינו ז"ל כשנבוא על צה"ק שזה כל
 תקותינו לנצח ע"כ צריכין לקיים דברי רבינו ז"ל שכל
 מחשבתך ותשוקתך רק לבא על צה"ק שזה תכלית הטוב
 באמת לכל ישראל.

בודאי צריכין להרבות בהתבודדות ואף גם לחזק עצמו
 בשמחה ממש לקיים מאמר אדמו"ר ז"ל "מצוה
 גדולה להיות בשמחה תמיד" בתמימות בפשיטות בלי שום
 חכמות אי פרסטיק.

בעהשי"ת אקיים בקשתך להתפלל בעבורך לקיים
 ובקשתם משם ומצאת, משם דייקא כ"א

במקום שהוא ב"ה יש לנו עצות להחזיק עצמו בכל זמן בבחי' בכל עת יהיו בגדיך לבנים בכח רבינו ז"ל שכחו גדול מאוד מאוד.

בזה אסיים ידיך עוז לנצח המצפה לראותך אי"ה בירושלים עה"ק ותפעל בקשתך לזכות לבנים חיים וקיימים.

פור"ש כל אנ"ש שיחיו.

לוי יצחק בן שרה רחל

☆ ☆ ☆

מכתב מהרב החסיד רבי שמואל שפירא זצ"ל לר' יעקב גדליה תפלינסקי זצ"ל

מכתב תודה

בעזהשי"ת אור ליום שישי ערב ש"ק תצוה פורים קטן תש"ל פה גלות ברוקלין תעו"ס

מז"ט אבשר טוב לאיש טוב כבוד ידיד נפשי ולבבי האברך היקר המופלג רודף ואוהב מצוות הר"ר יעקב תפלינסקי שליט"א.

הנני לבשרו כי ת"ל קבלתי כבר את הגרינע כארטע ביום ה' העבר בשעת המנחה (שאין אומרים כבר תחנון מפני שהוא ערב פורים קטן ובירושלם הוא כבר לילה של פורים קטן)

הודו לד' כי טוב כי לעולם חסדו ותשמח גם אתה על כי יגיעותיך וטרחותיך בשבילי כבר החלו לעשות פירות ת"ל כן יוסיף השי"ת חסדו לגמור עמי ועם כולנו בכי טוב עדי נזכה לבוא לציון רביה"ק זיע"א ברננה וגם

על ראש השנה ולזכות שם לכל התיקונים שיכולים לזכות שם ולחזור לירושלם עיה"ק לחיים ולשלום אכי"ר. ודברתי עם הר"ר צבי ארי' שליט"א והזכרתי שבאשתקד בפורים באת אלי וספרת לי מנסיעתך ובכית הרבה אז אבל ת"ל מוציא אסירים בכושרות בכי ושירות, והנה בשרתי אותך ראשון לכל בשורה הנ"ל כדי שתוכל לבשר אותה למשפחתי כשתהי' בבית המדרש ועי"ז תזכה לומר תהלים בכוונה כדאיתא בלקוטי עצות, (תפילה צח) ע"י בשורות טובות זוכין לומר תהלים. וכן תעשה ותבשר למשפחתי כנ"ל ותגיד להם שבקרוב מאוד אני מקווה לחזור לירושלם עיה"ק ת"ז בעזהשי"ת.

והרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה וישלח לנו את אל-י-הו הנביא ויבשר לנו בשורות טובות ישועות ונחמות ויקוים מקרא שכתוב מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב אומר לציון וכו'

כעתירת ידי"ע (ידידך עוז) הדוש"ת באהבה והמחזיק לך טובה על הכל בתודה ובכבוד רב

שמואל שפירא

נא להראות המכתב למשפחתי

הקדמת הרה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל לספר "יגל יעקב" (תשל"ב - בני ברק)

אמר המסדר, אם אמרתי הנה באתי במגילת ספר להעריך ולהביע דברי קידומין לליקוטי הכתבים שנאספו מכתבי קודש של המנוח האברך החסיד ר' יעקב גדלי' זצ"ל, לא ידעתי נפשי היכן לטבול עטי, אם בים של דמעות רותחות אשר ניגר כמים מלב כל ידידיו ומכיריו בהישמע דבר הסתלקותו. כמה קשה מנשוא לחרוט עלי גליון זכרונו ולקבוע דבריו בדפוס להעמידו בצל ימים עברו, כי לא מצאה הנפש מנוח משמועה אשר תצלינה אזניים ונמס כל לב. וכמו חי עדיין ניצב דמותו, וקולו דקדושה עדיין מהדהד בהשתפכות נפשו בתפלה לא-ל חי.

אך אמרנו, יהי' זכרונו לברכה בהעלאת דבריו שבכתב, אשר הריץ מכתביו ובהם ומהם ביטוי גדולת נפש יעקב, דברי התעוררות והתחזקות בעבודתו ית"ש, אשר עמל והביע געגועי נפשו, להגיע למדרגת קדושים וטהורים משרתי הא-ל ית"ש לעד. ואם כי אין מהצורך להרבות בשבח, כי הדברים מאליהן יעידון ויגידון, וכל רואה הכתבים עומד כמחריש ומשתומם מגדולת וסערת נפשו בעבודתו ית"ש.

עכ"ז אמרתי לציין כמה מפרטיו והנהגותיו ומידותיו, ומהם ילמדו סתום מן המפורש, עד היכן זכה וזיכך נפשו בקדושה.

מנעוריו היה מתמיד גדול בגפ"ת ושמר על הזמן לנצל כל רגע פנוי בעבודת השי"ת מתוך זריזות

להפליא, ונמצאו בו כל המדות שמנו חכמינו ז"ל: ענוותן, שפל ברך וכו' וכו'.

מיום עמדו על דעתו השתוקק לזכך גופו ולזכות לגוף קדוש מגן עדן (הביאור עיין בדברי אדמו"ר ב"ליקוטי מוהר"ן" תנינא סי' פ"ג), והיה מסתכל תמיד על האי עלמא כפרוזדור להגיע בו לטרקלין.

תפילתו הייתה בהתעוררות וצעקות להש"י ובפרט בעמדו בקודש על ציון הרשב"י היה עומד שעות ע"ג שעות מתוך נהמת הלב וצעקות מעומקא דליבא, עד אשר פעם התעלף מרוב הצעקה והתפילה.

והירבה מאוד בקימת חצות ובהתבודדות על פני השדה באמצע הלילה, ואף נסע לציון אדמו"ר הק' נ"ע באומן, ולשנה מיום היותו על ציון אדמו"ר זצוק"ל נפקד בזש"ק לאורך ימים ושנים.

מהפלגת התנהגותו בין אדם לחברו יספרו עליו דברים מבהילים. היה מכניס אורחים ומקרבים עי"ז לעבודת השי"ת. עסק במצות הכנסת כלה ותמך בידי עניים ואביונים.

מגודל זהירותו וחיבתו לקיים מצות כיבוד אב ואם תלאה כל עט לספר כי עמל בגופו והתלהבות נפשו במצווה זו, והיה אומר האי עלמא כבי הלולא חטוף ואכול.

עסק תמיד בין בדיבור ובמעשה בתשובה ובאמירת וידוי. היו לו שיעורים תמידין כסדרן בספרי אדמו"ר ותלמידיו הק'. ובשיעור האחרון שלמד בספר הקדוש

"ליקוטי הלכות" גמר בעניין שמתחיל אדמו"ר מוהרנ"ת
נ"ע שם בעניין תחיית המתים.

מובטחנו שכל המעיינים ברשפי שלהבת דיבוריו
הקדושים הנובעים ומיוסדים על פי ספרי
אדמו"ר ותלמידיו נ"ע ימצאו מרגוע לנפשם בהתעוררות
והתחדשות בעבודת השי"ת.

מקום כאן לציין את ידידו ר' משה יעקב אייזנמסר ז"ל,
אשר יחד עמלו בעבודתו ית"ש ועלו ונתעלו
בקודש, אשר חלק מהמכתבים נשלחו אליו.

על פי הוראת זקני אנ"ש הושמטו השמות אל מי נשלחו
המכתבים בפרטיות.

כן יזכרו לטוב ויבדלו לחיים ארוכים ר' גדלי' פליער ור'
לייביש לאנדסמן, אשר חלק מהמכתבים הגיעו על ידם.

ויהא רעוא שהספר יהי' לעילוי נשמתו כמאמר חז"ל
שפתותיהם דובבות וכו' ודבריהם הם זיכרונם.

הכ"ד

נתן צבי קעניג

מכתב מהרב החסיד רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א (דודו של ר' יעקב גדלי' זצ"ל) שכתב בימי השבעה לפטירתו, — כ' שבט תשל"א

ב"ה יום ב' לסדר "ורפא ירפא" כ' שבט ירושלים עיה"ק תובכ"א
אל כבוד ידיד נפשי וידיד עליון איש חי רב פעלים
הרה"ח....שליט"א ושלמיה ישגא לחדא.

דוד מלכינו אמר לפניו יתברך (תהילים צב) "מה גדלו מעשיך ה' מאוד עמקו מחשבותיך איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת", וא"כ איך נבין אנחנו את דרכי ה' ואת עומק מחשבותיו כי לקח מאתנו נפש יקר וצדיק טוב לשמים וטוב לבריות ה"ה בן אחותי ר' יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל, אוי לנו כי נשברנו המקום ירפא אותנו כלנו יחד.

שבק לן חיים ביום ה' ט"ז שבט ופתאום בא השמש בצהריים, לפניך ר'... אין צריכים להספידו כי מי הכירו כמו אתה אמנם אינך יכול לתאר את השם הטוב שהשאיר אחריו בירושלים וליווהו אלפים אנשים מיקירי ירושלים כאחד הגדולים. וראו את דברי רבינו הק' שאנשיו מתפרסמים אחר הסתלקותם בשם טוב.

בכל מקום שהולכים מספרים שבחיו קדושתו וחסידותו עם הבריות, כמה שנים רצופים היה קם כל לילה בחצות היה עובד ה' בתכלית ההצנע, והיה תמיד עושה חסד עם הבריות בתכלית ההצנע ובענווה, היה נשמה טהורה ומת בטהרה ביום שעסק הרבה במצוות, המקום ינחמנו וישמחנו.

בשיעור שהיה לו בליקוטי הלכות גמר במילים הללו מחיה מתים ברחמים רבים. יכולים לומר עליו "אביסל גילעבט און שיין גילעבט".

ויהי רצון שימליץ טוב בעדנו כי היה איש טוב, והמקום ינחמנו בכפליים ברחמים וחיים.

המצפה לישועה ולבשר בשורות טובות ישועות ונחמות
יעקב מאיר שכטער

נ"ב. היה לו לב חלש ולבסוף היה קובל שכואב לבו וביקשוני להתפלל עליו ואף אחד לא ידע ולא הבין את לבבו וגם הרופא לא ידע עד כמה. וגם הוא התחזק בכל הכוחות חי בזריזות ומת בזריזות כמדומה שלקחוהו לכפרה ולהמתקת הדינים מעל כל ירושלים.

קסא יעקב

קווים לדמותו

שארית

צהלתו על פניו

ר' יעקב גדלי' זצ"ל בהכנסת 'ספר תורה'
שכתב לביהכנ"ס במושב מירון

החסיד רבי יעקב תפילינסקי זצ"ל

ר' יעקב גדליה תפילינסקי, או כפי שכינהו בחיבה יענקל, נולד בין חומות העיר העתיקה בירושלים לאביו ר' נתנאל בנו של הגה"צ רבי שמואל תפילינסקי מנקיי הדעת בירושלים, ולאמו מרת שולמית רבקה גיטל בת הרה"ח ר' דוד שכטר זצ"ל מחשובי חסידי ברסלב.

ר' שמואל תפילינסקי היה מדמויות ההוד בירושלים, גאון צדיק ועובד ה' בשיטתו של הגאון החסיד מווילנה, כפי שניתן לראות בספר שהשאיר אחריו ברכה "קונטרס הצוואה" המלא בפרקי הדרכה, חיזוק ויראת ה'.

הגה"צ רבי שמואל תפילינסקי זצ"ל

סדר תיקון חצות עם 'ליקוטי הלכות'
שנדפס ע"י הר"ר נתנאל תפילינסקי ז"ל

קסד שארית קווים לדמותו יעקב

בנו של ר' שמואל, אביו של ר' יעקב, ר' נתנאל תפלינסקי, התקרב בצעירותו לחבורת העובדים של חסידי ברסלב בירושלים, ואחר כך היה לחתנו של דוד, אחי אמו מרת דבורה, הרה"ח ר' דוד שכטר.

הר"ר נתנאל תפלינסקי ז"ל

שארית קווים לדמותו יעקב קפה

ר' דוד שכטר היה מיקירי חסידי ברסלב ואף זכה להתבשם מגדולי חסידי ברסלב בימים ההם, כהרה"ח רבי שלמה וקסלר, רבי אברהם שטרנהרץ ורבי אפרימ'ל קרקובסקי.

הר"ר דוד שכטער ז"ל

קווים לדמותו לכאורה, אם באנו לשרטט קווים לדמותו של ר' יעקב - כלום יש לנו קווים בולטים יותר מכתבי ידו הנפלאים? מכתביו הסוערים שהריץ לידידיו, רישומיו הקטנים בפנקסו הפרטי, חידושו בתורה ובחסידות - הלא המה יעידו ויגידו עד כמה התמסר בחייו לעבודת השי"ת, בעוזבו אחר גוו את "הבלי העולם השפל הזה", כפי שהוא מתבטא ברשימותיו לעתים מזומנות.

די היה אפוא אם היינו מצטטים, למשל, קטע אחד שרשם לעצמו, בו אנו קוראים את הדברים הנוקבים האלה:

"זכרונות הצריכים לי ממש בכל רגע ורגע: לזכור ולידע שיש יצר הרע המיצר לי מאוד מאוד וממש אורב לי לכלותי מעל פני האדמה ולעשות ממני עפר ואפר... לכן אני צריך לזכור זאת היטב ולידע שאני צריך להלחם עמו ולהתגבר מאד מאד על תאוותי המרות והרעות ר"ל, ולצעוק מרה להשי"ת ב"ה שיצילני לבל אפול ברשתו" - - -

דומה שדברים בוטים כגון אלו שדיבר ר' יעקב לנפשו יורדים ומחלחלים עד עומק השיתין ואינם זקוקים לפירושים מיותרים. לפנינו דוגמה של אדם אשר אחז כלי קרב בידיו כדי ללחום בתאוות ומידות רעות. אותו מתח מתמיד של מלחמת היצר מהווה שורש מהות חייו עלי אדמות כפי שהכרנוהו וכפי שזה עובר כחוט השני על פני כל כתביו שנמצאו באמתחתו לאחר הלקחו מאתנו.

"מזכרת" נוספת שרשם בפנקסו במוצאי שמחת תורה
אחד נמצאה כתובה בזו הלשון:

"לזכור" ולידע ולחזור תמיד, כי העולם הזה ותאוותיו
הוא אפס ואין, ולברוח תמיד מהבלי העולם
הזה, כי באמת זה רק 'מדמה' ולאמת אינו כלום, רק
להשתדל להסיח דעת מהם ורק ליהנות מהעוה"ז לצורך
התכלית. וחוץ מזה - הכל הבל".

ביטול העולם הזה על כל תענוגותיו - מחד, ושאיפה
עזה להשגת התכלית עבודה נברא האדם -
מאידיך, מאפיינים את פרשת חייו של ר' יעקב ומהם נבעו
כל אותם כוחות נפש שבאו לידי ביטוי בעובדות
המדהימות המסופרות אודותיו בכל עבר ופינה על ידי כל
מי שבא אי פעם עמו במגע כלשהו.

"חטוף" ואכול חטוף ואישתי, דעלמא דאזלינן מיניה
כהלולא דמי" (עירובין נד ע"א - "היום ישנו
ולמחר איננו; דומה לחופה שהולכת מהר" - רש"י). מאמר
חז"ל זה שהיה שגור על לשונו תמיד - הרי היא תמצית
מהות חייו. תמיד מיהר לחטוף עוד איזה מצווה בעולם
הזה.

כבר בימי נעוריו היה קם מוקדם בבוקר. באחד הימים
ישן בביתו דודו הרה"ח ר' אברהם אנשין. לשאלת
דודתו מדוע הינו קם כ"כ מוקדם כשיש עוד זמן רב
להתחלת התפילה, ענה: "צריך לחטוף... צריך לחטוף..."

יום אחד לפני תפילת ערבית, לחש לבן דודו: "בו ונכניס
עוד 'מעריב' לבנק הנצחי"...

יעקב

קווים לדמותו

שארית

קסח

ר' יעקב גדלי' זצ"ל בצעירותו

כך גם בלימוד התורה, לצד שיעוריו הקבועים בכל עת פנאי ואפילו של דקות ספורות, ניצל לחטוף עוד איזו משנה הלכה וכדומה.

חן של אמת, מיוחד במינו, היה נסוך על אישיותו הלא-שגרתית של ר' יעקב. רצונותיו, שאיפותיו ותבערת ליבו להשם יתברך היו עם אמת ותמימות שקשה לתארה במילים. התהלך לו ר' יעקב בימי חייו הקצרים עם תבערה תמידית להיות עבד ה' העושה רצון קונו ומיטיב עם הבריות.

כעת, קרוב לארבעים שנה מהסתלקותו, תיאר בגעגועים לכותב השורות אחד מחבריו הקרובים: "לא אשכח לעולם את האמת שהייתה טבועה בכל תנועה ודיבור שהוציא מפיו, כמו אותה אנחה שיצאה מפיו לעתים קרובות: 'אוי חברי היקר, מה יהא איתי?!' ממש הרגשתי, שזעקה יוצאת מנהמת ליבו: 'מה יהא איתי ולאizzo תכלית באתי לזה העולם?!'".

מתולדותיו

משחר ילדותו רחשו לו הכל אהבה, בהיותו ילד ממושמע ורציני לכל דבר. מאז ומתמיד התגלתה בו תשוקה מיוחדת להיות טוב בעיני אלוקים ואדם.

בעודו רך בשנים היה קם תכופות באשמורת הבוקר; אהב לעזור להוריו במידת יכולתו ונשא בסבלם.

כשהגרה משפחתו למושב מירון, נשלח לישיבת סלונים בירושלים, בה קנה את מיטב ידיעותיו בתורה ובחסידות. דודו, אחי אימו הרה"ח רבי יעקב מאיר שכטר

ר' יעקב גדלי' זצ"ל ספרו בידו ומנצל כל רגע

שיבלחט"א שלמד אף הוא באותה ישיבה, קירבו ואימצו אל ליבו והקנה לו את יסודות חסידות ברסלב אשר הייתה נר לרגליו כל ימי חייו עלי אדמות.

תקופה זאת הייתה לו עת פריחה ושגשוג רוחני, בה הגה בתורה ועבודת ה'. פה ושם מצאווה לומד

עם תלמיד נחשל; מסדר הלוואה לעני או דואג לשידוך

עבור בחור מסכן; ולמרות

כל זאת לומד בהתמדה

בלתי מצויה ומנצל כל

רגע פנוי לעבודת השי"ת.

בהיותו נער כבן 16

שנים כבר

התהלך בכיסופים עצומים

לקירבת אלוקים, לזיכוך

החומר ולהתעלות בסולם

העולה בית א-ל.

בהגיעו לפרקו נשא את

בת הרה"ח רבי

יונה לבל מחשובי חסידי

ברסלב. את ביתו בנה על

אדני התורה והחסידות,

ובהנהגה אצילית וטהורה.

כפי שהעידה עליו זוגתו,

מעולם לא כעס.

הרה"ח ר' יונה לבל זצ"ל

יעקב

קווים לדמותו

שארית

קעב

ר' יעקב גדלי' זצ"ל עם הרה"ח ר' יעקב מלמד זצ"ל

עבודת ה'

תפילותו הלבבית לא תתואר במילים. רואים היינו אותו כיצד עומד לפני קונו ומתחטא לפניו כבן לפני אביו, בהתעוררות רבה, בבכי ובתחנונים.

כמו כן הירבה להשתפך לפני בוראו באמירת תהילים. פעם בעמדו על הציון הקדוש של רבי שמעון בר יוחאי במירון, חזר על משפט אחד מתהילים במשך כמה שעות, בזעקו בקול מר ובדבקות עליונה. לפתע נפל מתעלף מרוב מאמץ ונשאר שוכב עד שהעירוהו מעלפונו - - -

מסירות נפש - את זו ידע בכל עבודה, אם זה לשבר את השינה בחצות לילה או אם זה ללכת על פני הרים ושדות בעלטת הליל כדי להתבודד ולשפוך לבו כמים נוכח פני ה'.

שנים רבות היה קם בחצות לילה כדי לעסוק באמירת תיקון חצות, תפילות והתבודדות עם חבריו מחסידי ברסלב.

על אף חולשת גופו התנהג בעבודת ה' כגדולי הצדיקים, עובדי ה' עד כלות הנפש. אם זה באמירת תהילים כמה פעמים ברציפות, או אם זה בשעות הרבות שהקדיש להתבודדות בינו לבין קונו בחצות הלילה על קברי צדיקים.

בהקשר זה מעניין לציין מה שסיפר אחד מחבריו, שהציע לו פעם לנסוע עמו לקבר דן בן יעקב כדי להתפלל שם. הם קבעו להפגש בזמן מסויים בביתו של ר' יעקב שהמתין מוכן עם שני בקבוקים של לימונדה קרה...

הם יצאו לדרכם, ומיד בהגיעם למקום התחיל ר' יעקב באמירת תהילים פרק אחר פרק בתבערת הלב כאשר מפעם לפעם הוא מוזג לחברו שתייה קרה בהדגישו שזה יום חם וצריך לשתות, ואילו הוא בעצמו כמעט ולא שתה...

כך סיים את כל ספר התהילים פעם אחת, "חשבתי לתומי כי בכך סיים את התפילה - והנה ר' יענקל מדפדף שוב לאשרי האיש... וממשיך בערגה מזמור אחר מזמור ומסיים פעם שנייה את התהילים. כאן כבר הייתי בטוח", מציין חברו, "שנסיים בזה ונחזור לירושלים - והנה שוב מדפדף ר' יעקב ל...אשרי האיש אשר לא הלך... וכך הוא מסיים פעם שלישית את כל ספר תהילים, כאשר בכל העת לא הסיח דעתו מחברו להשקותו בשתייה קרה" - - -

ר' יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל

על שמירת העינים עמל מימי נעוריו, ואף היו זמנים בהם ביקש מחבריו להובילו ברחוב כאשר עיניו כמעט סגורות. כמו כן פעמים רבות הסיר את משקפיו בנוסעו באוטובוס וכדומה. אולם כל הנהגתו בזה הייתה ללא התבלטות ובענוות חן.

פעם התבטא: "הלוואי היתה לי מנהרה תת קרקעית מביתי לבית הכנסת דחסידי ברסלב, לבל אצטרך לעבור ברחוב העיר".

התקשרותו למוהר"ן זיע"א

התקשרותו לרבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א הייתה בביטול גמור, בתמימות ובפשיטות. השתדל בכל כוחו ללכת בדרכיו ובעצותיו, ובפרט בעבודת התפילה.

ואכן אין זה פלא שזכה לפעול בתפילותיו המרקיעות מה שלא פעלו רבים באותה עת - להשתטח על ציון רבינו הקדוש מוהר"ן בעיר אומן אשר היתה אז מאחורי מסך הברזל בברית המועצות.

באחד הימים שלפני נסיעתו חמק אביו לביתו בלי שישגיח בכך, ומצא אותו מוציא ספר מארונו ומנשקו; מוציא ספר אחר ומנשקו - ומסדרם לערימה אחת גדולה... לשאלת אביו, נענה שנפרד הוא מן הספרים הקדושים אותם עומד למשכן על הלוואותיו עבור הנסיעה הקדושה. לאחר מכן הביע את צערו על תכשיטי אשתו שנזקק למשכנם אף הם למימון הנסיעה.

דרכו לאומן שהייתה משאת חיו מהווה אחד הפרקים הסוערים בתולדות חיו. נסיעה זו התחילה

בארה"ב, לשם נאלץ לגלות ולשהות כארבעה חודשים בכדי לקבל דרכון אמריקאי אשר רק באמצעותו היה ניתן באותם הימים להיכנס לאוקראינה הסובייטית.

מ"גלות אמריקה", כפי שכינה זאת בעצמו הריץ מכתבים לגדולי חסידי ברסלב בדבר השתטחות היצר הרע עליו יותר מאי פעם, עקב עלייתו לדרגה זו, לנסוע לאומן.

נסיעה זו גבלה אצלו במסירות נפשו גופו וממונו, והיא הטביעה את חותמה על ידי "מופת" גלוי לעיניים שהתרחש במצבו המשפחתי: הוא נפקד תיכף בחזרתו בזרע של קיימא, אחרי כעשר שנות סיכויים קלושים לכך - - - **הוא** שהה כארבעה חודשים בארצות הברית, וביום כ' בתמוז שנת תשכ"ט טס עם אשתו תבדל לחיים טובים מארה"ב לאוקראינה עם קבוצה של יותר מעשרים אנשים מחסידי ברסלב בארה"ב.

באופן חריג קיבלו עם הגיעם לקייב אישור רשמי להיכנס לאומן, בניגוד לנוהל שהיה קיים באותן שנים אצל הסובייטים שתיירים לא הורשו לבקר בעיר אומן שהוגדרה כאזור צבאי.

ברשפי קודש עלה והשתטח על הציון הקדוש, ובמשך שעות שפך את ליבו בתפילה ובאמירת עשרת המזמורים של ה'תיקון הכללי' בבכי מהול בשמחה.

הוא מתאר זאת באחד ממכתביו לחברו: (מכתב מו) "איני יכול לתאר ולשער גודל השמחה שזכית להיות אצל הסבא דסבין... והיינו שם... לערך שלוש וחצי שעות והיה שם שמחות ובכיות".

מספר אחד ממלוויו, שמי שלא ראה את פני ר' יעקב בקומו מן ההשתטחות - לא ראה פנים לזהטות בדביקות ה' יתברך - - -

כעבור שנה (חודשים מספר לפני פטירתו) זכה ללדת בת אשר הסבה לו נחמה על כל התלאה אשר מצאתהו עד היום, ה"ה בתו היחידה ובעלה החשוב שיחיו מהם זכהכיהיום לדורת ישרים מבורכים נכדים ונינים כ"י ההולכים בדרכיו.

"אלו הם בני..."

בהקשר לשנים שבהן ציפה לזרע של קיימא מעניין לציין, שכאשר פנה אליו פעם סבו ר' דוד שכטר בשאלה נוקבת: "מה יהא עם מצוות פרו ורבו?" אחז בציציותיו ואמר: "אלו הם בני..."

הוא הירבה להתפלל על זרעא חייא וקיימא, אך בפני דודו הדגיש פעם שח"ו אין הוא מתרעם על מידותיו יתברך, וכשלעצמו לא היה דוחק את השעה, אלא שאינו יכול לראות בצערה של אשתו הצדקנית.

בהזדמנות אחת שבה הרגיש בצערה של אשתו אמר לה: "האמת שאין לנו מושג מה הקב"ה רוצה מכל אחד ואחד מאתנו, ומדוע מייסרו בצער כזה או אחר. אין לנו לשאול שאלות, כי בודאי הכול בחשבון מדוייק, לטובתנו הנצחית. הדבר דומה למי שקורא סיפור מתח ותוך כדי הקריאה הוא שואל כל העת שאלות... הרי ברור שאין מקום לשאול שאלות כאשר עוד לא ברור סופו של הסיפור; רק לאחר סיום הספר יש מקום לשאלת שאלות. כך גם חיינו הם ממש אמצע סיפור, ובאמצע

סיפור אין שואלים שאלות, רק לבסוף כשנבוא לעולם שכולו טוב נזכה בע"ה להבין שהכול היה בחשבון מדוייק!"

זהירותו המופלגת במצוות כיבוד אב ואם

"אי אפשר לתאר", שח אביו, "את מסירותו הנדירה למצוות כיבוד אב ואם". כאשר היה מארחם, למשל, בביתו, לא היה מרשה לאיש לשרת את הוריו היקרים, וכשהייתה אשתו או מאן דהוא רוצה ליטול מצווה זו מידי, היה נענה בעדינותו המשכנעת: "הלא בשבילך אין זו מצווה כמו בשבילי".

כשהיה מגיע מירושלים למירון, נכנס לבית הוריו וחוטף מידיהם את עבודתם, והיה זה אפילו שטיפת ריצפה... "חטוף ואכול", היה אומר לאמו שרצתה להניאו מכך, "זה מה שאני יכול עדיין לחטוף בעולם הזה".

בבוקרו של ל"ג בעומר אחד, בצאת אביו מביתו שבכפר מירון, מצא את יעקב שכוב תחת עץ בחצר כשהוא שקוע בתרדמה... ר' יעקב הרחמן שהגיע לבית הוריו בשעה מאוחרת בלילה, לא היה יכול להרהיב עוז בנפשו ולעוררם משנתם. מחמת עייפות, נרדם ונשאר ישן בחוץ כל הלילה.

אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

מתבטא אחד מחשובי חסידי ברסלב בספרו "מהפלגת התנהגותו בין אדם לחברו יספרו עליו דברים מבהילים".

אכן, אלה הן רק עובדות בדברים שבין אדם לחברו, אך אין אלו אלא בבואות של יגיעותיו הנוראות

בדברים בין אדם למקום. יפה הגדיר זאת הר"ר בצלאל פרידמן בדבריו לזכרו בעיתון: "צירוף נפלא ומפליא שבין אדם למקום ובין אדם לחברו - כשהראשון לא בא מעולם על חשבון השני".

לגבי מי שהכירו, אין אלו מליצות, מזיגה נפלאה זו הייתה הבולטת ביותר באישיותו. צדיקים רבים היו, אך מעט מאוד עם תכונה מעין זו שהיא מן הבלתי שכיחות כמעט.

עובדות רבות שאפס קצתן מובא בזה יכולות להמחיש עד כמה קלעו דבריו של ר' בצלאל שהתבטא בהמשך: "הייתה בו במנוח... שלימות בעבודת הבורא ושלמות במידותיו". שלימות זו במידותיו התרומיות קרובה יותר להשגתנו מאשר מעלותיו הנשגבות בינו לבין קונו שהנסתר בהם מרובה על הגלוי.

"בכל מקום שהולכים", כותב דודו ורבו המובהק הרה"ח ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א לאחד מידידיו, "מספרים שבחיו, קדושתו וחסידותו עם הבריות. כמה שנים רצופות היה קם בכל לילה בחצות; היה עובד ה' בתכלית ההצנע; והיה תמיד עושה חסד עם הבריות בתכלית ההצנע ובענוה".

לב רגיש ביותר לבעיותיו של הזולת פָּעַם בקרבו, גופו הצנום הכיל לב חלש ועייף מצער סבלותיהם של הכלל והפרט. מסוגל היה "לקרוא" על פני הוריו, אחיו ואחותו, חבריו או תלמידיו את דאגותיהם - ומיד היה נחלץ לעזרתם, מפייסם בדברים או מסייע להם בגופו ואף בממונו, ואין צריך לומר בדברים הנוגעים אל הנשמה -

לעודד ולחזק נשמות ישראל לאביהם שבשמים לבל יפלו ברשת היצר.

בממון כיצד? במכתב ששיגר לידידו אנו קוראים: "כמה שנים היה לי קביעות ללכת ולקבץ בבתי כנסיות... וגם הצלחתי ב"ה, אבל כל עת שהלכתי נתרבו ההתחייבויות ונשארתי עם כמה אלפים חוב... ומשלם אני את החוב מעט מעט מכיסי".

אותן התחייבויות לצרכי צדקה שנטל על עצמו בכל מקום שראה צורך - פרצו מלבו הרחום כמאליהן; "יש בלי עין הרע הרבה חתנים וכלות", הוא כותב באותו מכתב, "וגם הרבה צרות לא עלינו". לזאת הייתה נפשו נתונה, לצרות ישראל ודאגות לבם.

בגופו כיצד? נטפל היה לאיזה בחור מסכן או הלך גלמוד, ברחוב או ליד הכותל המערבי, נכנס עמו בדברים, מקשיב לבעיותיו ומתחיל לנחמו ולעודדו בדברי התחזקות הלקוחים מספרי מוהר"ן מברסלב זיע"א. וכך היה מזמין את הלה לביתו, מאכילו ומשקהו, מציע לו מטה לישון, ומדי יום ביומו לומד עימו תורה וחסידות, עד שהיה הופכו ליהודי כשר באמת.

כאלה וכאלה היו באי ביתו במשך עשרת השנים שלאחר נישואיו. בשבתות ובימים טובים כמעט לא היסב אף פעם לבדו ליד שולחנו; כחצי תריסר אורחים היו מסובים אצלו בדרך כלל במועד ובשבת. ואם יום השבת הוא יום של התעלות רוחנית לאדם שכמותו, אף יום מנוחה גופנית כלשהי לחלוש שכמותו, הרי שאצל ר' יעקב יום זה עמוס לעיפה באורחים רבים, קשי יום ומדוכדכים,

בעלי תשובה למחצה לשליש ולרביע, הדורשים שרות גופני וטיפול רוחני מיוחד.

בכל הזדמנות של עשיית חסד ועזרה להוריו או זקן שנקרה בדרכו או סתם איזה אדם הזקוק לעזרה - היה מקיים זאת בגופו ממש על אף שלא ניחן בכוחות גשמיים גדולים; רק רוחו הטובה היא שנתנה לו את הכוח.

וברוחו כיצד? מין גישה מיוחדת היתה לו לכל אדם באשר הוא שם, אצלו נתקיימו דברי חז"ל: "מי שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעים". בצורה פשוטה אך משכנעת מאוד העמיד אנשים רבים על חשיבותן של מצוות שונות שבקיומן לא הצטיינו, והצליח לחבבן עליהם ולהלהיב את לבם.

מספרת אחת מתושבות מושב מירון, שכאשר בנתה את סוכתה שלא היתה כשרה על פי הלכה, עבר ר' יעקב על פני הסוכה, סיבב כמה רגעים וחזר על עקבותיו. לאחר מכן הופיע שוב כשבידו ספר "קיצור שולחן ערוך" כשהוא מעיר לה שכדאי לעיין בפרטים המובאים כאן בהלכות סוכה...

אגב השמעת הסברים קצרים ומשכנעים מאד על חשיבות הסוכה - דפדף בסימן קל"ד והושיט לה את הספר.

דבריו אלה, לא די שהעמידה על פרטי הדינים ודקדוקיהם, אלא גם הכניסו בה - כדבריה - הרגשה מיוחדת במינה בקדושת סוכה.

שוב ניגש פעם במירון ליהודי אחד שבנה את ביתו, וברכו בהצלחה. אגב כך שאלו: "ומה עם בתים לה'?" לתדהמת הלה שלא הבין פשרם של דברים, נענה ר' יעקב: "הבתים - אלו התפילין שלך - מהיכן הן?" כשסיפר לו האיש על מקורן של התפילין ואיך נתגלגלו לידו, הסביר לו יעקב בעדינותו האופיינית לו עד כמה מפוקפקת כשרותן עד ששיכנעו להסכים להזמנה של זוג תפילין חדשות מירושלים.

ר' יעקב לא חסך אז כל מאמץ שתפילין אלו יהיו מהודרות בתכלית וכשאך היו מוכנות נחפז להביאן לו, כשהוא מסביר לו בהרחבה את מהות הדקדוקים ופרטי ההידורים שהושקעו בהן.

אותו יהודי מתגאה עד היום באותן תפילין מהודרות, בהוסיפו שר' יעקב הוא שהעמידו על מהותה של מצוות תפילין.

כזה היה, בפשטותו הנפלאה החדיר בכל הזדמנות אהבה למצוות התורה, ואהבה לבורא יתברך שמו.

ומה היה עושה בצהרי יום השבת? לא היה הולך לנוח; אסף את ילדי בית הכנסת (ברסלב מאה שערים) ולומד עמם בספר "שבחי הר"ן" לפי הסדר. ילדים שובבים שר' יעקב היה מושכם אליו במתק שפתיו - היו משתתפים בשיעורו זה מרצונם הטוב ומקשיבים לדבריו המלאים יראה טהורה והתעוררות לעבודת ה'. 'רושם בל ימחה עשו עלינו דבריו היקרים', אומרים היום אותם ילדים שהיו לאברכים חשובים.

לא אחת היה מתיישב עם נער ומשנן לו דף גמרא,
בייחוד ב"בין הזמנים" כשאין סדר לימודים קבוע.

"וכשרצה להוכיח אדם על עוול שעשה או על תיקון
שצריכים לתקן - אמר זאת על עצמו, בכדי
לא לפגוע ברגשותיו" (מתוך דברים לזכרו).

כמין בת שחוק היתה נסוכה תדיר על פניו; ארשת פניו
הקורנות היוו חלק מרכזי בהטבותיו עם הזולת,
כאותם "אינשי בדיחי" שהיו מבדחים את העצובים, כן
היה ר' יעקב מרנין לבבות שבורים.

"ביקש יעקב לישב בשלווה"

למרות חולשתו המיוחדת שדרשה הרבה שעות של
מנוחה - התאמץ להרוויח בעצמו את פת לחמו
ולא להזדקק למתת ידידיו שלא היו חוסכים כל מאמץ
עבורו אם רק היה מתאונן בפניהם.

לצורך כך למד את מלאכת כתיבת סת"ם ואף השתלם
בפרטי ההלכות הקשורות על ידי לימוד בעיון של
כמה ספרי יסוד בהלכות אלה וזכה לכתוב תפילין, מזוזות
וספרי תורה מהודרים ביופיים ובכשרותם.

בספר התורה האחרון שכתב, סיים בחומש דברים פרק
ג' פסוק י"א במילים: "באמת איש" ואמר על כך
אחד מיקירי חסידי ברסלב כי מרומז בזה מקום קברו של
אדם - - -

"אמר הקב"ה, לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם
לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלווה
בעולם הזה!?"

ר' יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל בעת כתיבת סת"ם

עימען ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד ואהבת את
 יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאריך והיו
 הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ושיננתם
 לבניך ודברת בם בשיבתך בביתך ובליכתך בדרך
 ובשיכבך ובקומך וקשרתם לאות על ירך והיו לטעפת
 בין עיניך וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך
 והיה אם עימען תעמענו אכל מצותי אשר אנכי
 מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם וליעבדו
 בכל לבבכם ובכל נפשכם ונתתי מטר ארצכם בעתו
 יורה ובקליש ואספת הגנך ותירשך ויצהרך ונתתי
 עשב בשדה בבהמתך ואכלת ושיבעת השמורו לכם
 פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים
 והשיתוויתם להם וזרה אף יהוה בכם ועצר את
 השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יכולה
 ואבדתם מזהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם
 ושימתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם
 אתם לאות על ירכם והיו לטעפת בין עיניכם ולמדתם
 אתם את בניכם לדבר בם בשיבתך בביתך ובליכתך
 בדרך ובשיכבך ובקומך וכתבתם על מזוזות ביתך
 ובשעריך למען יראו ימיכם וימי בניכם על האדמה
 אשר נשבע יהוה לאבותיכם לתת להם כימי השמים
 על הארץ

מזוזה שכתב ר' יעקב גדלי' תפילינסקי זצ"ל בתחילת עבודתו בכתיבת סת"ם

החל ר' יעקב לחוש בחולשה נדירה ותעוקה באיזור הלב. הרופאים לא התייחסו לכך ברצינות, וכנראה לא עמדו על חומרת מצב בריאותו הרופפת.

בפני אחד ממקורביו הפליט אגב אנחה עמוקה: "כוחותיי אזלו, ואינני יודע כיצד אמשיך במלאכתי".

עוד שנים מספר בטרם הסתלקותו לשמי רום, הרבה בווידיים, ולדודו ורבו המובהק איש סודו גילה את תחושתו כי יומו הולך וקרב.

ביום ט"ז לחדש שבט שנת תשל"א כרע תחת סבל הרבים שנשא על שכמו. באותו יום לא חזר מתפילת שחרית הביתה, אלא כיתת רגליו מבית לבית כדי ליישב סכסוך ציבורי מסויים שנגע לו עד הנפש. בראותו שהעלה חרס, אמר לידידו הנלווה אליו שלא יוכל להבליג על כך...

ואכן, בחזרתו הביתה, בצהרי היום, כמה עשרות פסיעות לפני ביתו, לקה בליבו והשיב את נשמתו הטהורה לבוראה והוא בן שלושים שנה וחודש בלבד.

אלפים ליווהו בדרכו האחרונה, כשהם מפליגים בשבחיו. נטמן בהר הזיתים בין חסידי ברסלב.

ת. נ. צ. ב. ה

הקווים לדמותו נכתבו למהדורה הקודמת תשל"ט ע"י בן דודו הרה"ח ר' נתן אנשין שליט"א
ועתה נסדרו מחדש עם כמה הוספות חשובות